

EBA/GL/2022/14

---

20 Οκτωβρίου 2022

Κατευθυντήριες γραμμές εκδοθείσες βάσει του άρθρου 84 παράγραφος 6 της οδηγίας 2013/36/ΕΕ

για τον καθορισμό κριτηρίων σχετικά με τον εντοπισμό, την αξιολόγηση, τη διαχείριση και τον περιορισμό των κινδύνων που προκύπτουν από δυνητικές μεταβολές στα επιτόκια και σχετικά με την εκτίμηση και την παρακολούθηση του κινδύνου πιστωτικού περιθωρίου στις εκτός χαρτοφυλακίου συναλλαγών δραστηριότητες των ιδρυμάτων

Συντομογραφίες

ALCO	Επιτροπή Διαχείρισης Ενεργητικού – Παθητικού
ALM	Διαχείριση Ενεργητικού – Παθητικού
BCBS	Επιτροπή της Βασιλείας για την Τραπεζική Εποπτεία
BSG	Ομάδα τραπεζικών συμφεροντούχων
CET1	Δείκτης κεφαλαίου κοινών μετοχών της κατηγορίας 1
CSRBB	κίνδυνος πιστωτικού περιθωρίου από το χαρτοφυλάκιο τραπεζικών συναλλαγών (αναφέρεται στην ΟΚΑ ως κίνδυνος πιστωτικού περιθωρίου από δραστηριότητες εκτός χαρτοφυλακίου)
EaR	κέρδη σε κίνδυνο
EVaR	οικονομική αξία σε κίνδυνο
EVE	οικονομική αξία των μετοχών
FVOCI	εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων
IMS	εσωτερικό σύστημα μέτρησης
IRRBB	κίνδυνος επιτοκίου που προκύπτει από το χαρτοφυλάκιο τραπεζικών συναλλαγών (αναφέρεται στην ΟΚΑ ως κίνδυνος επιτοκίου από δραστηριότητες εκτός χαρτοφυλακίου)
NII	καθαρά έσοδα από τόκους
NMD	κατάθεση όψεως
NPE	μη εξυπηρετούμενο άνοιγμα
ΟΚΑ	Οδηγία για τις κεφαλαιακές απαιτήσεις (οδηγία 2013/36/ΕΕ)
P&L	κέρδη και ζημίες
QIS	μελέτη ποσοτικού αντικτύπου
ΔΑΕΕΚ	διαδικασία αξιολόγησης της επάρκειας του εσωτερικού κεφαλαίου
ΔΕΕΑ	διαδικασία εποπτικού ελέγχου και αξιολόγησης
ΔΠΧΑ 9	Διεθνές Πρότυπο Χρηματοοικονομικής Αναφοράς 9 - Χρηματοπιστωτικά μέσα
EAT	Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών
Επιτόκιο	επιτόκιο
Κατ' εξουσιοδότηση κανονισμός για την απαίτηση κάλυψης του κινδύνου ρευστότητας	Κατ' εξουσιοδότηση κανονισμός (ΕΕ) 2015/61 της Επιτροπής

ΚΚΑ	Κανονισμός για τις κεφαλαιακές απαιτήσεις [κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 575/2013]
ΟΑ	οικονομική αξία
ΣΔΠ	σύστημα διοικητικής πληροφόρησης
ΤΠ	τεχνολογία πληροφοριών

1. Συμμόρφωση και υποχρεώσεις υποβολής εκθέσεων

Καθεστώς των κατευθυντήριων γραμμών

1. Το παρόν έγγραφο περιέχει κατευθυντήριες γραμμές οι οποίες εκδίδονται βάσει του άρθρου 16 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1093/2010.¹ Σύμφωνα με το άρθρο 16 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1093/2010, οι αρμόδιες αρχές και τα χρηματοοικονομικά ιδρύματα καταβάλλουν κάθε δυνατή προσπάθεια για να συμμορφωθούν με τις κατευθυντήριες γραμμές.
2. Οι κατευθυντήριες γραμμές παρουσιάζουν την άποψη της EAT σχετικά με τις ενδεδειγμένες εποπτικές πρακτικές στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Συστήματος Χρηματοοικονομικής Εποπτείας ή σχετικά με τον τρόπο ορθής εφαρμογής της ενωσιακής νομοθεσίας στον συγκεκριμένο τομέα. Οι αρμόδιες αρχές, όπως ορίζονται στο άρθρο 4 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1093/2010, προς τις οποίες απευθύνονται οι κατευθυντήριες γραμμές, θα πρέπει να συμμορφωθούν ενσωματώνοντάς τες δεόντως στις πρακτικές τους (π.χ. τροποποιώντας το νομικό τους πλαίσιο ή τις εποπτικές διαδικασίες τους), συμπεριλαμβανομένων των σημείων στα οποία οι κατευθυντήριες γραμμές απευθύνονται κυρίως στα ιδρύματα.

Απαιτήσεις υποβολής στοιχείων και αναφορών

3. Σύμφωνα με το άρθρο 16 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1093/2010, οι αρμόδιες αρχές πρέπει να γνωστοποιήσουν στην EAT εάν συμμορφώνονται ή προτίθενται να συμμορφωθούν προς τις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές, ή άλλως να εκθέσουν τους λόγους μη συμμόρφωσης, έως τις 02.05.2023. Εάν η προθεσμία γνωστοποίησης παρέλθει άπρακτη, η EAT θα θεωρήσει ότι οι αρμόδιες αρχές δεν συμμορφώνονται. Οι γνωστοποιήσεις πρέπει να αποστέλλονται, με την υποβολή του εντύπου που παρέχεται στον διαδικτυακό τόπο της EAT, με την επισήμανση «EBA/GL/2022/14». Οι γνωστοποιήσεις πρέπει να υποβάλλονται από πρόσωπα δεόντως εξουσιοδοτημένα να γνωστοποιούν τη συμμόρφωση εκ μέρους των αρμόδιων αρχών τους. Οποιαδήποτε μεταβολή στην κατάσταση συμμόρφωσης πρέπει επίσης να αναφέρεται στην EAT.
4. Οι γνωστοποιήσεις δημοσιεύονται στον διαδικτυακό τόπο της EAT, σύμφωνα με το άρθρο 16 παράγραφος 3.

---

¹ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1093/2010 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Νοεμβρίου 2010, σχετικά με τη σύσταση Ευρωπαϊκής Εποπτικής Αρχής (Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών), την τροποποίηση της απόφασης αριθ. 716/2009/ΕΚ και την κατάργηση της απόφασης 2009/78/ΕΚ της Επιτροπής (ΕΕ L 331, της 15.12.2010, σ. 12).

2. Αντικείμενο, πεδίο εφαρμογής και ορισμοί

Αντικείμενο και πεδίο εφαρμογής

5. Οι παρούσες κατευθυντήριες γραμμές προσδιορίζουν, σύμφωνα με το άρθρο 84 παράγραφος 6 της οδηγίας 2013/36/ΕΕ, τα εξής:
- (α) Τα κριτήρια εντοπισμού, διαχείρισης και περιορισμού του IRRBB από τα ιδρύματα, είτε αυτά εφαρμόζουν εσωτερικά συστήματα είτε χρησιμοποιούν την τυποποιημένη μεθοδολογία ή την απλοποιημένη τυποποιημένη μεθοδολογία για την αξιολόγηση του IRRBB.
  - (β) Τα κριτήρια για την αξιολόγηση – μέτρηση του κινδύνου IRRBB, εφόσον ένα ίδρυμα εφαρμόζει εσωτερικά συστήματα για αυτόν.
  - (γ) Τα κριτήρια για την εκτίμηση και την παρακολούθηση του CSRBB από τα εσωτερικά συστήματα του ιδρύματος.
  - (δ) Τα κριτήρια για να προσδιοριστεί ποια από τα εσωτερικά συστήματα IRRBB που εφαρμόζουν τα ιδρύματα δεν είναι επαρκή για τους σκοπούς του άρθρου 84 παράγραφος 3 της οδηγίας 2013/36/ΕΕ.

Αποδέκτες

6. Οι παρούσες κατευθυντήριες γραμμές απευθύνονται στις αρμόδιες αρχές που αναφέρονται στο άρθρο 4 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1093/2010, και στα χρηματοοικονομικά ιδρύματα που αναφέρονται στο άρθρο 4 παράγραφος 1 του εν λόγω κανονισμού τα οποία αποτελούν επίσης ιδρύματα σύμφωνα με το σημείο 3 του άρθρου 4 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 575/2013.

Ορισμοί

7. Εκτός αν προβλέπεται διαφορετικά, οι όροι που χρησιμοποιούνται και καθορίζονται στην οδηγία 2013/36/ΕΕ² και στον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 575/2013³ έχουν την ίδια έννοια και στις

---

² Οδηγία 2013/36/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013, σχετικά με την πρόσβαση στη δραστηριότητα πιστωτικών ιδρυμάτων και την προληπτική εποπτεία πιστωτικών ιδρυμάτων και επιχειρήσεων επενδύσεων, για την τροποποίηση της οδηγίας 2002/87/ΕΚ και για την κατάργηση των οδηγιών 2006/48/ΕΚ και 2006/49/ΕΚ (1) – ΕΕ L 176 της 27.6.2013.

³ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 575/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013, σχετικά με τις απαιτήσεις προληπτικής εποπτείας για πιστωτικά ιδρύματα και επιχειρήσεις επενδύσεων και την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 648/2012 – ΕΕ L 176 της 27.6.2013.

παρούσες κατευθυντήριες γραμμές. Επιπλέον, για τους σκοπούς του παρόντος εγγράφου ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

Κίνδυνος επιτοκίου από δραστηριότητες εκτός χαρτοφυλακίου συναλλαγών	Ο υφιστάμενος και μελλοντικός κίνδυνος αρνητικών επιπτώσεων στην οικονομική αξία των μετοχών ενός ιδρύματος ή στα καθαρά έσοδα από τόκους ενός ιδρύματος, λαμβάνοντας υπόψη τις μεταβολές της αγοραίας αξίας, κατά περίπτωση, ο οποίος προκύπτει από δυσμενείς διακυμάνσεις των επιτοκίων που επηρεάζουν μέσα ευαίσθητα στις μεταβολές επιτοκίου, συμπεριλαμβανομένου του κινδύνου διαφορών, του κινδύνου βάσης και του κινδύνου δικαιώματος προαίρεσης.
Μέσα ευαίσθητα στις μεταβολές επιτοκίου	Τα στοιχεία του ενεργητικού και του παθητικού, καθώς και τα εκτός ισολογισμού στοιχεία εκτός του χαρτοφυλακίου συναλλαγών, τα οποία είναι ευαίσθητα στις μεταβολές του επιτοκίου (εξαιρουμένων των στοιχείων ενεργητικού που αφαιρούνται από το κεφάλαιο CET1 —π.χ. ακίνητη περιουσία ή άυλα περιουσιακά στοιχεία ή ανοίγματα σε μετοχές εκτός του χαρτοφυλακίου συναλλαγών).
Μέσα ευαίσθητα στις μεταβολές του πιστωτικού περιθωρίου	Τα στοιχεία του ενεργητικού και του παθητικού, καθώς και τα εκτός ισολογισμού στοιχεία εκτός του χαρτοφυλακίου συναλλαγών, τα οποία είναι ευαίσθητα στις μεταβολές του πιστωτικού περιθωρίου (εξαιρουμένων των στοιχείων ενεργητικού που αφαιρούνται από το κεφάλαιο CET1, π.χ. ακίνητη περιουσία ή άυλα περιουσιακά στοιχεία ή ανοίγματα σε μετοχές εκτός του χαρτοφυλακίου συναλλαγών).
Κίνδυνος διαφορών	Κίνδυνος που σχετίζεται με τη διαχρονική διάρθρωση των μέσων που είναι ευαίσθητα στις μεταβολές επιτοκίου και προκύπτει από τις αλλαγές στη χρονική στιγμή μεταβολής των επιτοκίων τους, καλύπτοντας μεταβολές στη διαχρονική διάρθρωση των επιτοκίων που πραγματοποιούνται συστηματικά σε ολόκληρη την καμπύλη απόδοσης (παράλληλος κίνδυνος) ή διαφοροποιούνται ανά περίοδο (μη παράλληλος κίνδυνος).
Κίνδυνος βάσης	Κίνδυνος που προκύπτει από τον αντίκτυπο των σχετικών μεταβολών επιτοκίων σε μέσα ευαίσθητα στις μεταβολές επιτοκίου που έχουν παρόμοιες διάρκειες, αλλά

τιμολογούνται με χρήση διαφορετικών δεικτών επιτοκίων. Ο κίνδυνος βάσης απορρέει από την ατελή συσχέτιση στην αναπροσαρμογή των επιτοκίων που εισπράττονται και καταβάλλονται σε διαφορετικά μέσα ευαίσθητα στις μεταβολές επιτοκίου με, κατά τα άλλα, παρόμοια χαρακτηριστικά μεταβολής επιτοκίου.

Κίνδυνος δικαιώματος προαίρεσης

Κίνδυνος που προκύπτει από τα δικαιώματα προαίρεσης (ενσωματωμένα και ρητά), σε περιπτώσεις όπου το ίδρυμα ή ο πελάτης του μπορεί να μεταβάλλει το επίπεδο και τη χρονική στιγμή των ταμειακών ροών, δηλαδή ο κίνδυνος που προκύπτει από μέσα ευαίσθητα στις μεταβολές επιτοκίου σε περιπτώσεις όπου ο κάτοχος πρόκειται σχεδόν με βεβαιότητα να ασκήσει το δικαίωμα προαίρεσης εάν αυτό εξυπηρετεί τα οικονομικά του συμφέροντα (ενσωματωμένα ή ρητά αυτόματα δικαιώματα προαίρεσης) και ο κίνδυνος που απορρέει από ευελιξία που ενσωματώνεται σιωπηρά ή στο πλαίσιο των ευαίσθητων σε μεταβολές επιτοκίων μέσων κατά τρόπο που οι μεταβολές στα επιτόκια θα μπορούσαν να επηρεάσουν τη συμπεριφορά του πελάτη (συμπεριφορικός κίνδυνος ενσωματωμένου δικαιώματος προαίρεσης).

Κίνδυνος πιστωτικού περιθωρίου από δραστηριότητες εκτός χαρτοφυλακίου συναλλαγών (CSRBB)

Κίνδυνος που προκύπτει από αλλαγές στην αγοραία τιμή του πιστωτικού κινδύνου, της ρευστότητας και ενδεχομένως άλλων στοιχείων μέσων που ενέχουν πιστωτικό κίνδυνο, ο οποίος δεν αποτυπώνεται από άλλο υφιστάμενο πλαίσιο προληπτικής εποπτείας όπως ο IRRBB ή από αναμενόμενο πιστωτικό κίνδυνο ή (αιφνίδια απόκλιση σε) κίνδυνο αθέτησης υποχρέωσης.

Ο CSRBB αποτυπώνει τον κίνδυνο του μεταβαλλόμενου περιθωρίου ενός ιδρύματος, με την ταυτόχρονη παραδοχή του ίδιου επιπέδου πιστοληπτικής ικανότητας, ήτοι πώς το πιστωτικό περιθώριο κινείται εντός συγκεκριμένου εύρους διαβάθμισης/πιθανοτήτων αθέτησης υποχρεώσεων.

Μετρήσεις καθαρών εσόδων από τόκους

Μετρήσεις μεταβολών στην αναμενόμενη μελλοντική κερδοφορία εντός δεδομένου χρονικού ορίζοντα που απορρέουν από μετακινήσεις των επιτοκίων, στην περίπτωση του IRRBB, ή από μεταβολές στο πιστωτικό

	περιθώριο, στην περίπτωση του CSRBB. Συμπεριλαμβάνει τα έσοδα από τόκους και τα έξοδα τους τόκους.
Μετρήσεις καθαρών εσόδων από τόκους συν τις μεταβολές στην αγοραία αξία	Οι μετρήσεις καθαρών εσόδων από τόκους μετά τις μεταβολές στην αγοραία αξία μέσω έχουν αποτιμηθεί/συνεκτιμηθεί αναλόγως της λογιστικής αντιμετώπισης είτε μέσω μετρήσεων εύλογης αξίας είτε μέσω εθνικών γενικά αποδεκτών λογιστικών αρχών (ΓΑΛΑ).
Μετρήσεις οικονομικής αξίας (ΟΑ)	Μετρήσεις μεταβολών στην καθαρή τρέχουσα αξία των ευαίσθητων σε μεταβολές επιτοκίου μέσω κατά τη διάρκεια της εναπομένουσας ζωής τους που απορρέουν από διακυμάνσεις επιτοκίου, στην περίπτωση του IRRBB, ή μεταβολών στην καθαρή τρέχουσα αξία των ευαίσθητων σε μεταβολές πιστωτικού περιθωρίου μέσω κατά τη διάρκεια της εναπομένουσας ζωής τους που απορρέουν από διακυμάνσεις πιστωτικού περιθωρίου, στην περίπτωση του CSRBB. Οι μετρήσεις ΟΑ αντικατοπτρίζουν μεταβολές στην αξία κατά τη διάρκεια της εναπομένουσας ζωής των ευαίσθητων σε μεταβολές επιτοκίου μέσω, στην περίπτωση του IRRBB, ή των ευαίσθητων σε μεταβολές πιστωτικού περιθωρίου μέσω, στην περίπτωση του CSRBB, δηλαδή μέχρι την εκκαθάριση όλων των θέσεων.
Μετρήσεις οικονομικής αξίας των μετοχών (EVE)	Συγκεκριμένη μορφή μέτρησης της οικονομικής αξίας όπου οι μετοχές εξαιρούνται από τις ταμειακές ροές.
Μοντελοποίηση εξαρτώμενων ταμειακών ροών	Μοντελοποίηση ταμειακών ροών βάσει της παραδοχής ότι η χρονική στιγμή ή το ύψος των ταμειακών ροών εξαρτώνται από το συγκεκριμένο σενάριο για τα επιτόκια.
Μοντελοποίηση ανεξάρτητων ταμειακών ροών	Μοντελοποίηση ταμειακών ροών βάσει της παραδοχής ότι η χρονική στιγμή και το ύψος των ταμειακών ροών είναι ανεξάρτητα από το συγκεκριμένο σενάριο για τα επιτόκια.
Εκκαθαρισμένος ισολογισμός	Ο ισολογισμός, συμπεριλαμβανομένων των εντός και εκτός ισολογισμού στοιχείων, όπου οι θέσεις εκτός χαρτοφυλακίου συναλλαγών αποσβένονται και δεν αντικαθίστανται από νέα δραστηριότητα.
Δυναμικός ισολογισμός	Ο ισολογισμός, συμπεριλαμβανομένων των εντός και εκτός ισολογισμού στοιχείων, που ενσωματώνει μελλοντικές οικονομικές προβλέψεις, προσαρμοσμένος κατά τρόπο συνεπή με το σχετικό σενάριο.

Σταθερός ισολογισμός

Ο ισολογισμός που περιλαμβάνει εντός και εκτός ισολογισμού στοιχεία στον οποίο το συνολικό μέγεθος και η σύνθεση διατηρούνται με αντικατάσταση υπό λήξη ή υπό ανατιμολόγηση ταμειακών ροών με νέες ταμειακές ροές που έχουν συγκρίσιμα χαρακτηριστικά όσον αφορά το ύψος, την περίοδο ανατιμολόγησης και το περιθώριο.

Λιανική τραπεζική

Φυσικό πρόσωπο ή ΜΜΕ, όπου η ΜΜΕ θα μπορούσε να υπάγεται στην κλάση των ανοιγμάτων λιανικής τραπεζικής βάσει της τυποποιημένης μεθόδου ή της μεθόδου IRB για τον πιστωτικό κίνδυνο, ή εταιρεία που είναι επιλέξιμη για τη μεταχείριση που καθορίζεται στο άρθρο 153 παράγραφος 4 του κανονισμού (ΕΕ) 575/2013 και όπου οι συνολικές καταθέσεις της εν λόγω ΜΜΕ ή εταιρείας σε επίπεδο ομίλου δεν υπερβαίνουν το 1 εκατομμύριο EUR.

Συναλλακτικές καταθέσεις και λογαριασμοί

Συναλλακτικές καταθέσεις και συναλλακτικοί λογαριασμοί είναι εκείνες οι καταθέσεις όψεως λιανικής στις οποίες διεξάγονται τακτικές συναλλαγές (π.χ. όπου πιστώνονται σε τακτική βάση αποδοχές) ή εκείνες οι καταθέσεις όψεως λιανικής που αποτελούν μη τοκοφόρα στοιχεία ενεργητικού ακόμα και σε περιβάλλον υψηλών επιτοκίων.

Οι λοιπές καταθέσεις λιανικής θεωρούνται ότι τηρούνται σε μη συναλλακτικό λογαριασμό.

Μετρήσεις IRRBB

Μετρήσεις οικονομικής αξίας (ΟΑ) και Μετρήσεις καθαρών εσόδων από τόκους συν τις μεταβολές στην αγοραία αξία, οι οποίες εφαρμόζονται στο πλαίσιο της ευαισθησίας σε μεταβολές των επιτοκίων.

Μετρήσεις CSRBB

Μετρήσεις οικονομικής αξίας (ΟΑ) και Μετρήσεις καθαρών εσόδων από τόκους συν τις μεταβολές στην αγοραία αξία, οι οποίες εφαρμόζονται στο πλαίσιο της ευαισθησίας σε μεταβολές των πιστωτικών περιθωρίων / περιθωρίων ρευστότητας της αγοράς.

---

3. Εφαρμογή

Ημερομηνία εφαρμογής

8. Οι παρούσες κατευθυντήριες γραμμές τίθενται σε εφαρμογή την 30ή Ιουνίου 2023, με εξαίρεση τις ενότητες 4.5 και 4.6 που τίθενται σε εφαρμογή την 31η Δεκεμβρίου 2023.

Κατάργηση

9. Οι Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τη διαχείριση του κινδύνου επιτοκίου από δραστηριότητες εκτός χαρτοφυλακίου συναλλαγών (EBA/GL/2018/02)⁴ καταργούνται από την ημερομηνία εφαρμογής των παρούσων κατευθυντήριων γραμμών.

---

⁴ Βλέπε [εδώ](#).

4. Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τη διαχείριση του κινδύνου επιτοκίου και την εκτίμηση και παρακολούθηση του κινδύνου πιστωτικού περιθωρίου από δραστηριότητες εκτός χαρτοφυλακίου συναλλαγών

4.1 Γενικές διατάξεις

4.1.1 IRRBB και CSRBB

(i) IRRBB

10. Τα ιδρύματα θα πρέπει να αντιμετωπίζουν τον IRRBB ως ουσιώδη κίνδυνο και πάντοτε να τον αξιολογούν αποκλειστικά, ρητά και διεξοδικά στο πλαίσιο των διαδικασιών τους για τη διαχείριση κινδύνου και των διαδικασιών αξιολόγησης της επάρκειας του εσωτερικού κεφαλαίου.

11. Τα ιδρύματα θα πρέπει να προσδιορίζουν την έκθεσή τους σε IRRBB και να διασφαλίζουν την επαρκή μέτρηση, παρακολούθηση και έλεγχο της. Τα ιδρύματα θα πρέπει να διαχειρίζονται τους κινδύνους από την έκθεσή τους σε IRRBB και, εφόσον είναι αναγκαίο, να περιορίζουν τους κινδύνους που επηρεάζουν τόσο την οικονομική τους αξία όσο και τις μετρήσεις καθαρών εσόδων από τόκους συν τις μεταβολές στην αγοραία αξία.

(ii) CSRBB

12. Τα ιδρύματα θα πρέπει να εκτιμούν και να παρακολουθούν τον CSRBB ως ουσιώδη κίνδυνο και πάντοτε να τον αξιολογούν ρητά και διεξοδικά στο πλαίσιο των διαδικασιών τους για τη διαχείριση κινδύνου και των διαδικασιών αξιολόγησης της επάρκειας του εσωτερικού κεφαλαίου.

13. Τα ιδρύματα θα πρέπει να εντοπίζουν την έκθεσή τους σε CSRBB και να διασφαλίζουν την επαρκή εκτίμηση, παρακολούθηση και έλεγχο της δυνάμει τόσο της οικονομικής της αξίας όσο και των μετρήσεων καθαρών εσόδων από τόκους συν τις μεταβολές στην αγοραία αξία.

(iii) Μέτρηση καθαρών εσόδων από τόκους συν τις μεταβολές στην αγοραία αξία

14. Για τους σκοπούς των παρουσών κατευθυντήριων γραμμών, τα καθαρά έσοδα από τόκους, βάσει των οποίων υπολογίζονται οι επιπτώσεις των διακυμάνσεων του επιτοκίου ή του

πιστωτικού περιθωρίου, θα πρέπει να προσδιορίζονται με βάση τα έσοδα και τα έξοδα από τόκους. Για τους σκοπούς αυτούς, τα ιδρύματα θα πρέπει επίσης να συνεκτιμούν τις μεταβολές στην αγοραία αξία των μέσων — αναλόγως της λογιστικής αντιμετώπισης (εύλογη αξία / εθνικές ΓΑΛΑ)— οι οποίες εμφανίζονται είτε στον λογαριασμό αποτελεσμάτων είτε απευθείας στις μετοχές (π.χ. μέσω λοιπών συνολικών εσόδων). Τα ιδρύματα θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη την αύξηση ή τη μείωση του ύψους των αποτελεσμάτων και του κεφαλαίου σε βραχυπρόθεσμο και μεσοπρόθεσμο ορίζοντα η οποία προκύπτει από διακυμάνσεις επιτοκίου ή πιστωτικού περιθωρίου.

15. Η μεταβολή στα καθαρά έσοδα από τόκους θα πρέπει να είναι η διαφορά μεταξύ των αναμενόμενων καθαρών εσόδων από τόκους στο πλαίσιο ενός σεναρίου αιφνίδιων μεταβολών ή ακραίων καταστάσεων από άποψη συνέχισης των δραστηριοτήτων και των αναμενόμενων καθαρών εσόδων από τόκους στο πλαίσιο ενός βασικού σεναρίου.⁵ Η μεταβολή στην αγοραία αξία των μέσων (εύλογη αξία / εθνικές ΓΑΛΑ) θα πρέπει να είναι η διαφορά μεταξύ της αναμενόμενης αγοραίας αξίας στο πλαίσιο ενός σεναρίου αιφνίδιων μεταβολών ή ακραίων καταστάσεων από άποψη συνέχισης των δραστηριοτήτων και της αναμενόμενης αγοραίας αξίας στο πλαίσιο ενός βασικού σεναρίου κατά τη λήξη του εκτιμώμενου χρονικού ορίζοντα.

4.1.2 Λοιπές πτυχές, αναλογικότητα

16. Κατά την εφαρμογή των κατευθυντήριων γραμμών, τα ιδρύματα θα πρέπει να προσδιορίζουν την υφιστάμενη και μελλοντική έκθεσή τους στον IRRBB και τον CSRBB με αναλογικό τρόπο, ανάλογα με το επίπεδο, την πολυπλοκότητα και την επικινδυνότητα των θέσεων εκτός χαρτοφυλακίου συναλλαγών τους, λαμβάνοντας υπόψη το επιχειρηματικό μοντέλο τους, τις στρατηγικές τους και το επιχειρηματικό περιβάλλον μέσα στο οποίο δραστηριοποιούνται ή σκοπεύουν να δραστηριοποιηθούν.
17. Με βάση την αξιολόγηση της υφιστάμενης και μελλοντικής έκθεσής τους σε IRRBB και CSRBB, τα ιδρύματα θα πρέπει να συνεκτιμούν τα στοιχεία και τις προσδοκίες που ορίζονται στην ενότητα 4.1 των κατευθυντήριων γραμμών και στις ενότητες σχετικά με τον εντοπισμό, τον υπολογισμό και την κατανομή κεφαλαίου για τους σκοπούς του IRRBB (ενότητα 4.2.2), τη στρατηγική διακυβέρνησης όσον αφορά τον IRRBB και τον CSRBB (ενότητες 4.2.3 και 4.5.2), τη μέτρηση του IRRBB μέσω IMS (ενότητα 4.3) και την παρακολούθηση του CSRBB (ενότητα 4.6), και να τα εφαρμόζουν κατά τρόπο ανάλογο προς την υφιστάμενη και μελλοντική έκθεση σε IRRBB και CSRBB.
18. Εκτός από την υφιστάμενη και μελλοντική έκθεση σε IRRBB και CSRBB, κατά την εφαρμογή των κατευθυντήριων γραμμών, τα ιδρύματα θα πρέπει επίσης να εξετάζουν το γενικό επίπεδο της πολυπλοκότητας και των εσωτερικών μεθόδων διαχείρισης κινδύνου προκειμένου να

---

⁵ Από τη σκοπιά της ΟΑ των μετοχών, η μεταβολή στην οικονομική αξία των μετοχών θα πρέπει να είναι η διαφορά μεταξύ της αναμενόμενης οικονομικής αξίας των μετοχών στο πλαίσιο ενός σεναρίου αιφνίδιων μεταβολών ή ακραίων καταστάσεων και της αναμενόμενης οικονομικής αξίας των μετοχών στο πλαίσιο ενός βασικού σεναρίου.

διασφαλίζουν ότι οι μέθοδοι, οι διαδικασίες και τα συστήματα για τη διαχείριση του IRRBB και του CSRBB συνάδουν με τη γενική προσέγγισή τους όσον αφορά τη διαχείριση κινδύνου και τις ειδικές μεθόδους, διαδικασίες και συστήματα που εφαρμόζουν με σκοπό τη διαχείριση λοιπών κινδύνων.

4.2 Εντοπισμός και διαχείριση του IRRBB

4.2.1 Περίμετρος του IRRBB

19. Τα ιδρύματα θα πρέπει να εξετάζουν το σύνολο των ευαίσθητων στις μεταβολές επιτοκίου μέσω στο τραπεζικό χαρτοφυλάκιο στο πλαίσιο της αξιολόγησης και της διαχείρισης της έκθεσης σε IRRBB, συμπεριλαμβανομένων των στοιχείων ενεργητικού και παθητικού, των παραγώγων επιτοκίου, των μη παραγώγων επιτοκίου που παραπέμπουν σε επιτόκιο αναφοράς και λοιπών εκτός ισολογισμού στοιχείων (όπως δανειακές υποχρεώσεις).
20. Τα ιδρύματα θα πρέπει να εξετάζουν τα μη εξυπηρετούμενα ανοίγματα⁶ (χωρίς τις προβλέψεις) ως μέσα ευαίσθητα σε μεταβολές επιτοκίου που αντικατοπτρίζουν τις αναμενόμενες ταμειακές ροές και τη χρονική στιγμή τους.
21. Με την επιφύλαξη της παραγράφου 10, συμπεριλαμβάνονται οι μικρές δραστηριότητες του χαρτοφυλακίου συναλλαγών, όπως ορίζονται από το άρθρο 94 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΕ) 575/2013, εκτός εάν ο κίνδυνος επιτοκίου τους αποτυπώνεται σε άλλη μέτρηση κινδύνου.

4.2.2 Εντοπισμός, υπολογισμός και κατανομή κεφαλαίου για τους σκοπούς του IRRBB

22. Κατά την εκτίμηση του ύψους, της σύνθεσης και της κατανομής των εσωτερικών κεφαλαίων σύμφωνα με το άρθρο 73 της οδηγίας 2013/36/ΕΕ, τα ιδρύματα θα πρέπει να βασίζονται τη συνεισφορά του IRRBB στη συνολική εκτίμηση του εσωτερικού κεφαλαίου στα αποτελέσματα των εσωτερικών συστημάτων μέτρησης του ιδρύματος, λαμβάνοντας υπόψη κύριες παραδοχές και όρια κινδύνου. Το συνολικό επίπεδο του κεφαλαίου θα πρέπει να αντιστοιχεί τόσο στο πραγματικό μετρούμενο επίπεδο κινδύνου (συμπεριλαμβανομένου του IRRBB) και στη διάθεση ανάληψης κινδύνου του ιδρύματος, και να τεκμηριώνεται δεόντως στην έκθεση της διαδικασίας αξιολόγησης της επάρκειας του εσωτερικού κεφαλαίου (έκθεση ΔΑΕΕΚ) του ιδρύματος.
23. Τα ιδρύματα θα πρέπει να αποδεικνύουν ότι το εσωτερικό τους κεφάλαιο αντιστοιχεί με το επίπεδο του IRRBB, λαμβάνοντας υπόψη τις επιπτώσεις που μπορεί να επιφέρουν στο εσωτερικό κεφάλαιο δυνητικές μεταβολές στην οικονομική αξία και στις μελλοντικές μετρήσεις καθαρών εσόδων από τόκους του ιδρύματος συν τις μεταβολές στην αγοραία αξία ως αποτέλεσμα μεταβολής των επιτοκίων. Τα ιδρύματα θα πρέπει να αξιολογούν τις μετρήσεις κινδύνου για τον IRRBB στον καθορισμό του εσωτερικού τους κεφαλαίου,

⁶ Μη εξυπηρετούμενα ανοίγματα όπως ορίζονται στο παράρτημα V του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 680/2014.

επισημαίνοντας ιδίως ότι οι μετρήσεις του IRRBB αποτυπώνουν τον κίνδυνο με συμπληρωματικό τρόπο (π.χ. εξετάζοντας τον IRRBB από διαφορετικό χρονικό ορίζοντα). Τα ιδρύματα δεν αναμένεται να προσμετρούν διπλά στον υπολογισμό του εσωτερικού κεφαλαίου τους για τη μέτρηση της ΟΑ και και των μετρήσεων καθαρών εσόδων από τόκους συν τις μεταβολές στην αγοραία αξία. Εντούτοις, η μεθοδολογία κατανομής του εσωτερικού κεφαλαίου θα πρέπει να συνεκτιμά αμφότερες τις μετρήσεις κινδύνου για τον IRRBB και να εκτιμά ρητώς τις δυνητικές επιπτώσεις τους στο εσωτερικό κεφάλαιο.

24. Στην ανάλυση ΔΑΕΕΚ για το ποσό εσωτερικού κεφαλαίου που απαιτείται για τον IRRBB, τα ιδρύματα θα πρέπει να εξετάζουν:

- (α) το εσωτερικό κεφάλαιο που τηρείται για κινδύνους στην οικονομική αξία που θα μπορούσαν να προκύψουν από δυσμενείς διακυμάνσεις των επιτοκίων· και
- (β) τις ανάγκες εσωτερικού κεφαλαίου που προκύπτουν από τις επιπτώσεις των μεταβολών επιτοκίων στη μελλοντική ικανότητα καθαρών εσόδων από τόκους συν τις μεταβολές στην αγοραία αξία, καθώς και τις συνακόλουθες συνέπειες για το επίπεδο των αποθεμάτων ασφαλείας του εσωτερικού κεφαλαίου.

25. Τα ιδρύματα δεν θα πρέπει να βασίζονται μόνο στις εποπτικές αξιολογήσεις κεφαλαιακής επάρκειας για τον IRRBB ή στην εποπτική δοκιμή ακραίων τιμών, αλλά θα πρέπει να αναπτύσσουν και να εφαρμόζουν δικές τους μεθόδους για την κατανομή κεφαλαίου, με βάση τη διάθεση ανάληψης κινδύνου, το επίπεδο κινδύνου και τις πολιτικές διαχείρισης κινδύνου του εκάστοτε ιδρύματος. Κατά τον καθορισμό του κατάλληλου επιπέδου κεφαλαίου, τα ιδρύματα θα πρέπει να εξετάζουν τόσο το ύψος όσο και την ποιότητα του απαιτούμενου κεφαλαίου.

26. Οι αξιολογήσεις κεφαλαιακής επάρκειας για τον IRRBB θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τα εξής:

- (α) το μέγεθος και την υπολειπόμενη διάρκεια των εσωτερικών ορίων στην έκθεση σε IRRBB και εάν τα όρια αυτά καλύπτονται στο σημείο του υπολογισμού του κεφαλαίου·
- (β) το αναμενόμενο κόστος αντιστάθμισης ανοιχτών θέσεων που αποσκοπούν στην αποκόμιση οφέλους από τις εσωτερικές προσδοκίες όσον αφορά το μελλοντικό ύψος των επιτοκίων·
- (γ) την ευαισθησία των εσωτερικών μετρήσεων του IRRBB σε βασικές ή ατελείς παραδοχές μοντελοποίησης·
- (δ) τις επιπτώσεις σεναρίων αιφνίδιων ή ακραίων καταστάσεων σε θέσεις που τιμολογούνται με διαφορετικούς δείκτες επιτοκίων (κίνδυνος βάσης)·
- (ε) τις επιπτώσεις που θα έχουν στην οικονομική αξία και τα καθαρά έσοδα από τόκους συν τις μεταβολές στην αγοραία αξία οι θέσεις αναντιστοιχίας σε διαφορετικά νομίσματα·

(στ) τις επιπτώσεις των ενσωματωμένων ζημιών και κερδών·

(ζ) την κατανομή κεφαλαίου που σχετίζεται με κινδύνους μεταξύ νομικών οντοτήτων που συμπεριλαμβάνονται στην εποπτική περίμετρο ενοποίησης του ομίλου, πέραν της επάρκειας του συνολικού κεφαλαίου σε ενοποιημένη βάση·

(η) τους παράγοντες του υποκείμενου κινδύνου· και

(θ) τις συνθήκες υπό τις οποίες ο κίνδυνος μπορεί να υλοποιηθεί.

27. Τα αποτελέσματα της κεφαλαιακής επάρκειας για τον IRRBB θα πρέπει να εξετάζονται σε ΔΑΕΕΚ του ιδρύματος και να καταλήγουν στις αξιολογήσεις του κεφαλαίου που σχετίζονται με επιχειρηματικούς τομείς.

28. Για τη διαμόρφωση του ύψους εσωτερικού κεφαλαίου που τηρείται για τον IRRBB, τα ιδρύματα θα πρέπει να χρησιμοποιούν συστήματα μέτρησης και ένα εύρος σεναρίων ακραίων μεταβολών των επιτοκίων ή ακραίων καταστάσεων, τα οποία προσαρμόζονται στο προφίλ κινδύνου του ιδρύματος για την ποσοτικοποίηση της δυνητικής κλίμακας των συνεπειών του IRRBB υπό δυσμενείς συνθήκες.

29. Τα ιδρύματα που εφαρμόζουν μοντέλα εσωτερικού κεφαλαίου θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι η κατανομή εσωτερικού κεφαλαίου για τον IRRBB λαμβάνεται σωστά υπόψη στην κατανομή του συνολικού εσωτερικού κεφαλαίου και ότι τυχόν παραδοχές σχετικά με τη διαφοροποίηση τεκμηριώνονται και επαληθεύεται τόσο η αξιοπιστία όσο και η σταθερότητά τους, χρησιμοποιώντας ιστορικά δεδομένα κατάλληλα για το κάθε ίδρυμα και τις αγορές στις οποίες δραστηριοποιείται. Το κόστος του εσωτερικού κεφαλαίου δύναται να κατανεμηθεί εκ νέου στις επιχειρηματικές μονάδες και στα προϊόντα, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι το συνολικό κόστος των υποκείμενων δραστηριοτήτων μονάδων ή προϊόντων είναι πλήρως κατανοητό στους υπεύθυνους για τη διαχείρισή του.

30. Για να εξακριβωθεί κατά πόσον θα πρέπει να γίνει κατανομή εσωτερικού κεφαλαίου όσον αφορά τον IRRBB στα καθαρά έσοδα από τόκους συν τις μεταβολές στην αγοραία αξία, τα ιδρύματα θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τα ακόλουθα:

(α) τη σχετική σημασία των καθαρών εσόδων από τόκους ως προς τα συνολικά καθαρά έσοδα, και κατ'επέκταση τις επιπτώσεις σημαντικών διακυμάνσεων στα καθαρά έσοδα από τόκους από έτος σε έτος·

(β) τα πραγματικά επίπεδα καθαρών εσόδων από τόκους που είναι δυνατόν να επιτευχθούν στο πλαίσιο διαφορετικών σεναρίων (δηλαδή, τον βαθμό στον οποίο το εύρος των περιθωρίων επαρκεί για την απορρόφηση της μεταβλητότητας που προκύπτει από θέσεις σε επιτόκια και μεταβολές στο κόστος στοιχείων παθητικού)·

(γ) το ενδεχόμενο να υποστούν πραγματικές ζημιές σε συνθήκες ακραίων καταστάσεων ή ως αποτέλεσμα μόνιμων μεταβολών στο περιβάλλον της αγοράς —για παράδειγμα, όπου ενδέχεται να καταστεί αναγκαίο να ρευστοποιήσουν θέσεις οι οποίες χρησίμευαν ως

μακροπρόθεσμη επένδυση για σταθεροποίηση μετρήσεων καθαρών εσόδων από τόκους συν τις μεταβολές στην αγοραία αξία·

- (δ) τη σχετική σημασία των ευαίσθητων σε μεταβολές επιτοκίου μέσων (συμπεριλαμβανομένων των παραγώγων επιτοκίων) εκτός του χαρτοφυλακίου συναλλαγών, με δυνητικές επιπτώσεις που εμφανίζονται είτε στον λογαριασμό αποτελεσμάτων είτε απευθείας στις μετοχές (π.χ. μέσω λοιπών συνολικών εσόδων)· και
- (ε) τη διακύμανση των μετρήσεων καθαρών εσόδων από τόκους συν τις μεταβολές στην αγοραία αξία, την ισχύ και τη σταθερότητα των ροών μετρήσεων καθαρών εσόδων από τόκους συν τις μεταβολές στην αγοραία αξία και το επίπεδο εσόδων που απαιτείται για τη δημιουργία και τη διατήρηση των συνήθων επιχειρηματικών δραστηριοτήτων. Ιδρύματα με υψηλό επίπεδο IRRBB που θα μπορούσε, με βάση ένα εύλογο εύρος σεναρίων της αγοράς, να οδηγήσει σε απώλειες, στη μείωση της κανονικής διανομής μερισμάτων ή σε μείωση των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι διαθέτουν επαρκή κεφάλαια για να αντεπεξέλθουν στις δυσμενείς επιπτώσεις αυτών των σεναρίων.

31. Τα ιδρύματα θα πρέπει να εξετάζουν το ενδεχόμενο προσαρμογής των αποθεμάτων ασφαλείας εσωτερικού κεφαλαίου όταν από τα αποτελέσματα των ασκήσεων προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων που εφαρμόζουν αναδεικνύεται η πιθανότητα μείωσης των μετρήσεων καθαρών εσόδων από τόκους συν τις μεταβολές στην αγοραία αξία (και κατ'επέκταση μείωσης της ικανότητας παραγωγής κεφαλαίου) σε σενάρια ακραίων καταστάσεων.

4.2.3 Στρατηγική διακυβέρνησης όσον αφορά τον IRRBB

32. Η στρατηγική IRRBB του ιδρύματος, συμπεριλαμβανομένης της διάθεσης ανάληψης κινδύνου IRRBB και μετριασμού IRRBB, θα πρέπει να αποτελεί μέρος της συνολικής στρατηγικής, ειδικότερα των στρατηγικών στόχων και των στόχων κινδύνου, που πρέπει να εγκριθεί από το διοικητικό όργανο όπως ορίζεται στο άρθρο 88 παράγραφος 1 στοιχείο α) δεύτερο εδάφιο της οδηγίας 2013/36/ΕΕ.

33. Η διάθεση ανάληψης κινδύνου IRRBB του ιδρύματος θα πρέπει να εκφράζεται σε σχέση με τις αποδεκτές επιπτώσεις των μεταβαλλόμενων επιτοκίων και στις δύο μετρήσεις IRRBB, και να αποτυπώνεται με όρια. Τα ιδρύματα που έχουν σημαντικά ανοίγματα σε κίνδυνο διαφορών, κίνδυνο βάσης ή κίνδυνο δικαιώματος προαίρεσης θα πρέπει να καθορίζουν τη διάθεση ανάληψης κινδύνου σε σχέση με καθεμία από αυτές τις ουσιώδεις υποκατηγορίες του IRRBB.

34. Η συνολική στρατηγική για τον IRRBB θα πρέπει επίσης να περιλαμβάνει την απόφαση σχετικά με τον βαθμό στον οποίο το επιχειρηματικό μοντέλο βασίζεται στην παραγωγή καθαρών εσόδων από τόκους μέσω της τεχνικής «riding the yield curve», δηλαδή με τη χρηματοδότηση στοιχείων ενεργητικού που έχουν σχετικά μακροχρόνια περίοδο ανατιμολόγησης μέσω στοιχείων παθητικού που έχουν σχετικά βραχυχρόνια περίοδο ανατιμολόγησης. Όταν το επιχειρηματικό μοντέλο στηρίζεται σε μεγάλο βαθμό σε αυτήν την

πηγή καθαρών εσόδων από τόκους, το διοικητικό όργανο θα πρέπει να εξηγεί τη στρατηγική του για τον IRRBB και τον τρόπο με τον οποίο σχεδιάζει να επιβιώσει σε περιόδους επίπεδων ή ανεστραμμένων καμπυλών απόδοσης.

35. Τα ιδρύματα θα πρέπει να αξιολογούν δεόντως τις προτάσεις για χρήση νέων προϊόντων ή για συμμετοχή σε νέες δραστηριότητες, στρατηγικές ανάληψης κινδύνου ή αντιστάθμισης κινδύνου, πριν από την απόκτηση ή την εφαρμογή τους, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι έχουν προσδιοριστεί οι πόροι που απαιτούνται για την ορθή και αποτελεσματική διαχείριση του προϊόντος ή της δραστηριότητας όσον αφορά τον IRRBB, ότι οι προτεινόμενες δραστηριότητες συνάδουν με τη γενική διάθεση ανάληψης κινδύνου του ιδρύματος και ότι έχουν καθιερωθεί διαδικασίες για τον προσδιορισμό, τη μέτρηση, την παρακολούθηση και τον έλεγχο των κινδύνων του προτεινόμενου προϊόντος ή δραστηριότητας. Θα πρέπει να διασφαλίζεται ότι τα χαρακτηριστικά IRRBB των εν λόγω νέων προϊόντων και δραστηριοτήτων είναι επαρκώς κατανοητά.
36. Τα ιδρύματα που χρησιμοποιούν παράγωγα μέσα για τον μετριασμό της έκθεσης σε IRRBB θα πρέπει να κατέχουν την απαραίτητη γνώση και εμπειρογνωμοσύνη. Κάθε ίδρυμα θα πρέπει να αποδεικνύει ότι κατανοεί τις συνέπειες της αντιστάθμισης μέσω παραγώγων επιτοκίου.
37. Τα ιδρύματα που χρησιμοποιούν μοντέλα συμπεριφοράς των πελατών ως στοιχεία για τη μέτρηση του IRRBB θα πρέπει να διαθέτουν τις απαραίτητες γνώσεις και εμπειρογνωμοσύνη. Κάθε ίδρυμα θα πρέπει να είναι σε θέση να αποδεικνύει ότι κατανοεί τις συνέπειες της μοντελοποίησης της συμπεριφοράς της πελατειακής του βάσης.
38. Κατά τη λήψη αποφάσεων σχετικά με δραστηριότητες αντιστάθμισης, τα ιδρύματα θα πρέπει να έχουν επίγνωση των επιπτώσεων των λογιστικών πολιτικών, αλλά η λογιστική αντιμετώπιση δεν θα πρέπει να καθοδηγεί την προσέγγισή τους για τη διαχείριση του κινδύνου.
39. Τα ιδρύματα που ενοποιούνται θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι οι ρυθμίσεις και οι διαδικασίες εσωτερικής διακυβέρνησης για τη διαχείριση του IRRBB είναι συνεπείς και καλά ενσωματωμένες σε ενοποιημένη και υποενοποιημένη βάση.

4.2.4 Πλαίσιο και αρμοδιότητες διαχείρισης κινδύνου IRRBB

40. Με σκοπό την ύπαρξη ρυθμίσεων εσωτερικής διακυβέρνησης σύμφωνα με τα άρθρα 74 και 88 της οδηγίας 2013/36/ΕΕ, τα ιδρύματα θα πρέπει, σε σχέση με τον IRRBB, να διασφαλίζουν τα ακόλουθα:
- (α) ότι το διοικητικό τους όργανο φέρει την τελική ευθύνη για την εποπτεία του πλαισίου διαχείρισης του IRRBB, του πλαισίου της διάθεσης ανάληψης κινδύνου του ιδρύματος και του ύψους, της σύνθεσης και της κατανομής των εσωτερικών κεφαλαίων για την επαρκή κάλυψη των κινδύνων. Το διοικητικό όργανο θα πρέπει να καθορίζει τη συνολική στρατηγική IRRBB του ιδρύματος και να εγκρίνει τις αντίστοιχες πολιτικές και διαδικασίες.

Το διοικητικό όργανο, ωστόσο, μπορεί να αναθέσει την παρακολούθηση και τη διαχείριση του IRRBB σε ανώτερα διοικητικά στελέχη, σε εμπειρογνώμονες ή σε επιτροπή διαχείρισης ενεργητικού – παθητικού, υπό τους όρους που διευκρινίζονται περαιτέρω στην παράγραφο 42.

- (β) ότι έχουν θεσπίσει ένα πλαίσιο διαχείρισης IRRBB που καθορίζει σαφώς τις αρμοδιότητες και αποτελείται από ένα σύστημα οριοθέτησης, πολιτικές, διαδικασίες και εσωτερικούς ελέγχους, συμπεριλαμβανομένων των τακτικών ανεξάρτητων επανεξετάσεων και αξιολογήσεων της αποτελεσματικότητας του πλαισίου.
- (γ) ότι οι ρυθμίσεις, οι διαδικασίες και οι μηχανισμοί που αποτελούν σημεία αναφοράς για την αξιολόγηση του IRRBB είναι πλήρεις και αναλογικοί προς τη φύση, την κλίμακα και την πολυπλοκότητα των εγγενών κινδύνων του επιχειρηματικού μοντέλου και των δραστηριοτήτων του ιδρύματος.

41. Το διοικητικό όργανο πρέπει, ειδικότερα, να είναι αρμόδιο για τα ακόλουθα:

- (α) Να κατανοεί τη φύση και το επίπεδο της έκθεσης σε IRRBB. Το διοικητικό όργανο θα πρέπει να διασφαλίσει ότι υπάρχουν σαφείς οδηγίες σχετικά με την διάθεση ανάληψης κινδύνου για το IRRBB όσον αφορά τις επιχειρηματικές στρατηγικές του ιδρύματος.
- (β) Να διαπιστώνει τη λήψη των κατάλληλων μέτρων για τον εντοπισμό, τη μέτρηση, την παρακολούθηση και τον έλεγχο του IRRBB, σύμφωνα με τις εγκεκριμένες στρατηγικές και πολιτικές. Στο πλαίσιο αυτό, το διοικητικό όργανο ή οι αντιπρόσωποί του είναι υπεύθυνοι για τον καθορισμό:
  - i. κατάλληλων ορίων για τον IRRBB, συμπεριλαμβανομένου του ορισμού των ειδικών διαδικασιών και εγκρίσεων που απαιτούνται για εξαιρέσεις, και την εξασφάλιση της τήρησης των εν λόγω ορίων·
  - ii. συστημάτων και προτύπων για τη μέτρηση του IRRBB, την αξιολόγηση των θέσεων και την αξιολόγηση των επιδόσεων, συμπεριλαμβανομένων των διαδικασιών επικαιροποίησης των σεναρίων ακραίων μεταβολών των επιτοκίων ή ακραίων καταστάσεων και των βασικών υποκείμενων παραδοχών που καθοδηγούν την ανάλυση IRRBB του ιδρύματος·
  - iii. ολοκληρωμένης διαδικασίας υποβολής αναφορών και ελέγχου IRRBB· και
  - iv. αποτελεσματικών εσωτερικών ελέγχων και συστημάτων διοικητικής πληροφόρησης (ΣΔΠ).
- (γ) Να εγκρίνει σημαντικές πρωτοβουλίες αντιστάθμισης ή ανάληψης κινδύνων πριν από την εφαρμογή. Οι θέσεις που σχετίζονται με τις εσωτερικές μεταβιβάσεις κινδύνων μεταξύ εκτός και εντός του χαρτοφυλακίου συναλλαγών θα πρέπει να τεκμηριώνονται δεόντως.

- (δ) Να εποπτεύει την έγκριση, την εφαρμογή και την αναθεώρηση των πολιτικών, διαδικασιών και ορίων διαχείρισης του IRRBB. Το επίπεδο και οι μεταβολές στην έκθεση του ιδρύματος στον IRRBB θα πρέπει να παρέχονται τακτικά στο διοικητικό όργανο (τουλάχιστον ανά τρίμηνο).
- (ε) Να διασφαλίζει ότι η επικύρωση των μεθόδων μέτρησης IRRBB και η αξιολόγηση του αντίστοιχου κινδύνου υποδείγματος περιλαμβάνονται σε επίσημη διαδικασία πολιτικής η οποία θα πρέπει να αναθεωρείται και να εγκρίνεται από το διοικητικό όργανο ή τους εκπροσώπους του.
- (στ) Να κατανοεί και να αξιολογεί την εκτέλεση των καθηκόντων των εκπροσώπων του όσον αφορά την παρακολούθηση και τον έλεγχο του IRRBB, σύμφωνα με τις πολιτικές που έχουν εγκριθεί από το διοικητικό όργανο, με βάση τακτική επισκόπηση έγκαιρων και επαρκώς λεπτομερών πληροφοριών.
- (ζ) Να κατανοεί τις συνέπειες των στρατηγικών IRRBB του ιδρύματος και των πιθανών συνδέσεων τους με τους κινδύνους αγοράς, ρευστότητας, πίστωσης και λειτουργίας, χωρίς ωστόσο να απαιτείται από όλα τα μέλη του διοικητικού οργάνου να είναι εμπειρογνώμονες στον τομέα. Ορισμένα μέλη θα πρέπει να έχουν επαρκείς τεχνικές γνώσεις προκειμένου να παρουσιάζουν ζητήματα και προκλήσεις όσον αφορά τις εκθέσεις που υποβάλλονται στο διοικητικό όργανο. Το ίδρυμα θα πρέπει να ορίσει ότι τα μέλη του διοικητικού οργάνου είναι υπεύθυνα να διασφαλίζουν ότι η ανώτερη διοίκηση έχει την ικανότητα να κατανοεί το IRRBB και ότι η διαχείριση του IRRBB διαθέτει επαρκείς πόρους.
42. Τα ιδρύματα θα πρέπει να διαθέτουν ρυθμίσεις και διαδικασίες ανάθεσης για οποιαδήποτε ανάθεση εκ μέρους του διοικητικού οργάνου όσον αφορά την παρακολούθηση ή διαχείριση του IRRBB, συμπεριλαμβανομένων, μεταξύ άλλων, των ακόλουθων:
- (α) Πρόσωπα ή επιτροπές στις οποίες έχουν ανατεθεί καθήκοντα του διοικητικού οργάνου για την ανάπτυξη πολιτικών και πρακτικών IRRBB, όπως ανώτερα διοικητικά στελέχη, εμπειρογνώμονες ή επιτροπή διαχείρισης ενεργητικού – παθητικού, θα πρέπει να προσδιορίζονται και να έχουν σαφώς καθορισμένους στόχους από το διοικητικό όργανο.
- (β) Το διοικητικό όργανο θα πρέπει να διασφαλίζει ότι υπάρχει επαρκής διαχωρισμός αρμοδιοτήτων στη διαδικασία διαχείρισης κινδύνου για τον IRRBB. Οι λειτουργίες προσδιορισμού, μέτρησης, παρακολούθησης και ελέγχου του IRRBB θα πρέπει να έχουν σαφώς προσδιορισμένες αρμοδιότητες, να είναι ανεξάρτητες από τις λειτουργίες ανάληψης κινδύνου στον IRRBB και να αναφέρουν περιπτώσεις έκθεσης στον IRRBB απευθείας στο διοικητικό όργανο ή τους εκπροσώπους του.
- (γ) Το ίδρυμα θα πρέπει να διασφαλίζει ότι οι εκπρόσωποι του διοικητικού οργάνου έχουν σαφείς αρμοδιότητες σχετικά με τις μονάδες που είναι υπεύθυνες για την ανάληψη κινδύνου στον IRRBB. Ο διάυλος επικοινωνίας για τη διαβίβαση των οδηγιών των εκπροσώπων στις εν λόγω μονάδες γραμμής θα πρέπει να είναι σαφής.

(δ) Το διοικητικό όργανο θα πρέπει να διαπιστώνει ότι η δομή του ιδρύματος επιτρέπει στους εκπροσώπους του να εκτελούν τα καθήκοντά τους και διευκολύνει την αποτελεσματική λήψη αποφάσεων και τη διακυβέρνηση. Στο πλαίσιο αυτό, η επιτροπή διαχείρισης ενεργητικού – παθητικού, ή ισοδύναμη αυτής, θα πρέπει να συνεδριάζει τακτικά και η σύνθεσή της θα πρέπει να αντικατοπτρίζει κάθε σημαντικό τμήμα που συνδέεται με τον IRRBB. Το διοικητικό όργανο θα πρέπει να ενθαρρύνει τη συζήτηση σχετικά με τη διαδικασία διαχείρισης του IRRBB, τόσο μεταξύ των μελών και των εκπροσώπων του, όσο και μεταξύ των εκπροσώπων του και άλλων μελών του ιδρύματος. Το διοικητικό όργανο θα πρέπει επίσης να διασφαλίζει ότι η τακτική επικοινωνία μεταξύ των τομέων διαχείρισης κινδύνου και στρατηγικού σχεδιασμού διευκολύνει την παρακολούθηση του κινδύνου που προκύπτει από τις μελλοντικές δραστηριότητες.

4.2.5 Όρια διάθεσης ανάληψης κινδύνου και πολιτικής σχετικά με τον IRRBB

43. Τα ιδρύματα θα πρέπει να διατυπώνουν τη διάθεσή τους για ανάληψη κινδύνου σχετικά με τον IRRBB όσον αφορά τον κίνδυνο για τις μετρήσεις IRRBB. Ειδικότερα:

(α) Τα ιδρύματα θα πρέπει να διαθέτουν ρητές δηλώσεις διάθεσης ανάληψης κινδύνου, οι οποίες εγκρίνονται από το διοικητικό τους όργανο και εφαρμόζονται μέσω ολοκληρωμένων πλαισίων διάθεσης ανάληψης κινδύνου — δηλαδή πολιτικές και διαδικασίες για τον περιορισμό και τον έλεγχο του IRRBB.

(β) Τα πλαίσια διάθεσης ανάληψης κινδύνου των ιδρυμάτων θα πρέπει:

- a. να περιγράφουν τις κατ' εξουσιοδότηση αρμοδιότητες, την κατανομή των αρμοδιοτήτων και τη λογοδοσία σχετικά με τις αποφάσεις διαχείρισης του IRRBB, και
- b. να απαριθμούν τα μέσα, τις στρατηγικές αντιστάθμισης κινδύνου και τις δυνατότητες ανάληψης κινδύνου που έχουν εγκριθεί για τον IRRBB.

(γ) Κατά τον καθορισμό της διάθεσης ανάληψης κινδύνου, το ίδρυμα θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη τους κινδύνους των καθαρών εσόδων από τόκους που ενδέχεται να προκύψουν ως αποτέλεσμα της λογιστικής αντιμετώπισης των συναλλαγών εκτός του χαρτοφυλακίου συναλλαγών. Ο κίνδυνος μπορεί να μην περιορίζεται σε έσοδα και έξοδα από τόκους: οι επιπτώσεις των μεταβολών των επιτοκίων στην αγοραία αξία μέσων που, ανάλογα με τη λογιστική αντιμετώπιση, αντανακλώνται είτε μέσω του λογαριασμού αποτελεσμάτων χρήσης είτε απευθείας στις μετοχές (π.χ. μέσω λοιπών συνολικών εσόδων), θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη ξεχωριστά. Τα ιδρύματα θα πρέπει να λαμβάνουν ιδιαίτερα υπόψη τις επιπτώσεις που σχετίζονται με ενσωματωμένα δικαιώματα προαίρεσης στα μέσα εύλογης αξίας υπό διαρκείς ακραίες διακυμάνσεις επιτοκίων και σενάρια ακραίων καταστάσεων. Τα ιδρύματα θα πρέπει επίσης να λαμβάνουν υπόψη τις δυνητικές επιπτώσεις των παραγώγων επιτοκίων αντιστάθμισης κινδύνου στους λογαριασμούς αποτελεσμάτων χρήσεως εάν η αποτελεσματικότητά τους παρεμποδίζεται από τις μεταβολές των επιτοκίων.

44. Τα ιδρύματα θα πρέπει να εφαρμόζουν όρια που αποσκοπούν στη διατήρηση των εκθέσεων σε IRRBB και συνάδουν με τη διάθεση ανάληψης κινδύνου και τη συνολική προσέγγισή τους για τη μέτρηση του IRRBB, και ειδικότερα τα ακόλουθα:

- (α) Συγκεντρωτικά όρια κινδύνου που διατυπώνουν σαφώς το ποσό του IRRBB που είναι αποδεκτό από το διοικητικό όργανο θα πρέπει να εφαρμόζονται σε ενοποιημένη βάση και, ανάλογα με την περίπτωση, σε επίπεδο επιμέρους συνδεδεμένων επιχειρήσεων.
- (β) Τα όρια ενδέχεται να συνδέονται με συγκεκριμένα σενάρια μεταβολών στα επιτόκια και τη διαχρονική διάρθρωση, όπως η αύξηση ή η μείωσή τους ή η μεταβολή του σχήματος της καμπύλης αποδόσεων. Οι διακυμάνσεις των επιτοκίων που χρησιμοποιούνται για την ανάπτυξη αυτών των ορίων θα πρέπει να αντιπροσωπεύουν επαρκώς δυσμενείς αιφνίδιες και ακραίες καταστάσεις, λαμβάνοντας υπόψη την ιστορική μεταβλητότητα των επιτοκίων και τον χρόνο που απαιτείται από τη διοίκηση για τον μετριασμό αυτών των εκθέσεων σε κίνδυνο.
- (γ) Τα όρια πολιτικής θα πρέπει να είναι κατάλληλα όσον αφορά τη φύση, το μέγεθος, την πολυπλοκότητα και την κεφαλαιακή επάρκεια του ιδρύματος, καθώς και την ικανότητά του να μετρά και να διαχειρίζεται τους κινδύνους.
- (δ) Ανάλογα με τη φύση των δραστηριοτήτων του ιδρύματος και του επιχειρηματικού μοντέλου, μπορούν επίσης να προσδιοριστούν επιμέρους όρια για μεμονωμένες επιχειρηματικές μονάδες, χαρτοφυλάκια, τύπους μέσων, ειδικά μέσα ή ουσιώδεις υποκατηγορίες του IRRBB, όπως ο κίνδυνος διαφορών, ο κίνδυνος βάσης και ο κίνδυνος δικαιώματος προαίρεσης.
- (ε) Θα πρέπει να υπάρχουν συστήματα που θα εξασφαλίζουν ότι οι θέσεις που υπερβαίνουν ή ενδέχεται να υπερβούν τα όρια που καθορίζονται από το διοικητικό όργανο ή τους εκπροσώπους του, λαμβάνουν άμεση προσοχή από τη διοίκηση και κλιμακώνονται χωρίς καθυστέρηση. Θα πρέπει να υπάρχει σαφής πολιτική σχετικά με το ποιος θα ενημερώνεται, τον τρόπο με τον οποίο θα πραγματοποιείται η επικοινωνία και τις ενέργειες που θα ληφθούν ως απάντηση.
- (στ) Η αναφορά μετρήσεων κινδύνου στο διοικητικό όργανο ή στους εκπροσώπους του θα πρέπει να έχει τουλάχιστον τριμηνιαία συχνότητα και να συγκρίνει το τρέχον άνοιγμα με τα όρια πολιτικής.

45. Θα πρέπει να θεσπιστεί ένα πλαίσιο με σκοπό την παρακολούθηση της εξέλιξης των στρατηγικών αντιστάθμισης κινδύνου που βασίζονται σε μέσα όπως τα παράγωγα, και για τον έλεγχο των κινδύνων που αφορούν τρέχουσες τιμές της αγοράς σε μέσα που αποτιμώνται στην εύλογη αξία.

4.2.6 Πολιτικές, διαδικασίες και έλεγχοι κινδύνου για τον IRRBB

Πολιτικές και διαδικασίες κινδύνου

46. Το διοικητικό όργανο θα πρέπει, βάσει της συνολικής στρατηγικής του για τον IRRBB, να υιοθετεί άριστες πολιτικές, διαδικασίες και συστήματα ελέγχου κινδύνου που θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι:

- (α) καθορίζονται οι διαδικασίες επικαιροποίησης των σεναρίων για τη μέτρηση και αξιολόγηση του IRRBB·
- (β) η προσέγγιση μέτρησης και οι αντίστοιχες παραδοχές για τη μέτρηση και αξιολόγηση του IRRBB, περιλαμβανομένης της κατανομής του εσωτερικού κεφαλαίου στους κινδύνους IRRBB, είναι κατάλληλες και αναλογικές·
- (γ) οι παραδοχές των υποδειγμάτων που χρησιμοποιούνται επανεξετάζονται και, αν είναι απαραίτητο, τροποποιούνται τακτικά·
- (δ) καθορίζονται τα πρότυπα για την αξιολόγηση των θέσεων και τη μέτρηση της απόδοσης·
- (ε) υπάρχει κατάλληλη τεκμηρίωση και έλεγχος των επιτρεπόμενων στρατηγικών και μέσων αντιστάθμισης· και
- (στ) υπάρχουν καθορισμένα όρια εξουσίας και ευθύνης για τη διαχείριση της έκθεσης στον IRRBB.

47. Οι πολιτικές θα πρέπει να είναι δεόντως αιτιολογημένες, αξιόπιστες και τεκμηριωμένες και θα πρέπει να απευθύνονται σε όλες τις συνιστώσες του IRRBB που είναι σημαντικές για την ιδιαίτερη κατάσταση του ιδρύματος. Με την επιφύλαξη της αρχής της αναλογικότητας, στις πολιτικές για τον IRRBB θα πρέπει να περιλαμβάνονται:

- (α) Η εφαρμογή του ορίου μεταξύ «εκτός χαρτοφυλακίου συναλλαγών» και «χαρτοφυλακίου συναλλαγών». Οι εσωτερικές μεταβιβάσεις κινδύνων μεταξύ εκτός και εντός του χαρτοφυλακίου συναλλαγών θα πρέπει να τεκμηριώνονται δεόντως και να παρακολουθούνται στο πλαίσιο της ευρύτερης παρακολούθησης του IRRBB που προκύπτει από παράγωγα μέσα επιτοκίου.
- (β) Ο αναλυτικότερος ορισμός της οικονομικής αξίας και η συνέπειά του ως προς τη μέθοδο που χρησιμοποιείται για την αποτίμηση των στοιχείων του ενεργητικού και του παθητικού (π.χ. με βάση την αξία προεξόφλησης των μελλοντικών ταμειακών ροών και/ή με βάση την αξία προεξόφλησης των μελλοντικών καθαρών εσόδων από τόκους) υιοθετείται για εσωτερική χρήση.
- (γ) Ο αναλυτικότερος ορισμός των μετρήσεων καθαρών εσόδων από τόκους συν τις μεταβολές στην αγοραία αξία και η συνέπειά του ως προς την προσέγγιση του ιδρύματος

για την κατάρτιση χρηματοοικονομικών σχεδίων και χρηματοοικονομικών προβλέψεων υιοθετείται για εσωτερική χρήση.

- (δ) Το μέγεθος και η μορφή των διαφόρων ασκήσεων αιφνίδιων και μη αναμενόμενων μεταβολών των επιτοκίων που θα χρησιμοποιούνται για τους εσωτερικούς υπολογισμούς του IRRBB.
- (ε) Η χρήση προσεγγίσεων μοντελοποίησης εξαρτώμενων και ανεξάρτητων ταμειακών ροών.
- (στ) Η αντιμετώπιση των αναμενόμενων μελλοντικών συναλλαγών σταθερού επιτοκίου που ενδέχεται να προκύψουν από ήδη προσφερόμενα προϊόντα (pipeline transactions)⁷, συμπεριλαμβανομένων τυχόν σχετικών θέσεων αντιστάθμισης.
- (ζ) Η σωρευτική έκθεση σε επιτόκια διαφόρων νομισμάτων.
- (η) Η μέτρηση και η διαχείριση του κινδύνου βάσης που απορρέει από διαφορετικούς δείκτες επιτοκίων.
- (θ) Αν τα μη τοκοφόρα στοιχεία του ενεργητικού και του παθητικού εκτός του χαρτοφυλακίου συναλλαγών (συμπεριλαμβανομένου του κεφαλαίου και του αποθεματικού) περιλαμβάνονται ή όχι σε υπολογισμούς που επιμετρούν τον IRRBB για τη ΔΑΕΕΚ.
- (ι) Η συμπεριφορική αντιμετώπιση των τρεχούμενων λογαριασμών και των λογαριασμών ταμειευτηρίου (δηλαδή, των παραδοχών που αφορούν τη λήξη υποχρεώσεων με βραχυχρόνια συμβατική λήξη αλλά μακροχρόνια συμπεριφορική λήξη).
- (ια) Η μέτρηση του IRRBB που προκύπτει από συμπεριφορικά και αυτόματα δικαιώματα προαίρεσης σε στοιχεία ενεργητικού ή παθητικού, περιλαμβανομένων των επιπτώσεων της κυρτότητας και των μη γραμμικών προγραμμάτων αποπληρωμών.
- (ιβ) Ο βαθμός ανάλυσης που χρησιμοποιείται στους υπολογισμούς μέτρησης (π.χ. η χρήση κατηγοριών ληκτότητας).
- (ιγ) Ο εσωτερικός ορισμός των εμπορικών περιθωρίων και η κατάλληλη μεθοδολογία για την εσωτερική αντιμετώπιση των εμπορικών περιθωρίων.

48. Όλες οι πολιτικές IRRBB θα πρέπει να επανεξετάζονται τακτικά, τουλάχιστον ετησίως, και να αναθεωρούνται ανάλογα με τις ανάγκες.

---

⁷ Η έκθεση σε αναμενόμενες μελλοντικές συναλλαγές σταθερού επιτοκίου που ενδέχεται να προκύψουν από ήδη προσφερόμενα προϊόντα (π.χ. σε περιπτώσεις που έχει συμφωνηθεί ένα δάνειο και ο πελάτης μπορεί να επιλέξει εάν θα προβεί σε ανάληψη πίστωσης) παρέχει αποτελεσματικά στον πελάτη ένα δικαίωμα προαίρεσης το οποίο κατά πάσα πιθανότητα θα ασκηθεί όταν οι συνθήκες στην αγορά είναι λιγότερο ευνοϊκές για το ίδρυμα (αρνητική κυρτότητα). Η διαχείριση των αναμενόμενων μελλοντικών συναλλαγών σταθερού επιτοκίου που ενδέχεται να προκύψουν από ήδη προσφερόμενα προϊόντα βασίζεται σε ακριβή δεδομένα σχετικά με τις αιτήσεις που υποβλήθηκαν, και στη μοντελοποίηση των αναμενόμενων αναλήψεων πίστωσης.

49. Προκειμένου να διασφαλίζεται ότι οι πολιτικές και διαδικασίες διαχείρισης του IRRBB του ιδρύματος παραμένουν κατάλληλες και αξιόπιστες, το διοικητικό όργανο ή οι εκπρόσωποί του θα πρέπει να επανεξετάζουν τις πολιτικές και τις διαδικασίες διαχείρισης του IRRBB υπό το πρίσμα των αποτελεσμάτων των τακτικών εκθέσεων.

50. Το διοικητικό όργανο ή οι εκπρόσωποί του θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι οι δραστηριότητες ανάλυσης και διαχείρισης κινδύνου που σχετίζονται με τον IRRBB διεξάγονται από επαρκές και ικανό προσωπικό που διαθέτει τεχνικές γνώσεις και εμπειρία, σύμφωνα με τη φύση και το πεδίο των δραστηριοτήτων του ιδρύματος.

Εσωτερικοί έλεγχοι

51. Όσον αφορά τις πολιτικές και τις διαδικασίες ελέγχου του IRRBB, τα ιδρύματα θα πρέπει να διαθέτουν κατάλληλες διαδικασίες έγκρισης, όρια έκθεσης, επανεξετάσεις και άλλους μηχανισμούς σχεδιασμένους ώστε να παρέχουν εύλογη βεβαιότητα ότι επιτυγχάνονται οι στόχοι διαχείρισης κινδύνου.

52. Τα ιδρύματα θα πρέπει να διενεργούν τακτικές επανεξετάσεις και αξιολογήσεις των συστημάτων εσωτερικού ελέγχου και των διαδικασιών διαχείρισης κινδύνου, προκειμένου να διασφαλίζουν ότι το προσωπικό συμμορφώνεται με τις καθιερωμένες πολιτικές και διαδικασίες. Οι εν λόγω επανεξετάσεις θα πρέπει επίσης να εστιάζονται σε τυχόν σημαντικές αλλαγές που ενδέχεται να επηρεάσουν την αποτελεσματικότητα των ελέγχων, συμπεριλαμβανομένων των μεταβολών στις συνθήκες της αγοράς, του προσωπικού, της τεχνολογίας και των δομών συμμόρφωσης με τα όρια έκθεσης και να διασφαλίζουν ότι υπάρχουν κατάλληλες διαδικασίες κλιμάκωσης για τυχόν υπέρβαση των ορίων. Οι επανεξετάσεις και οι αξιολογήσεις θα πρέπει να διεξάγονται τακτικά από άτομα ή μονάδες που είναι ανεξάρτητες από την υπό εξέταση λειτουργία. Όταν απαιτούνται αναθεωρήσεις ή βελτιώσεις των εσωτερικών ελέγχων, θα πρέπει να υπάρχει ένας εσωτερικός μηχανισμός επανεξέτασης προκειμένου να διασφαλίζεται η έγκαιρη εφαρμογή τους.

53. Τα ιδρύματα θα πρέπει να αναθέτουν την επανεξέταση των διαδικασιών εντοπισμού, μέτρησης, παρακολούθησης και ελέγχου του IRRBB σε ανεξάρτητη υπηρεσία ελέγχου, η οποία μπορεί να είναι είτε εσωτερικός είτε εξωτερικός ελεγκτής, σε τακτική βάση. Στις περιπτώσεις αυτές, οι εκθέσεις που συντάσσονται από εσωτερικούς ή εξωτερικούς ελεγκτές ή άλλους ισοδύναμους εξωτερικούς φορείς θα πρέπει να τίθενται στη διάθεση των οικείων αρμόδιων αρχών.

Σύστημα πληροφορικής και ποιότητα δεδομένων για τον IRRBB

54. Τα συστήματα πληροφορικής και οι εφαρμογές που χρησιμοποιεί το ίδρυμα για να εκτελεί, να επεξεργάζεται και να καταγράφει λειτουργίες, να εντοπίζει, να μετρά και να συγκεντρώνει εκθέσεις σε IRRBB, καθώς και για να παράγει αναφορές θα πρέπει να μπορούν να υποστηρίξουν τη διαχείριση του IRRBB εγκαίρως και με ακρίβεια. Ειδικότερα, τα συστήματα θα πρέπει:

- (α) να συλλέγουν στοιχεία κινδύνου επιτοκίου για όλα τα ουσιώδη ανοίγματα στον IRRBB του ιδρύματος, συμπεριλαμβανομένων των ανοιγμάτων σε κίνδυνο διαφορών, κίνδυνο βάσης και κίνδυνο δικαιώματος προαίρεσης. Αυτό θα πρέπει να υποστηρίζει το σύστημα μέτρησης του ιδρύματος για τον εντοπισμό, τη μέτρηση και τη συγκέντρωση των κύριων πηγών έκθεσης στον IRRBB.
- (β) να μπορούν να καταγράψουν πλήρως και με σαφήνεια όλες τις συναλλαγές που εκτελεί το ίδρυμα, λαμβάνοντας υπόψη τα χαρακτηριστικά τους ως προς τον IRRBB·
- (γ) να είναι προσαρμοσμένα στην πολυπλοκότητα και στο πλήθος των συναλλαγών που δημιουργούν IRRBB·
- (δ) να προσφέρουν επαρκή ευελιξία ώστε να καλύπτουν ένα εύλογο φάσμα σεναρίων αιφνίδιων ή ακραίων καταστάσεων και τυχόν συμπληρωματικών σεναρίων για τον IRRBB·
- (ε) να παρέχουν τη δυνατότητα στα ιδρύματα να επιμετρούν, να αξιολογούν πλήρως και να παρακολουθούν τη συνεισφορά των επιμέρους συναλλαγών στη συνολική τους έκθεση·
- (στ) να είναι σε θέση να υπολογίζουν τις μετρήσεις IRRBB (δηλαδή, την οικονομική αξία και τις μετρήσεις καθαρών εσόδων από τόκους συν τις μεταβολές στην αγοραία αξία), καθώς και άλλες μετρήσεις του IRRBB που προβλέπονται από τις αρμόδιες αρχές τους, βάσει των σεναρίων ακραίων μεταβολών των επιτοκίων ή ακραίων καταστάσεων που αναφέρονται στις ενότητες 4.3.3 και 4.3.4.
- (ζ) να είναι επαρκώς ευέλικτα ώστε να ενσωματώνουν περιορισμούς που επιβάλλονται από τους εποπτικούς φορείς στις παραδοχές παραμέτρων εσωτερικού κινδύνου των ιδρυμάτων.

55. Το σύστημα πληροφορικής και συναλλαγών θα πρέπει να μπορεί να καταγράφει το προφίλ ανατιμολόγησης, τα χαρακτηριστικά του επιτοκίου (συμπεριλαμβανομένου του περιθωρίου) και τα χαρακτηριστικά των δικαιωμάτων προαίρεσης των προϊόντων, προκειμένου να διευκολύνεται η μέτρηση του κινδύνου διαφορών, του κινδύνου βάσης και του κινδύνου δικαιώματος προαίρεσης. Ειδικότερα, το σύστημα συναλλαγών θα πρέπει ιδίως να μπορεί να συγκεντρώνει λεπτομερείς πληροφορίες σχετικά με την ημερομηνία (ή τις ημερομηνίες) ανατιμολόγησης μιας δεδομένης συναλλαγής, το είδος επιτοκίου ή τον δείκτη επιτοκίου, τυχόν δικαιώματα προαίρεσης (συμπεριλαμβανομένης της πρόωρης εξόφλησης ή επαναγοράς) και τις προμήθειες που σχετίζονται με την άσκηση αυτών των δικαιωμάτων. Τα συστήματα που χρησιμοποιούνται για τη μέτρηση του IRRBB θα πρέπει να μπορούν να αποτυπώνουν τα χαρακτηριστικά IRRBB όλων των προϊόντων. Τα συστήματα θα πρέπει επίσης να επιτρέπουν τον διαχωρισμό των επιπτώσεων των επιμέρους IRRBB των μέσων και χαρτοφυλακίων σε επίπεδο κινδύνου εκτός του χαρτοφυλακίου συναλλαγών.

56. Όσον αφορά τα σύνθετα προϊόντα, ιδίως τα δομημένα προϊόντα, το σύστημα συναλλαγών θα πρέπει να μπορεί να συγκεντρώνει πληροφορίες σχετικά με τα χωριστά μέρη του προϊόντος

και να αποτυπώνει τα χαρακτηριστικά τους ως προς τον IRRBB (π.χ. τα χαρακτηριστικά των στοιχείων ενεργητικού και παθητικού, ομαδοποιημένα κατά συγκεκριμένα χαρακτηριστικά όπως ημερομηνία ανατιμολόγησης ή ύπαρξη δικαιώματος προαίρεσης). Το ίδρυμα θα πρέπει να διασφαλίζει ότι το σύστημα πληροφορικής μπορεί να συμβαδίσει με την εισαγωγή νέων προϊόντων.

57.Θα πρέπει να υπάρχουν επαρκείς οργανωτικοί έλεγχοι των συστημάτων πληροφορικής προκειμένου να εμποδίζεται η καταστροφή των δεδομένων που χρησιμοποιούνται από τα συστήματα υπολογιστών και τις εφαρμογές IRRBB και να ελέγχονται οι μεταβολές στην κωδικοποίηση των εν λόγω εφαρμογών, προκειμένου να διασφαλίζεται, ειδικότερα:

(α) η αξιοπιστία των εισαγόμενων δεδομένων και η ακεραιότητα των συστημάτων επεξεργασίας των υποδειγμάτων για τον IRRBB·

(β) η ελαχιστοποίηση της πιθανότητας σφαλμάτων στο σύστημα πληροφορικής, συμπεριλαμβανομένων των σφαλμάτων που προκύπτουν κατά την επεξεργασία και συγκέντρωση των δεδομένων· και

(γ) η λήψη κατάλληλων μέτρων εάν υπάρξουν διαταραχές ή ύφεση στην αγορά.

58.Οι μετρήσεις κινδύνου θα πρέπει να βασίζονται σε αξιόπιστα εσωτερικά δεδομένα και δεδομένα της αγοράς. Τα ιδρύματα θα πρέπει να ελέγχουν την ποιότητα των εξωτερικών πηγών πληροφοριών που χρησιμοποιούν για την κατάρτιση των βάσεων ιστορικών δεδομένων των επιτοκίων, καθώς και τη συχνότητα με την οποία ενημερώνονται οι βάσεις δεδομένων.

59.Προκειμένου να διασφαλιστεί η υψηλή ποιότητα των δεδομένων, τα ιδρύματα θα πρέπει να εφαρμόζουν κατάλληλες διαδικασίες με τις οποίες διασφαλίζεται η ορθότητα των δεδομένων που εισάγονται στο σύστημα πληροφορικής. Η εισαγωγή δεδομένων θα πρέπει να είναι όσο το δυνατόν περισσότερο αυτοματοποιημένη με σκοπό τη μείωση των διοικητικών σφαλμάτων, και η χαρτογράφηση των δεδομένων θα πρέπει να επανεξετάζεται περιοδικά και να ελέγχεται σε σχέση με μια εγκεκριμένη έκδοση μοντέλου. Επιπλέον, θα πρέπει να υπάρχει επαρκής τεκμηρίωση των κυριότερων πηγών δεδομένων που χρησιμοποιούνται στη διαδικασία μέτρησης κινδύνου του ιδρύματος. Τα ιδρύματα θα πρέπει επίσης να συγκροτούν κατάλληλους μηχανισμούς για να επαληθεύουν την ορθότητα της διαδικασίας συνάθροισης και την αξιοπιστία των αποτελεσμάτων του υποδείγματος. Οι εν λόγω μηχανισμοί θα πρέπει να επιβεβαιώνουν την ακρίβεια και την αξιοπιστία των δεδομένων.

60.Όταν τα ιδρύματα ταξινομούν τις ταμειακές ροές σε διαφορετικές κατηγορίες ληκτότητας (π.χ. με σκοπό την ανάλυση διαφορών) ή ορίζουν τις ταμειακές ροές σε διαφορετικά σημεία κορυφής για να αντανakλούν τις διαφορετικές διάρκειες της καμπύλης επιτοκίου, τα κριτήρια ταξινόμησης θα πρέπει να παραμένουν σταθερά με την πάροδο του χρόνου προκειμένου να επιτρέπουν την ουσιαστική σύγκριση των αριθμητικών στοιχείων που αφορούν τους κινδύνους μεταξύ διαφορετικών περιόδων.

61. Τα ιδρύματα θα πρέπει να εντοπίζουν τις πιθανές αιτίες για αποκλίσεις και παρατυπίες που ενδέχεται να προκύψουν κατά την επεξεργασία των δεδομένων. Τα ιδρύματα θα πρέπει να εφαρμόζουν διαδικασίες για τη διαχείριση αυτών των αποκλίσεων και παρατυπιών, συμπεριλαμβανομένων διαδικασιών για την αμοιβαία εναρμόνιση των θέσεων, προκειμένου να εξαιρεθούν οι εν λόγω αποκλίσεις και παρατυπίες.

62. Τα ιδρύματα θα πρέπει να δημιουργήσουν κατάλληλες διαδικασίες για να διασφαλίσουν ότι τα δεδομένα με τα οποία τροφοδοτούνται τα υποδείγματα που επιμετρούν τον IRRBB σε επίπεδο ομίλου συνάδουν με τα δεδομένα που χρησιμοποιούνται για τον χρηματοοικονομικό σχεδιασμό.

Εσωτερικές αναφορές

63. Τα εσωτερικά συστήματα αναφοράς κινδύνων των ιδρυμάτων θα πρέπει να παρέχουν έγκαιρη, ακριβή και εκτενή πληροφόρηση όσον αφορά την έκθεσή τους στον IRRBB. Η συχνότητα των εσωτερικών αναφορών θα πρέπει να είναι τουλάχιστον ανά τρίμηνο.

64. Οι εσωτερικές αναφορές θα πρέπει να υποβάλλονται στο διοικητικό όργανο ή τους εκπροσώπους του με πληροφορίες σε σχετικά επίπεδα συγκέντρωσης (ανά επίπεδο ενοποίησης και νόμισμα) και να επανεξετάζονται τακτικά. Οι αναφορές θα πρέπει να περιλαμβάνουν επίπεδο πληροφοριών προσαρμοσμένο στο συγκεκριμένο επίπεδο διοίκησης (π.χ. διοικητικό όργανο, ανώτερη διοίκηση) και στην ειδική κατάσταση του ιδρύματος και του οικονομικού περιβάλλοντος.

65. Οι αναφορές για τον IRRBB θα πρέπει να παρέχουν συγκεντρωτικές πληροφορίες, καθώς και επαρκή υποστηρικτικά λεπτομερή στοιχεία ώστε το διοικητικό όργανο ή η εκπρόσωποί του να είναι σε θέση να αξιολογήσουν την ευαισθησία του ιδρύματος στις μεταβολές των συνθηκών της αγοράς και σε λοιπούς σημαντικούς παράγοντες κινδύνου. Το περιεχόμενο των αναφορών θα πρέπει να αποτυπώνει τις μεταβολές στο προφίλ κινδύνου του ιδρύματος και το οικονομικό περιβάλλον και να συγκρίνει το τρέχον άνοιγμα με τα όρια πολιτικής.

66. Οι αναφορές για τον IRRBB θα πρέπει να περιλαμβάνουν, σε τακτική βάση, τα αποτελέσματα των αναθεωρήσεων και ελέγχων των μοντέλων καθώς και συγκρίσεις προηγούμενων προβλέψεων ή εκτιμήσεων κινδύνου με πραγματικά αποτελέσματα με σκοπό την άντληση πληροφοριών για πιθανές ελλείψεις στην ανάπτυξη των μοντέλων. Ειδικότερα, τα ιδρύματα θα πρέπει να αξιολογούν τις μοντελοποιημένες ζημίες πρόωρης πληρωμής σε σχέση με τις ιστορικές πραγματοποιηθείσες ζημίες. Τα χαρτοφυλάκια που μπορεί να υπόκεινται σε σημαντικές διακυμάνσεις των τρεχουσών τιμών της αγοράς θα πρέπει να προσδιορίζονται με σαφήνεια και οι επιπτώσεις θα πρέπει να παρακολουθούνται εντός του συστήματος διοικητικής πληροφόρησης του ιδρύματος και να υπόκεινται σε εποπτεία, σύμφωνα με οποιαδήποτε άλλα χαρτοφυλάκια που εκτίθενται σε κίνδυνο αγοράς.

67. Μολονότι οι τύποι αναφορών που καταρτίζονται για το διοικητικό όργανο ή τους εκπροσώπους του ποικίλλουν ανάλογα με τη σύνθεση του χαρτοφυλακίου του ιδρύματος, θα πρέπει να περιλαμβάνουν, λαμβάνοντας υπόψη τις παραγράφους 65 και 66, τα ακόλουθα:

- (α) Συνοπτικές περιγραφές των συγκεντρωτικών εκθέσεων του ιδρύματος στον IRRBB, περιλαμβανομένων πληροφοριών σχετικά με εκθέσεις σε κίνδυνο διαφορών, κίνδυνο βάσης και κίνδυνο δικαιώματος προαίρεσης. Τα στοιχεία ενεργητικού και παθητικού, οι ταμειακές ροές και οι στρατηγικές που καθοδηγούν το επίπεδο και την κατεύθυνση του IRRBB θα πρέπει να προσδιορίζονται και να εξηγούνται.
- (β) Εκθέσεις που αποδεικνύουν τη συμμόρφωση του ιδρύματος με όρια και πολιτικές.
- (γ) Βασικές παραδοχές και παραμέτρους μοντελοποίησης, όπως τα χαρακτηριστικά των καταθέσεων όψεως (NMD), οι πρόωρες πληρωμές σε δάνεια σταθερού επιτοκίου, οι πρόωρες αναλήψεις προθεσμιακών καταθέσεων, η ανάληψη υποχρεώσεων, η άθροιση των νομισματικών μεγεθών και η αντιμετώπιση των εμπορικών περιθωρίων.
- (δ) Λεπτομέρειες σχετικά με τις επιπτώσεις των βασικών παραδοχών μοντελοποίησης στις μετρήσεις του IRRBB, συμπεριλαμβανομένων των μεταβολών των παραδοχών σε διάφορα σενάρια επιτοκίων.
- (ε) Λεπτομέρειες σχετικά με τις επιπτώσεις των επιτοκιακών παραγώγων στις μετρήσεις του IRRBB.
- (στ) Λεπτομέρειες σχετικά με τις επιπτώσεις των μέσων εύλογης αξίας, συμπεριλαμβανομένων στοιχείων ενεργητικού και παθητικού επιπέδου 3 στις μετρήσεις του IRRBB.
- (ζ) Τα αποτελέσματα των προσομοιώσεων ακραίων καταστάσεων όπως αναφέρονται στην ενότητα 4.3.4, των ακραίων διακυμάνσεων όπως αναφέρονται στην ενότητα 4.3.3, των εποπτικών δοκιμών ακραίων τιμών όπως αναφέρονται στο άρθρο 98 παράγραφος 5 της οδηγίας 2013/36/ΕΕ, και οι αξιολογήσεις ευαισθησίας σε βασικές παραδοχές και παραμέτρους και
- (η) Συνόψεις των επανεξετάσεων των πολιτικών, των διαδικασιών και της επάρκειας των συστημάτων μέτρησης του IRRBB, συμπεριλαμβανομένων τυχόν ευρημάτων εσωτερικών και εξωτερικών ελεγκτών ή άλλων ισοδύναμων εξωτερικών μερών (όπως σύμβουλοι).

68. Βάσει των εν λόγω αναφορών, το διοικητικό όργανο ή η εκπρόσωποι του θα πρέπει να είναι σε θέση να αξιολογήσουν την ευαισθησία του ιδρύματος στις μεταβολές των συνθηκών της αγοράς και σε λοιπούς σημαντικούς παράγοντες κινδύνου, με ειδική αναφορά σε χαρτοφυλάκια τα οποία θα μπορούσαν ενδεχομένως να υπόκεινται σε σημαντικές διακυμάνσεις των τρεχουσών τιμών της αγοράς.

69. Το εσωτερικό σύστημα μέτρησης θα πρέπει να παράγει αναφορές σε τέτοια μορφή που να επιτρέπει στα διάφορα επίπεδα διοίκησης του ιδρύματος να κατανοούν εύκολα τις αναφορές και να λαμβάνουν τις κατάλληλες αποφάσεις εγκαίρως. Οι αναφορές θα πρέπει να αποτελούν τη βάση για την τακτική παρακολούθηση του κατά πόσον ένα ίδρυμα λειτουργεί σύμφωνα με τη στρατηγική του και τα όρια κινδύνου επιτοκίου που έχει υιοθετήσει.

Διακυβέρνηση μοντέλου

70. Τα ιδρύματα θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι η επικύρωση των μεθόδων μέτρησης IRRBB —οι οποίες θα πρέπει να επανεξετάζονται και να επικυρώνονται ανεξάρτητα από την ανάπτυξή τους— και η αξιολόγηση του αντίστοιχου κινδύνου υποδείγματος περιλαμβάνονται σε επίσημη διαδικασία πολιτικής η οποία θα πρέπει να αναθεωρείται και να εγκρίνεται από το διοικητικό όργανο ή τους εκπροσώπους του. Η πολιτική θα πρέπει να είναι ενσωματωμένη στις διαδικασίες διακυβέρνησης για τη διαχείριση κινδύνου μοντέλου και να διευκρινίζει:

- (α) τους διοικητικούς ρόλους και να καθορίζει ποιος είναι υπεύθυνος για την ανάπτυξη, την επικύρωση, την τεκμηρίωση, την εφαρμογή και τη χρήση των μοντέλων· και
- (β) τις αρμοδιότητες εποπτείας του μοντέλου καθώς και τις πολιτικές που περιλαμβάνουν την ανάπτυξη αρχικών και συνεχών διαδικασιών επικύρωσης, την αξιολόγηση των αποτελεσμάτων, την έγκριση, τον έλεγχο των εκδόσεων, τις διαδικασίες εξαίρεσης, κλιμάκωσης, τροποποίησης και απόσυρσης.

71. Το πλαίσιο επικύρωσης θα πρέπει να περιλαμβάνει τα ακόλουθα πέντε βασικά στοιχεία:

- (α) αξιολόγηση της εννοιολογικής και μεθοδολογικής αξιοπιστίας, συμπεριλαμβανομένων των αναπτυξιακών στοιχείων·
- (β) συνεχή παρακολούθηση των μοντέλων, συμπεριλαμβανομένης της επαλήθευσης και συγκριτικής αξιολόγησης της διαδικασίας·
- (γ) ανάλυση αποτελεσμάτων, συμπεριλαμβανομένου δοκιμαστικού εκ των υστέρων ελέγχου βασικών εσωτερικών παραμέτρων (π.χ. σταθερότητα καταθέσεων, επιτόκια πρόωρης πληρωμής δανείων, πρόωρη απόσβεση καταθέσεων, τιμολόγηση οργάνων)·
- (δ) λεπτομερή αξιολόγηση τυχόν απόψεων και γνωμοδοτήσεων ειδικών που έχουν χρησιμοποιηθεί σε εσωτερικά μοντέλα και
- (ε) επικύρωση των παραδοχών σχετικά με τη διαφοροποίηση.

72. Κατά τη διενέργεια των αναμενόμενων αρχικών και εν εξελίξει δραστηριοτήτων επικύρωσης, η πολιτική θα πρέπει να καθιερώνει μια ιεραρχική διαδικασία για τον προσδιορισμό της αξιοπιστίας του κινδύνου μοντέλου με βάση τόσο τις ποσοτικές όσο και τις ποιοτικές διαστάσεις όπως το μέγεθος, ο αντίκτυπος, οι προηγούμενες επιδόσεις και η εμπειρογνωμοσύνη του προσωπικού σε σχέση με την τεχνική μοντελοποίησης που χρησιμοποιείται.

73. Η διαχείριση του μοντέλου κινδύνου για τις μετρήσεις του IRRBB θα πρέπει να ακολουθεί μια ολιστική προσέγγιση με αφετηρία την κινητοποίηση, ανάπτυξη και εφαρμογή από ιδιοκτήτες και χρήστες μοντέλων. Πριν από τη λήψη της εσωτερικής έγκρισης για χρήση, η διαδικασία προσδιορισμού των εισαγόμενων παραμέτρων, των παραδοχών, των μεθοδολογιών

μοντελοποίησης και των αποτελεσμάτων θα πρέπει να επανεξετάζεται και να επικυρώνεται ανεξάρτητα από την ανάπτυξη μοντέλων IRRBB.

74. Τα αποτελέσματα της επανεξέτασης και της επικύρωσης και τυχόν συστάσεις σχετικά με τη χρήση του μοντέλου θα πρέπει να υποβάλλονται και να εγκρίνονται από το διοικητικό όργανο ή τους εκπροσώπους του. Μετά την έγκριση, το μοντέλο θα πρέπει να υπόκειται σε συνεχή επανεξέταση, επαλήθευση της διαδικασίας και επικύρωση σε συχνότητα που συνάδει με το επίπεδο κινδύνου μοντέλου που έχει καθοριστεί και εγκριθεί από το ίδρυμα.
75. Η συνεχής διαδικασία επανεξέτασης θα πρέπει να δημιουργήσει ένα σύνολο γεγονότων ενεργοποίησης που συνιστούν εξαίρεση και υποχρεώνουν τους αρμόδιους επανεξέτασης των μοντέλων να ενημερώνουν έγκαιρα το διοικητικό όργανο ή τους εκπροσώπους του, προκειμένου να προσδιοριστούν οι διορθωτικές ενέργειες και οι περιορισμοί στη χρήση του μοντέλου. Θα πρέπει να παρέχονται, κατά περίπτωση, σαφείς εξουσιοδοτήσεις ελέγχου εκδόσεων σε ιδιοκτήτες μοντέλου.
76. Με βάση τις παρατηρήσεις και τις νέες πληροφορίες που αποκτώνται με την πάροδο του χρόνου, ένα εγκεκριμένο μοντέλο μπορεί να τροποποιηθεί ή να αποσυρθεί. Τα ιδρύματα θα πρέπει να διατυπώνουν πολιτικές για τη μετάβαση μεταξύ μοντέλων, συμπεριλαμβανομένων των αδειών αλλαγής και ελέγχου έκδοσης και της τεκμηρίωσης.
77. Τα ιδρύματα μπορούν να βασίζονται στα υποδείγματα IRRBB τρίτων για τη διαχείριση και τον έλεγχο του IRRBB, υπό την προϋπόθεση ότι τα εν λόγω υποδείγματα έχουν προσαρμοστεί κατάλληλα ούτως ώστε να αποτυπώνουν τα ειδικά χαρακτηριστικά του εκάστοτε ιδρύματος. Τα ιδρύματα θα πρέπει να κατανοούν πλήρως τις αναλύσεις, παραδοχές και μεθόδους στις οποίες βασίζονται τα υποδείγματα των τρίτων μερών και να διασφαλίζουν ότι τα εν λόγω υποδείγματα ενσωματώνονται επαρκώς στα συνολικά συστήματα και στις διαδικασίες διαχείρισης κινδύνου του ιδρύματος. Σε περιπτώσεις όπου τρίτα μέρη παρέχουν εισροές για δεδομένα της αγοράς, συμπεριφορικές παραδοχές ή ρυθμίσεις μοντέλου, το ίδρυμα θα πρέπει να εφαρμόζει μια διαδικασία προκειμένου να καθορίζει εάν οι εν λόγω εισροές είναι εύλογες για την επιχείρησή του και τα χαρακτηριστικά κινδύνου των δραστηριοτήτων του. Τα ιδρύματα θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι υπάρχει επαρκής τεκμηρίωση σχετικά με τη χρήση μοντέλων τρίτων μερών, συμπεριλαμβανομένης οποιασδήποτε συγκεκριμένης προσαρμογής.
78. Οι εισαγόμενες παράμετροι ή παραδοχές, είτε προέρχονται από εσωτερικές διαδικασίες μοντέλου είτε από τρίτα μέρη, θα πρέπει να περιλαμβάνονται στη διαδικασία επικύρωσης. Το ίδρυμα θα πρέπει να τεκμηριώνει και να εξηγεί τις επιλογές προδιαγραφών μοντέλου ως μέρος της διαδικασίας επικύρωσης.

4.3 Μέτρηση του IRRBB από εσωτερικό σύστημα ιδρύματος

4.3.1 Γενική προσέγγιση όσον αφορά τη μέτρηση του IRRBB

79. Τα ιδρύματα θα πρέπει να εφαρμόζουν αξιόπιστα εσωτερικά συστήματα μέτρησης (IMS) που συνυπολογίζουν όλες τις συνιστώσες και πηγές του IRRBB που σχετίζονται με το επιχειρηματικό μοντέλο του ιδρύματος.
80. Τα ιδρύματα θα πρέπει να μετρούν την έκθεσή τους στον IRRBB όσον αφορά τις πιθανές μεταβολές τόσο στην οικονομική αξία όσο και στις μετρήσεις καθαρών εσόδων από τόκους συν τις μεταβολές στην αγοραία αξία. Τα ιδρύματα θα πρέπει να χρησιμοποιούν συμπληρωματικά χαρακτηριστικά των μετρήσεων IRRBB προκειμένου να καταγράψουν την πολύπλοκη φύση του IRRBB σε βραχυπρόθεσμο και μακροπρόθεσμο χρονικό ορίζοντα. Ειδικότερα, τα ιδρύματα θα πρέπει να επιμετρούν και να παρακολουθούν (i) τις συνολικές επιπτώσεις των βασικών παραδοχών μοντελοποίησης στη μέτρηση του IRRBB υπό διαφορετικές μετρήσεις IRRBB και (ii) τον IRRBB των παραγώγων επιτοκίου του τραπεζικού χαρτοφυλακίου τους εφόσον σχετίζεται με το επιχειρηματικό μοντέλο.
81. Αν τα εμπορικά περιθώρια και άλλα στοιχεία περιθωρίου εξαιρούνται από τις μετρήσεις οικονομικής αξίας, τα ιδρύματα θα πρέπει (i) να χρησιμοποιούν διαφανή μεθοδολογία για τον προσδιορισμό του επιτοκίου χωρίς κίνδυνο κατά την έναρξη κάθε μέσου· και (ii) να χρησιμοποιούν μεθοδολογία που εφαρμόζεται με συνέπεια σε όλα τα ευαίσθητα σε μεταβολές επιτοκίου μέσα και σε όλες τις επιχειρηματικές μονάδες.
82. Κατά τον υπολογισμό των μετρήσεων καθαρών εσόδων από τόκους για την αξιολόγηση της έκθεσης στον IRRBB, τα ιδρύματα θα πρέπει να συμπεριλαμβάνουν τα εμπορικά περιθώρια.
83. Τα ιδρύματα θα πρέπει να εξετάζουν τα μη εξυπηρετούμενα ανοίγματα (χωρίς τις προβλέψεις) ως μέσα ευαίσθητα σε μεταβολές επιτοκίου που αντικατοπτρίζουν τις αναμενόμενες ταμειακές ροές και τη χρονική στιγμή τους.
84. Κατά τη μέτρηση της έκθεσής τους στον IRRBB, τα ιδρύματα δεν θα πρέπει να βασίζονται αποκλειστικά στον υπολογισμό και τα αποτελέσματα των εποπτικών δοκιμών ακραίων τιμών που περιγράφονται στο άρθρο 98 παράγραφος 5 της οδηγίας 2013/36/ΕΕ ή σε οποιαδήποτε συμπληρωματική δοκιμή ακραίων τιμών που αναπτύχθηκε από την αρμόδια αρχή, αλλά θα πρέπει να αναπτύσσουν και να χρησιμοποιήσουν τις δικές τους παραδοχές και μεθόδους υπολογισμού. Ωστόσο, οι εποπτικές δοκιμές ακραίων τιμών θα πρέπει να ενσωματώνονται πλήρως στο εσωτερικό πλαίσιο διαχείρισης του IRRBB και να χρησιμοποιούνται ως συμπληρωματικά εργαλεία για τη μέτρηση της έκθεσης στον IRRBB.

4.3.2 Μέθοδοι μέτρησης του IRRBB

85. Τα ιδρύματα δεν θα πρέπει να βασίζονται σε μια μεμονωμένη μέτρηση κινδύνου, αντιθέτως θα πρέπει να χρησιμοποιούν το εύρος των ποσοτικών εργαλείων και μοντέλων που αντιστοιχεί στη συγκεκριμένη έκθεση κινδύνου. Για τον σκοπό αυτό, τα ιδρύματα θα πρέπει να εξετάζουν την εφαρμογή των μεθόδων που απαριθμούνται στο παράρτημα Ι, χωρίς όμως να περιορίζονται σε αυτές, προκειμένου να διασφαλίσουν ότι οι διάφορες πτυχές του κινδύνου επιτοκίου καταγράφονται επαρκώς.

86. Το ίδρυμα θα πρέπει να κατανοεί πλήρως τους περιορισμούς κάθε ποσοτικού εργαλείου και υποδείγματος που χρησιμοποιεί και να λαμβάνει υπόψη αυτούς τους περιορισμούς κατά τη διαδικασία διαχείρισης του IRRBB. Κατά την αξιολόγηση του IRRBB, το ίδρυμα θα πρέπει να έχει επίγνωση των κινδύνων που ενδέχεται να προκύψουν ως αποτέλεσμα της λογιστικής αντιμετώπισης των συναλλαγών εκτός του χαρτοφυλακίου συναλλαγών.

87. Τα ιδρύματα θα πρέπει να εντοπίζουν και να μετρούν όλες τις συνιστώσες του IRRBB. Για να εντοπίζουν τις διαφορετικές συνιστώσες του IRRBB, τα ιδρύματα θα πρέπει να εξετάζουν τουλάχιστον τις προσεγγίσεις που περιλαμβάνονται στον πίνακα 1.

Πίνακας 1: Εντοπισμός των επιμέρους συνιστωσών του κινδύνου εκτός του χαρτοφυλακίου συναλλαγών

Συνιστώσα	Μέθοδος	Τομέας εστίασης
	Ανάλυση διαφορών	Ο όγκος των αναντιστοιχιών στις διαφορετικές χρονικές περιόδους.
Κίνδυνος διαφορών	Μερική διάρκεια για τον κίνδυνο καμπύλης απόδοσης	Η διασπορά και η συγκέντρωση των αναντιστοιχιών στις διαφορετικές χρονικές περιόδους.
Κίνδυνος βάσης	Απογραφή των ομάδων μέσω βάσει διαφορετικών επιτοκίων	Χρήση παραγώγων και λοιπών μέσων αντιστάθμισης ως προς διαφορετικές βάσεις, κυρτότητα και διαφορές στον χρόνο που δεν εντοπίστηκαν από την ανάλυση διαφορών.
Κίνδυνος δικαιώματος προαίρεσης (αυτόματα και συμπεριφορικά δικαιώματα προαίρεσης)	Απογραφή όλων των μέσων που έχουν ενσωματωμένα ή ρητά δικαιώματα προαίρεσης	Συμπεριφορικά δικαιώματα προαίρεσης: Ο όγκος των ενυπόθηκων δανείων, των τρεχούμενων λογαριασμών, των λογαριασμών ταμειυτηρίου

Συνιστώσα	Μέθοδος	Τομέας εστίασης
		<p>και των καταθέσεων όπου ο πελάτης έχει δικαίωμα να αποκλίνει από τη συμβατική λήξη· ο όγκος των δεσμεύσεων με ευαίσθητες στις μεταβολές επιτοκίου αναλήψεις πελατών.</p> <p>Αυτόματα δικαιώματα προαίρεσης επιτοκίου:</p> <p>Ανώτατα και κατώτατα όρια ενσωματωμένα σε στοιχεία ενεργητικού και παθητικού· δικαιώματα προαίρεσης επί συμφωνιών ανταλλαγής ή δικαιώματα προπληρωμής ενσωματωμένα σε στοιχεία ενεργητικού και παθητικού χονδρικής· και ρητά ανώτατα όρια, κατώτατα όρια και δικαιώματα προαίρεσης επί συμφωνιών ανταλλαγής.</p>

88. Για τη μέτρηση και την παρακολούθηση του IRRBB, τα ιδρύματα θα πρέπει να χρησιμοποιούν τουλάχιστον μία μέτρηση καθαρών εσόδων από τόκους συν τις μεταβολές και τουλάχιστον μία μέθοδο μέτρησης της οικονομικής αξίας οι οποίες, σε συνδυασμό, θα καταγράφουν όλες τις συνιστώσες του IRRBB. Τα μεγάλα ιδρύματα με διασυνοριακές δραστηριότητες, ειδικότερα τα ιδρύματα των κατηγοριών 1 και 2 των κατευθυντήριων γραμμών για τη ΔΕΕΑ και τα ιδρύματα με πολύπλοκα ή εξελιγμένα επιχειρηματικά μοντέλα, θα πρέπει να χρησιμοποιούν πολλαπλές μεθόδους μέτρησης για τον IRRBB, όπως διευκρινίζεται περαιτέρω στο παράρτημα II.

4.3.3 Σενάρια αιφνίδιων διακυμάνσεων επιτοκίου για συνεχή διαχείριση

89. Τα ιδρύματα θα πρέπει να επιμετρούν τακτικά, τουλάχιστον σε τριμηνιαία βάση και συχνότερα σε περιόδους αυξημένης μεταβλητότητας των επιτοκίων ή αυξημένων επιπέδων IRRBB, την έκθεσή τους στον IRRBB στο πλαίσιο των διαφόρων μετρήσεων IRRBB υπό ποικίλα σενάρια αιφνίδιων διακυμάνσεων επιτοκίου για πιθανές μεταβολές στο επίπεδο και το σχήμα των καμπυλών απόδοσης επιτοκίων και των μεταβολών στη σχέση μεταξύ διαφορετικών επιτοκίων (π.χ. κίνδυνος βάσης).

90. Τα ιδρύματα θα πρέπει να εξετάζουν την εφαρμογή προσέγγισης μοντελοποίησης εξαρτώμενων και ανεξάρτητων ταμειακών ροών. Τα μεγάλα και πιο σύνθετα ιδρύματα, ιδιαίτερα τα ιδρύματα που εμπίπτουν στις κατηγορίες 1 και 2 των κατευθυντήριων γραμμών για τη ΔΕΕΑ, θα πρέπει επίσης να λαμβάνουν υπόψη σενάρια στο πλαίσιο των οποίων αφενός

υπολογίζεται διαφορετική πορεία των επιτοκίων και αφετέρου ορισμένες από τις παραδοχές (π.χ. σε σχέση με τη συμπεριφορά, τη συνεισφορά στον κίνδυνο, και το μέγεθος και τη σύνθεση του ισολογισμού) αποτελούν οι ίδιες συνάρτηση των μεταβαλλόμενων επιπέδων των επιτοκίων.

91. Τα ιδρύματα θα πρέπει να αξιολογούν τις εκθέσεις σε κάθε νόμισμα στο οποίο διατηρούν θέσεις. Όσον αφορά την ουσιώδη έκθεση σε συναλλαγματικό κίνδυνο, τα σενάρια αιφνίδιων διακυμάνσεων επιτοκίου θα πρέπει να συνδέονται με το εκάστοτε νόμισμα και να συνάδουν με τα υποκείμενα οικονομικά χαρακτηριστικά. Στο πλαίσιο του εσωτερικού συστήματος μέτρησης IRRBB (IMS), σενάρια αιφνίδιων διακυμάνσεων επιτοκίου που συνδέονται με το εκάστοτε νόμισμα θα πρέπει να εξετάζονται τουλάχιστον για κάθε νόμισμα στις περιπτώσεις που η λογιστική αξία των χρηματοπιστωτικών στοιχείων ενεργητικού ή παθητικού που εκφράζονται σε αυτό το νόμισμα ανέρχονται στο 5% ή περισσότερο του συνόλου των χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού ή παθητικού εκτός του χαρτοφυλακίου συναλλαγών, ή σε λιγότερο από το 5% αν το άθροισμα των χρηματοπιστωτικών στοιχείων ενεργητικού ή παθητικού που περιλαμβάνονται στον υπολογισμό είναι χαμηλότερο από το 90% του συνόλου των χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού (εξαιρώντας τα ενσώματα περιουσιακά στοιχεία) ή παθητικού εκτός του χαρτοφυλακίου συναλλαγών. Τα ιδρύματα θα πρέπει να συμπεριλαμβάνουν στα εσωτερικά συστήματα μέτρησής τους μεθόδους για τη συγκέντρωση του IRRBB σε διαφορετικά νομίσματα. Σε περιπτώσεις όπου τα ιδρύματα χρησιμοποιούν παραδοχές σχετικά με τις εξαρτήσεις μεταξύ επιτοκίων σε διαφορετικά νομίσματα, θα πρέπει να έχουν το απαιτούμενο επίπεδο τεχνογνωσίας και εξειδίκευσης για τον σκοπό αυτό. Τα ιδρύματα θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τις επιπτώσεις των παραδοχών σχετικά με τις εξαρτήσεις μεταξύ επιτοκίων σε διαφορετικά νομίσματα.

92. Κατά την επιλογή σεναρίων αιφνίδιων διακυμάνσεων επιτοκίου, τα ιδρύματα θα πρέπει να εξετάζουν ότι:

- (α) Τα σενάρια αιφνίδιων διακυμάνσεων επιτοκίου που αναπτύσσουν εσωτερικά είναι ανάλογα με τη φύση, την κλίμακα και την πολυπλοκότητα των δραστηριοτήτων τους, καθώς και το προφίλ κινδύνου τους, λαμβάνοντας υπόψη αιφνίδιες και σταδιακές παράλληλες και μη παράλληλες μετατοπίσεις και μεταβολές στις καμπύλες αποδόσεων. Τα σενάρια θα πρέπει να βασίζονται στις ιστορικές διακυμάνσεις και τη συμπεριφορά των επιτοκίων, αλλά και σε προσομοιώσεις των μελλοντικών επιτοκίων.
- (β) Σενάρια επιτοκίου που αντανακλούν ουσιώδεις μεταβολές στις σχέσεις μεταξύ βασικών επιτοκίων της αγοράς με σκοπό την αντιμετώπιση του κινδύνου βάρξης.
- (γ) Τα προβλεπόμενα σενάρια ακραίων διακυμάνσεων επιτοκίου όπως αναφέρονται στο άρθρο 98 παράγραφος 5 της οδηγίας 2013/36/ΕΕ.
- (δ) Τυχόν συμπληρωματικά σενάρια αιφνίδιων διακυμάνσεων επιτοκίου που απαιτούνται από τους επόπτες.

(ε) Η εγκυρότητα των παραδοχών σχετικά με τη διαφοροποίηση επισημαίνεται καταλλήλως· και

(στ) Σε περιβάλλοντα χαμηλών επιτοκίων, τα ιδρύματα θα πρέπει επίσης να εξετάζουν αρνητικά σενάρια επιτοκίων και τη δυνατότητα ασύμμετρων επιδράσεων των αρνητικών επιτοκίων στα ευαίσθητα σε μεταβολές επιτοκίου μέσα.

93. Τα αποτελέσματα των σεναρίων αιφνίδιων διακυμάνσεων θα πρέπει να διοχετεύονται στη διαδικασία λήψης αποφάσεων στο κατάλληλο επίπεδο διοίκησης. Αυτό περιλαμβάνει στρατηγικές ή επιχειρηματικές αποφάσεις, την κατανομή του εσωτερικού κεφαλαίου και τις αποφάσεις διαχείρισης κινδύνου από το διοικητικό όργανο ή τους εκπροσώπους του. Τα αποτελέσματα θα πρέπει επίσης να λαμβάνονται υπόψη κατά τον καθορισμό και την επανεξέταση των πολιτικών και των ορίων για τον IRRBB.

4.3.4 Σενάρια προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων επιτοκίων

94. Οι προσομοιώσεις ακραίων καταστάσεων IRRBB θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη στη ΔΑΕΕΚ, όπου τα ιδρύματα θα πρέπει να εκτελούν αυστηρές και διορατικές προσομοιώσεις ακραίων καταστάσεων που εντοπίζουν τις δυσμενείς συνέπειες που ενδέχεται να επιφέρουν σοβαρές μεταβολές των συνθηκών της αγοράς στο κεφάλαιο ή τα καθαρά έσοδα από τόκους συν τις μεταβολές στην αγοραία αξία. Για τους σκοπούς των προσομοιώσεων ακραίων καταστάσεων IRRBB, τα ιδρύματα θα πρέπει να περιλαμβάνουν αλλαγές στη συμπεριφορά της πελατειακής τους βάσης. Οι προσομοιώσεις ακραίων καταστάσεων για τον IRRBB θα πρέπει να ενσωματώνονται στο συνολικό πλαίσιο προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων του ιδρύματος, συμπεριλαμβανομένων αντίστροφων ασκήσεων προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων, και να είναι ανάλογες με τη φύση, το μέγεθος, την πολυπλοκότητα, αλλά και τις επιχειρηματικές τους δραστηριότητες και το συνολικό προφίλ κινδύνου.

95. Οι προσομοιώσεις ακραίων καταστάσεων IRRBB θα πρέπει να πραγματοποιούνται τακτικά, τουλάχιστον σε ετήσια βάση και συχνότερα σε περιόδους αυξημένης μεταβλητότητας των επιτοκίων ή αυξημένων επιπέδων IRRBB.

96. Το πλαίσιο προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων IRRBB θα πρέπει να περιλαμβάνει σαφώς καθορισμένους στόχους, σενάρια προσαρμοσμένα στις δραστηριότητες και τους κινδύνους του ιδρύματος, καλά τεκμηριωμένες παραδοχές και αξιόπιστες μεθοδολογίες.

97. Σε προσομοιώσεις ακραίων καταστάσεων σε επίπεδο επιχείρησης, θα πρέπει να υπολογίζεται η αλληλεπίδραση του IRRBB με άλλες κατηγορίες κινδύνου (πιστωτικός κίνδυνος, κίνδυνος ρευστότητας, κίνδυνοι αγοράς κ.λπ.) και οποιοσδήποτε ουσιώδεις δευτερογενείς επιδράσεις.

98. Τα ιδρύματα θα πρέπει να εκτελούν αντίστροφες ασκήσεις προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων προκειμένου να (i) εντοπίζουν σενάρια επιτοκίων που θα μπορούσαν να αποτελούν σοβαρή απειλή για τα κεφάλαια, την οικονομική αξία και τις μετρήσεις καθαρών εσόδων από τόκους συν τις μεταβολές στην αγοραία αξία ενός ιδρύματος, και (ii)

αποκαλύπτουν την ευπάθεια που προκύπτει από τις στρατηγικές αντιστάθμισης κινδύνου και τις πιθανές συμπεριφορικές αντιδράσεις των πελατών τους.

99. Για σκοπούς αξιολόγησης του IRRBB, κατά τον έλεγχο της ευπάθειας υπό ακραίες συνθήκες, τα ιδρύματα θα πρέπει να χρησιμοποιούν πιο ακραίες και εκτεταμένες μετατοπίσεις και διακυμάνσεις επιτοκίων σε σχέση με εκείνες που χρησιμοποιούνται για τον σκοπό συνεχούς διαχείρισης, συμπεριλαμβανομένων τουλάχιστον των παρακάτω:

- α) ουσιώδεις μεταβολές στις σχέσεις μεταξύ βασικών επιτοκίων της αγοράς (κίνδυνος βάσης)·
  - β) αιφνίδιες και ουσιώδεις μετατοπίσεις στην καμπύλη απόδοσης (παράλληλες και μη παράλληλες)·
  - γ) ανάλυση των κύριων παραδοχών σχετικά με τη συμπεριφορά των κατηγοριών στοιχείων ενεργητικού και/ή παθητικού·
  - δ) μεταβολές στις παραδοχές για τη συσχέτιση των βασικών επιτοκίων της αγοράς·
  - ε) σημαντικές μεταβολές στις τρέχουσες συνθήκες της αγοράς και τις τρέχουσες μακροοικονομικές συνθήκες και στο ανταγωνιστικό και οικονομικό περιβάλλον, και ενδεχόμενη εξέλιξή τους· και
- στ) ειδικά σενάρια που σχετίζονται με το συγκεκριμένο επιχειρηματικό μοντέλο και το προφίλ του ιδρύματος.

100. Τα αποτελέσματα των σεναρίων προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων θα πρέπει να διοχετεύονται στη διαδικασία λήψης αποφάσεων στο κατάλληλο επίπεδο διοίκησης. Αυτό περιλαμβάνει στρατηγικές ή επιχειρηματικές αποφάσεις, την κατανομή του εσωτερικού κεφαλαίου και τις αποφάσεις διαχείρισης κινδύνου από το διοικητικό όργανο ή τους εκπροσώπους του. Τα αποτελέσματα θα πρέπει επίσης να λαμβάνονται υπόψη κατά τον καθορισμό και την επανεξέταση των πολιτικών και των ορίων για τον IRRBB.

101. Για τις ανάγκες της ανάλυσης ευαισθησίας σε σενάρια ακραίων καταστάσεων, τα ιδρύματα θα πρέπει να αξιολογούν, στους δείκτες μέτρησης της οικονομικής αξίας, τους περιορισμούς που σχετίζονται με τη χρήση μιας παραδοχής εκκαθάρισης και την ικανότητα του ιδρύματος να αποτυπώνει τον μακροπρόθεσμο κίνδυνο επιτοκίου.

102. Στις περιπτώσεις όπου τα μέσα ισολογισμού έχουν σημαντικούς περιορισμούς ανατιμολόγησης (π.χ. ανώτατα και κατώτατα όρια), τα ιδρύματα θα πρέπει να εξετάζουν με σύνεση, εφόσον είναι ουσιώδους σημασίας, την επίδραση που θα ασκούσε η ανανέωση των εν λόγω μέσων όταν αντικατασταθούν από άλλα με συγκρίσιμα χαρακτηριστικά, ανεξαρτήτως της παραδοχής εκκαθάρισης. Αυτό θα πρέπει να πραγματοποιηθεί εντός συνετού χρονικού ορίζοντα και συνεκτιμώντας το επιχειρηματικό μοντέλο της τράπεζας.

4.3.5 Παραδοχές μέτρησης του IRRBB

103. Κατά τη μέτρηση του IRRBB, τα ιδρύματα θα πρέπει να κατανοούν και να τεκμηριώνουν πλήρως βασικές παραδοχές συμπεριφοράς και μοντελοποίησης. Οι εν λόγω παραδοχές θα πρέπει να είναι ευθυγραμμισμένες με τις επιχειρηματικές στρατηγικές και να ελέγχονται τακτικά. Ο καθορισμός των παραδοχών αυτών θα πρέπει να γίνεται με τρόπο αναλογικό και λαμβάνοντας ιδίως υπόψη τα όρια σημαντικότητας που καθορίζονται στο άρθρο 7 παράγραφος 12, άρθρο 8 παράγραφος 2, άρθρο 9 παράγραφος 4, άρθρο 11 παράγραφος 3 και άρθρο 21 παράγραφος 1 των ρυθμιστικών τεχνικών προτύπων που προβλέπονται στο άρθρο 84 παράγραφος 5 της ΟΚΑ.
104. Κατά την εκτίμηση του κινδύνου για τα ευαίσθητα σε μεταβολές επιτοκίου προϊόντα τα οποία συναρτώνται με τον πληθωρισμό ή λοιπούς παράγοντες της αγοράς, θα πρέπει να εφαρμόζονται συνετές παραδοχές. Οι παραδοχές αυτές μπορούν να βασίζονται, παραδείγματος χάριν, στην τρέχουσα / πλέον πρόσφατη τιμή, σε προβλέψεις ενός έγκριτου ινστιτούτου οικονομικών ερευνών ή σε άλλες γενικώς αποδεκτές πρακτικές της αγοράς (σε περίπτωση πληθωρισμού: καμπύλες προβλέψεων των προσδοκιών για τον πληθωρισμό, για παράδειγμα).
105. Κατά τη μέτρηση του IRRBB, οι συνταξιοδοτικές υποχρεώσεις και τα περιουσιακά στοιχεία συνταξιοδοτικών προγραμμάτων θα πρέπει να περιλαμβάνονται, εκτός εάν ο κίνδυνος επιτοκίου τους καταγράφεται σε άλλη μέτρηση κινδύνου.
106. Τα ιδρύματα θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη, όσον αφορά τις διάφορες μετρήσεις του IRRBB, κατά περίπτωση, παραδοχές που έχουν γίνει για τον σκοπό ποσοτικοποίησης του κινδύνου σε σχέση τουλάχιστον με τους ακόλουθους τομείς:
- α) την άσκηση των δικαιωμάτων προαίρεσης επιτοκίου (αυτόματων ή συμπεριφορικών) από το ίδρυμα και τον πελάτη του υπό συγκεκριμένα σενάρια αιφνίδιων μεταβολών των επιτοκίων ή ακραίων καταστάσεων·
  - β) την αντιμετώπιση υπολοίπων και ροών τόκων που προκύπτουν από καταθέσεις όψεως·
  - γ) την αντιμετώπιση προθεσμιακών καταθέσεων με κίνδυνο πρόωρης εξόφλησης·
  - δ) την αντιμετώπιση δανείων σταθερού επιτοκίου και δανειακών υποχρεώσεων σταθερού επιτοκίου·
  - ε) την αντιμετώπιση των ίδιων κεφαλαίων σε εσωτερικές μετρήσεις οικονομικής αξίας·
  - στ) τις επιπτώσεις των λογιστικών πρακτικών για τη μέτρηση των IRRBB και ειδικότερα την αποτελεσματικότητα της λογιστικής αντιστάθμισης· και
  - ζ) επικύρωση των παραδοχών σχετικά με τη διαφοροποίηση.

107. Καθώς οι συνθήκες της αγοράς, το ανταγωνιστικό περιβάλλον και οι στρατηγικές αλλάζουν με την πάροδο του χρόνου, τα ιδρύματα θα πρέπει να επανεξετάζουν τις σημαντικές παραδοχές μέτρησης τουλάχιστον σε ετήσια βάση και πιο συχνά κατά τη διάρκεια ταχέως μεταβαλλόμενων συνθηκών της αγοράς.

α) Συμπεριφορικές παραδοχές για λογαριασμούς πελατών όπου το ενσωματωμένο δικαίωμα προαίρεσης ανήκει στον πελάτη, για σκοπούς IRRBB

108. Κατά την εκτίμηση των επιπτώσεων των δικαιωμάτων προαίρεσης, τα ιδρύματα θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη:

- (α) τις δυνητικές επιπτώσεις στις τρέχουσες και μελλοντικές ταχύτητες προπληρωμής δανείων που προκύπτουν από το σενάριο επιτοκίων, το υποκείμενο οικονομικό περιβάλλον και τα συμβατικά χαρακτηριστικά. Τα ιδρύματα θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τις διάφορες διαστάσεις που επηρεάζουν τα ενσωματωμένα συμπεριφορικά δικαιώματα προαίρεσης.
- (β) τη δυνητική ελαστικότητα προσαρμογής των επιτοκίων των προϊόντων στα επιτόκια της αγοράς.
- (γ) τη δυνητική ανακατανομή των υπολοίπων στα διάφορα είδη προϊόντων ως αποτέλεσμα μεταβολών στα χαρακτηριστικά, στους όρους και στις προϋποθέσεις τους.

109. Τα ιδρύματα θα πρέπει να εφαρμόζουν πολιτικές που ρυθμίζουν τον καθορισμό, καθώς και την τακτική αξιολόγηση, των βασικών παραδοχών για την αντιμετώπιση των εντός και εκτός ισολογισμού στοιχείων με ενσωματωμένα δικαιώματα προαίρεσης στο πλαίσιο του κινδύνου επιτοκίου τους. Ως εκ τούτου, τα ιδρύματα θα πρέπει:

- (α) να αναγνωρίζουν όλα τα ουσιώδη προϊόντα και στοιχεία που υπόκεινται σε ενσωματωμένα δικαιώματα προαίρεσης τα οποία θα μπορούσαν να επηρεάσουν είτε το χρεωστικό επιτόκιο είτε την ημερομηνία συμπεριφορικής ανατιμολόγησης (σε αντίθεση με τη συμβατική ημερομηνία λήξης) των αντίστοιχων υπολοίπων·
- (β) να διαθέτουν κατάλληλες στρατηγικές τιμολόγησης και μετριάσμου κινδύνου (π.χ. χρήση παράγωγων προϊόντων) για τη διαχείριση του αντικτύπου των δικαιωμάτων προαίρεσης στο πλαίσιο της διάθεσης ανάληψης κινδύνου, οι οποίες μπορούν να περιλαμβάνουν ποινές πρόωρης εξόφλησης που βαρύνουν τον πελάτη σε αντιστάθμιση του δυνητικού κόστους διακοπής του προϊόντος (εφόσον επιτρέπεται)·
- (γ) να διασφαλίζουν ότι η μοντελοποίηση βασικών συμπεριφορικών παραδοχών είναι δικαιολογημένη σε σχέση με τα υποκείμενα ιστορικά δεδομένα και με βάση συνετές υποθέσεις·
- (δ) να είναι σε θέση να αποδεικνύουν την ακρίβεια του υποδείγματος (με δοκιμαστικούς εκ των υστέρων ελέγχους σε σχέση με τα εμπειρικά δεδομένα)·

- (ε) να τηρούν κατάλληλη τεκμηρίωση των παραδοχών στις πολιτικές και τις διαδικασίες τους, και να διαθέτουν διαδικασία επαναξιολόγησής τους·
- (στ) να κατανοούν την ευαισθησία των αποτελεσμάτων της επιμέτρησης κινδύνου του ιδρύματος σε αυτές τις παραδοχές, μεταξύ άλλων και διενεργώντας ασκήσεις προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων για τις παραδοχές και λαμβάνοντας υπόψη τα αποτελέσματα των ασκήσεων κατά τη λήψη αποφάσεων σχετικά με την κατανομή του εσωτερικού κεφαλαίου· και
- (ζ) να προβαίνουν σε τακτική εσωτερική επικύρωση των εν λόγω παραδοχών, προκειμένου να επαληθεύουν τη διαχρονική τους σταθερότητα και να τις προσαρμόζουν εφόσον απαιτείται.
110. Οι καταθέσεις όψεως από χρηματοπιστωτικούς πελάτες δεν θα πρέπει να υπόκεινται σε συμπεριφορική μοντελοποίηση, εκτός εάν συνιστούν λειτουργικές καταθέσεις όπως αυτές ορίζονται στο άρθρο 27 παράγραφος 1 στοιχείο α) του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού για την απαίτηση κάλυψης του κινδύνου ρευστότητας.
111. Εξαιρουμένων των ρυθμιζόμενων καταθέσεων που αναφέρονται στο άρθρο 428στ παράγραφος 2 στοιχείο α) του ΚΚΑ, όχι όμως αποκλειστικά στο κεντρικό μέρος, και αυτών που επιδεικνύουν ουσιώδεις οικονομικούς και φορολογικούς περιορισμούς σε περίπτωση ανάληψης, η εικαζόμενη ημερομηνία συμπεριφορικής ανατιμολόγησης για τις καταθέσεις σε επίπεδο λιανικής και χονδρικής για μη χρηματοοικονομικούς πελάτες, καθώς και για τις λειτουργικές καταθέσεις της παραγράφου 110, χωρίς συγκεκριμένες ημερομηνίες ανατιμολόγησης (καταθέσεις όψεως), θα πρέπει να περιορίζεται σε μέγιστο μέσο όρο 5 ετών. Το ανώτατο όριο των 5 ετών εφαρμόζεται επί του πλήρους ύψους (ήτοι, βασικού και μη βασικού) του συνολικού χαρτοφυλακίου των εν λόγω καταθέσεων και ξεχωριστά για κάθε νόμισμα.
112. Κατά τη διατύπωση συμπεριφορικών παραδοχών σχετικά με λογαριασμούς χωρίς συγκεκριμένη ημερομηνία ανατιμολόγησης και για τους σκοπούς της διαχείρισης του κινδύνου επιτοκίου, τα ιδρύματα θα πρέπει:
- (α) Να είναι σε θέση να εντοπίζουν «βασικά» υπόλοιπα — δηλαδή καταθέσεις που είναι σταθερές και δεν είναι πιθανό να ανατιμηθούν ακόμη και υπό σημαντικές μεταβολές στο περιβάλλον επιτοκίων, και/ή άλλες καταθέσεις των οποίων η περιορισμένη ελαστικότητα στις μεταβολές των επιτοκίων θα μπορούσε να μοντελοποιηθεί από τις τράπεζες.
- (β) Οι παραδοχές μοντελοποίησης για τις εν λόγω καταθέσεις θα πρέπει να αντανakλούν τα χαρακτηριστικά των καταθετών (π.χ. λιανική/χονδρική) και τα χαρακτηριστικά λογαριασμού (π.χ. συναλλακτικές/μη συναλλακτικές). Λεπτομερής περιγραφή των ανωτέρω κατηγοριών παρέχεται στη συνέχεια:

- i. Οι συναλλακτικές καταθέσεις λιανικής περιλαμβάνουν μη τοκοφόρους και άλλους λογαριασμούς λιανικής, των οποίων η συνιστώσα αμοιβής δεν σχετίζεται με την απόφαση του πελάτη να διατηρεί χρήματα στον λογαριασμό.
  - ii. Οι μη συναλλακτικές καταθέσεις λιανικής περιλαμβάνουν λογαριασμούς λιανικής (συμπεριλαμβανομένων των ρυθμιζόμενων), των οποίων η συνιστώσα αμοιβής σχετίζεται με την απόφαση του πελάτη να διατηρεί χρήματα στον λογαριασμό.
  - iii. Οι καταθέσεις χονδρικής περιλαμβάνουν λογαριασμούς από εταιρικούς και άλλους πελάτες χονδρικής, εξαιρουμένων των διατραπεζικών λογαριασμών ή άλλων λογαριασμών με πλήρη ευαισθησία στις διακυμάνσεις των τιμών.
- (γ) Να αξιολογούν την πιθανή ανακατανομή μεταξύ καταθέσεων χωρίς συγκεκριμένες ημερομηνίες ανατιμολόγησης και άλλες καταθέσεις που θα μπορούσαν να τροποποιήσουν, υπό διαφορετικά σενάρια επιτοκίων, τις κυριότερες συμπεριφορικές παραδοχές μοντελοποίησης.
- (δ) Να εξετάζουν τους ενδεχόμενους περιορισμούς στην ανατιμολόγηση των καταθέσεων λιανικής σε περιβάλλοντα χαμηλών ή αρνητικών επιτοκίων και την επίδραση που μπορεί να έχουν οι εν λόγω περιορισμοί στη σταθερότητα των καταθέσεων υπό διαφορετικά σενάρια επιτοκίων.
- (ε) Να διασφαλίζουν ότι οι παραδοχές για τη μείωση των βασικών ή άλλων μοντελοποιημένων υπολοίπων είναι συνετές και κατάλληλες για την εξισορρόπηση των ωφελειών στα καθαρά έσοδα από τόκους έναντι του πρόσθετου κινδύνου οικονομικής αξίας που ενέχει η δέσμευση σε μια μελλοντική απόδοση επιτοκίου από στοιχεία του ενεργητικού που χρηματοδοτούνται μέσω αυτών των υπολοίπων, και των δυνητικών διαφυγόντων εσόδων σε περιβάλλον ανόδου των επιτοκίων.
- (στ) Υπογραμμίζοντας τη σημασία των στατιστικών ή ποσοτικών μεθόδων για τον προσδιορισμό των ημερομηνιών συμπεριφορικής ανατιμολόγησης και του προφίλ ταμειακών ροών των καταθέσεων όψεως, ο προσδιορισμός των κατάλληλων παραδοχών μοντελοποίησης για τις καταθέσεις όψεως ενδέχεται να απαιτεί (ήτοι, από μια προοπτική προσανατολισμένη στο μέλλον) τη συμπληρωματική συνεισφορά διαφορετικών εμπειρογνομόνων σε ένα ίδρυμα (π.χ. τμήμα διαχείρισης κινδύνου και τμήμα ελέγχου κινδύνου, πωλήσεις και ταμείο).
- (ζ) Να τηρούν κατάλληλη τεκμηρίωση των εν λόγω παραδοχών στις πολιτικές και τις διαδικασίες τους, και να διαθέτουν διαδικασία επαναξιολόγησής τους.
- (η) Να κατανοούν τις επιπτώσεις των παραδοχών στα αποτελέσματα της μέτρησης κινδύνου που έχει επιλέξει το ίδιο το ίδρυμα και στις αποφάσεις κατανομής εσωτερικού κεφαλαίου, μεταξύ άλλων μέσω του περιοδικού υπολογισμού αναλύσεων ευαισθησίας σε βασικές παραμέτρους (π.χ. ποσοστό και λήξη βασικών υπολοίπων σε λογαριασμούς και ρυθμός μετακύλισης) και των μετρήσεων με χρήση συμβατικών όρων αντί συμπεριφορικών

παραδοχών προκειμένου να απομονωθούν οι επιπτώσεις των παραδοχών στις διαφορετικές μετρήσεις IRRBB.

(θ) Να διενεργούν ασκήσεις προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων προκειμένου να κατανοήσουν την ευαισθησία των μετρήσεων κινδύνου που έχουν επιλέξει στις μεταβολές των βασικών παραδοχών, και να λαμβάνουν υπόψη τα αποτελέσματα αυτών των ασκήσεων κατά τη λήψη αποφάσεων για την κατανομή του εσωτερικού κεφαλαίου.

β) Παραδοχές εταιρικού σχεδιασμού για τα ίδια κεφάλαια για σκοπούς IRRBB

113. Εάν τα ιδρύματα αποφασίσουν να υιοθετήσουν μια πολιτική με στόχο τη σταθεροποίηση των κερδών που προκύπτουν από τα ίδια κεφάλαια, θα πρέπει:

(α) να διαθέτουν κατάλληλη μεθοδολογία για τον προσδιορισμό των στοιχείων των ιδίων κεφαλαίων που θα πρέπει να θεωρούνται επιλέξιμα για τέτοιου είδους αντιμετώπιση·

(β) να προσδιορίζουν ένα συνετό προφίλ ληκτότητας της επένδυσης για τα επιλέξιμα ίδια κεφάλαια που εξισορροπεί τα οφέλη από τη σταθεροποίηση των εσόδων που προκύπτουν από τη λήψη πιο μακροχρόνιων θέσεων σταθερής απόδοσης έναντι της πρόσθετης ευαισθησίας αυτών των θέσεων στην οικονομική αξία σε ακραίες συνθήκες επιτοκίων, καθώς και τον κίνδυνο σημαντικής μείωσης των κερδών σε περίπτωση ανόδου των επιτοκίων·

(γ) να περιλαμβάνουν κατάλληλη τεκμηρίωση των εν λόγω παραδοχών στις πολιτικές και τις διαδικασίες τους, και να περιλαμβάνουν διαδικασία επαναξιολόγησής τους·

(δ) να κατανοούν τις επιπτώσεις του προφίλ ληκτότητας που έχει επιλεγεί στα αποτελέσματα της μέτρησης κινδύνου που έχει επιλέξει το ίδιο το ίδρυμα, μεταξύ άλλων και μέσω τακτικού υπολογισμού των μετρήσεων χωρίς να περιλαμβάνονται τα ίδια κεφάλαια, προκειμένου να απομονωθούν οι επιπτώσεις στις διαφορετικές μετρήσεις IRRBB· και

(ε) να διενεργούν ασκήσεις προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων προκειμένου να κατανοήσουν την ευαισθησία των μετρήσεων κινδύνου στις μεταβολές των βασικών παραδοχών για τα ίδια κεφάλαια, και να λαμβάνουν υπόψη τα αποτελέσματα αυτών των ασκήσεων κατά τη λήψη των αποφάσεών τους για την κατανομή του εσωτερικού κεφαλαίου για τον IRRBB.

114. Κατά τον προσδιορισμό των παραδοχών σχετικά με τη διάρκεια της επένδυσης των ιδίων κεφαλαίων, τα ιδρύματα θα πρέπει να αποφεύγουν τη λήψη θέσεων σταθεροποίησης των εσόδων που μειώνουν σημαντικά την ικανότητά τους να προσαρμοστούν σε σημαντικές μεταβολές του υποκείμενου οικονομικού και επιχειρηματικού περιβάλλοντος.

115. Οι παραδοχές για τη διάρκεια της επένδυσης που χρησιμοποιούνται στη διαχείριση των κινδύνων για τις ευαισθησίες των διαφορετικών μετρήσεων IRRBB που προκύπτουν από τα

ίδια κεφάλαια θα πρέπει να εξετάζονται στο πλαίσιο του κανονικού κύκλου εταιρικού προγραμματισμού, ενώ τέτοιες παραδοχές δεν θα πρέπει να τροποποιούνται απλώς και μόνο για να αποτυπώσουν μια μεταβολή στις προσδοκίες του ιδρύματος σχετικά με την πορεία των μελλοντικών επιτοκίων. Οποιαδήποτε χρήση παραγώγων ή χαρτοφυλακίων ενεργητικού με στόχο την επίτευξη του επιθυμητού επενδυτικού προφίλ θα πρέπει να τεκμηριώνεται με σαφήνεια και να καταγράφεται.

116. Σε περίπτωση που ένα ίδρυμα δεν έχει ορίσει σαφείς παραδοχές για τη διάρκεια της επένδυσης των ιδίων κεφαλαίων ή καθορίζει παραδοχές που είναι ρητά βραχυπρόθεσμες, το ίδρυμα θα πρέπει να διασφαλίζει ότι τα συστήματα και τα διαχειριστικά στοιχεία του μπορούν να εντοπίσουν τις επιπτώσεις της επιλεγμένης προσέγγισης για τη μεταβλητότητα τόσο των εσόδων από τόκους όσο και της οικονομικής αξίας.

4.4 Μη επαρκή εσωτερικά συστήματα για τον IRRBB

117. Το άρθρο 84 παράγραφος 3 της οδηγίας 2013/36/ΕΕ εξουσιοδοτεί τις αρμόδιες αρχές να απαιτούν από ένα ίδρυμα τη χρήση της τυποποιημένης μεθοδολογίας που αναφέρεται στο άρθρο 84 παράγραφος 1 της ΟΚΑ «*όταν τα εσωτερικά συστήματα που εφαρμόζονται από το εν λόγω ίδρυμα για τους σκοπούς της αξιολόγησης των κινδύνων που αναφέρονται στην παρούσα παράγραφο δεν είναι επαρκή*».
118. Τα επαρκή εσωτερικά συστήματα θα πρέπει, κατ' ελάχιστο, να εφαρμόζονται σύμφωνα με τις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές, λαμβάνοντας υπόψη την αρχή της αναλογικότητας.
119. Πιο συγκεκριμένα, τα εσωτερικά συστήματα θα πρέπει να θεωρούνται μη επαρκή τουλάχιστον στις ακόλουθες περιπτώσεις:

(α) Ένα εσωτερικό σύστημα μέτρησης θα πρέπει να θεωρείται μη επαρκές για τους σκοπούς του άρθρου 84 παράγραφος 3 ΟΚΑ, εάν οι αρμόδιες αρχές εκτιμήσουν, κατά περίπτωση, ότι οι εφαρμοζόμενες μέθοδοι δεν καλύπτουν το σύνολο των ουσιωδών συνιστωσών του κινδύνου επιτοκίου (κίνδυνος διαφορών, κίνδυνος βάσης, κίνδυνος δικαιώματος προαίρεσης) και/ή τα μέτρα δεν καταγράφουν με αξιόπιστο τρόπο όλες τις ουσιώδεις διαστάσεις των κινδύνων για σημαντικά στοιχεία ενεργητικού και παθητικού και μέσα τύπου εκτός ισολογισμού (π.χ. καταθέσεις όψεως, δάνεια, δικαιώματα προαίρεσης) εκτός του χαρτοφυλακίου συναλλαγών της τράπεζας.

Στο Παράρτημα Ι παρατίθεται λεπτομερώς ένας μη περιοριστικός κατάλογος των μεθόδων μέτρησης του IRRBB όπου σημειώνονται και οι περιορισμοί τους.

Κατά τη μέτρηση της έκθεσής τους στον IRRBB, τα ιδρύματα δεν θα πρέπει να καταφεύγουν αποκλειστικά στις μεθόδους που απαριθμούνται στο Παράρτημα Ι, έτσι ώστε να διασφαλίζεται η επαρκής καταγραφή των ουσιωδών πτυχών του κινδύνου επιτοκίου.

- (β) Τα εσωτερικά συστήματα μέτρησης θα πρέπει να θεωρούνται μη επαρκή αν δεν βαθμονομούνται, δεν υποβάλλονται σε δοκιμαστικούς εκ των υστέρων ελέγχους και δεν επανεξετάζονται σε όλες τις σχετικές παραμέτρους με την ενδεδειγμένη συχνότητα και αν δεν υποστηρίζονται από δέουσα διακυβέρνηση και τεκμηρίωση που συνεκτιμά τη φύση, την κλίμακα και την πολυπλοκότητα του εγγενούς IRRBB στο επιχειρηματικό μοντέλο και τις δραστηριότητες του ιδρύματος.

Τα ιδρύματα θα πρέπει να συμμορφώνονται δεόντως με τις παραγράφους 71 έως 79 των παρουσών κατευθυντήριων γραμμών, ιδίως με την επανεξέταση και την επικύρωση (στην κατάλληλη συχνότητα, συμπεριλαμβανομένων των δοκιμαστικών εκ των υστέρων ελέγχων), τη διακυβέρνηση και τις πολιτικές, καθώς και τους ελέγχους, κινδύνου.

4.5 Εντοπισμός και εκτίμηση του CSRBB

4.5.1 Περίμετρος του CSRBB

120. Ο CSRBB καταγράφει έναν συνδυασμό δύο στοιχείων:

- (α) Τις μεταβολές του «πιστωτικού περιθωρίου της αγοράς» ή της «αγοραίας τιμής του πιστωτικού κινδύνου» (που διαφέρει από το ιδιοσυγκρατικό πιστωτικό περιθώριο)⁸ οι οποίες αντιστοιχούν στο ασφάλιστρο πιστωτικού κινδύνου που απαιτείται από τους συμμετέχοντες στην αγορά για μια δεδομένη πιστωτική ποιότητα.⁹
- (β) Τις μεταβολές του «περιθωρίου ρευστότητας της αγοράς» οι οποίες αντιστοιχούν στο ασφάλιστρο ρευστότητας που πυροδοτεί τη διάθεση της αγοράς για επενδύσεις και την παρουσία πρόθυμων αγοραστών και πωλητών.

121. Ο CSRBB δεν περιλαμβάνει την επίδραση των μεταβολών στην πιστωτική ποιότητα κατά τη διάρκεια της περιόδου παρατήρησης (δηλαδή, υποβάθμιση/αναβάθμιση κατηγορίας αξιολόγησης ενός συγκεκριμένου αντισυμβαλλόμενου ή μέσου, που εκλαμβάνεται ως κίνδυνος μεταβολής της πιστοληπτικής αξιολόγησης). Ειδικότερα, η επιδείνωση της πιστωτικής ποιότητας ενός ιδρύματος δεν θα πρέπει να ασκεί κανένα θετικό αντίκτυπο στη μέτρηση του κινδύνου πιστωτικού περιθωρίου. Τα ιδρύματα θα πρέπει να αποφεύγουν τυχόν επικαλύψεις με το πλαίσιο διαχείρισης του κινδύνου προσαρμογής πιστωτικής αποτίμησης όταν διενεργούν εκτίμηση του CSRBB.

122. Από τον CSRBB αποκλείονται τα μη εξυπηρετούμενα ανοίγματα.

⁸ Το ιδιοσυγκρατικό πιστωτικό περιθώριο αντικατοπτρίζει τον συγκεκριμένο πιστωτικό κίνδυνο που συνδέεται με την πιστωτική ποιότητα του μεμονωμένου δανειζόμενου (που θα αντικατοπτρίζει επίσης αξιολογήσεις κινδύνων που προκύπτουν από τον κλάδο και τη γεωγραφική θέση του δανειζόμενου) και τις λεπτομέρειες του πιστωτικού μέσου (π.χ. αν πρόκειται για ομόλογο ή για παράγωγο).

⁹ Για παράδειγμα, η επιπρόσθετη απόδοση που θα πρέπει να παράγει ένα χρεόγραφο που εκδόθηκε από οντότητα με αξιολόγηση AA σε σχέση με μια εναλλακτική λύση χωρίς κίνδυνο.

123. Κατά την αξιολόγηση των μεταβολών στις διακυμάνσεις του ασφάλιστρου πιστωτικού κινδύνου και του ασφάλιστρου ρευστότητας, τα ιδρύματα μπορούν να εξετάζουν ειδικές για το εκάστοτε νόμισμα διαστάσεις (π.χ. EUR, USD κ.λπ.) ως σημαντική διάσταση για το πιστωτικό περιθώριο της αγοράς και το περιθώριο ρευστότητας της αγοράς.
124. Τα ιδρύματα δεν θα πρέπει να εξαιρούν εκ των προτέρων από την περίμετρο του CSRBB τυχόν μέσα του τραπεζικού χαρτοφυλακίου, μεταξύ άλλων, τα στοιχεία ενεργητικού και παθητικού, τα παράγωγα και λοιπά στοιχεία εκτός ισολογισμού όπως δανειακές υποχρεώσεις, ανεξαρτήτως της λογιστικής αντιμετώπισής τους. Κάθε δυνητική εξαίρεση μέσω από τη σχετική περίμετρο θα πρέπει να διενεργείται σε περίπτωση που απουσιάζει η ευαισθησία στον κίνδυνο πιστωτικού περιθωρίου και θα πρέπει να τεκμηριώνεται και να αιτιολογείται καταλλήλως. Σε κάθε περίπτωση, τα ιδρύματα δεν θα πρέπει να αποκλείουν στοιχεία ενεργητικού που υπολογίζονται σε εύλογη αξία.
125. Με την επιφύλαξη της παραγράφου 12, συμπεριλαμβάνονται οι μικρές δραστηριότητες του χαρτοφυλακίου συναλλαγών, όπως ορίζονται από το άρθρο 94 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΕ) 575/2013, εκτός εάν ο κίνδυνος πιστωτικού περιθωρίου τους αποτυπώνεται σε άλλη μέτρηση κινδύνου.

4.5.2 Διακυβέρνηση και στρατηγική όσον αφορά τον CSRBB

126. Η στρατηγική CSRBB του ιδρύματος, συμπεριλαμβανομένης της διάθεσης ανάληψης κινδύνου CSRBB, θα πρέπει να αποτελεί μέρος της συνολικής στρατηγικής, ειδικότερα των στρατηγικών στόχων και των στόχων κινδύνου, που θα πρέπει να εγκριθεί από το διοικητικό όργανο όπως ορίζεται στο άρθρο 88 παράγραφος 1 στοιχείο α) δεύτερο εδάφιο της οδηγίας 2013/36/ΕΕ.
127. Η διάθεση ανάληψης κινδύνου CSRBB του ιδρύματος θα πρέπει να εκφράζεται σε σχέση με τις επιπτώσεις των μεταβαλλόμενων πιστωτικών περιθωρίων στις διαφορετικές μετρήσεις CSRBB. Τα ιδρύματα που είναι εκτεθειμένα σε σημαντικό βαθμό στον CSRBB θα πρέπει να το αποτυπώνουν καταλλήλως στη διάθεση τους για ανάληψη κινδύνου.
128. Τα ιδρύματα θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι έχουν καθοριστεί διαδικασίες για τον εντοπισμό, τη μέτρηση και την παρακολούθηση του CSRBB όταν προτείνουν νέα προϊόντα και δραστηριότητες. Θα πρέπει να διασφαλίζεται ότι τα χαρακτηριστικά CSRBB των εν λόγω νέων προϊόντων και δραστηριοτήτων είναι επαρκώς κατανοητά.
129. Τα ιδρύματα που ενοποιούνται θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι οι ρυθμίσεις και οι διαδικασίες εσωτερικής διακυβέρνησης για τη διαχείριση του CSRBB είναι συνεπείς και καλά ενσωματωμένες σε ενοποιημένη και υποενοποιημένη βάση.

4.5.3 Πλαίσιο και αρμοδιότητες αξιολόγησης κινδύνου CSRBB

130. Με σκοπό την ύπαρξη ρυθμίσεων εσωτερικής διακυβέρνησης σύμφωνα με τα άρθρα 74 και 88 της οδηγίας 2013/36/ΕΕ, τα ιδρύματα θα πρέπει, σε σχέση με τον CSRBB, να διασφαλίζουν τα ακόλουθα:

- (α) ότι το διοικητικό τους όργανο φέρει την τελική ευθύνη για την εποπτεία του πλαισίου διαχείρισης του CSRBB και του πλαισίου της διάθεσης ανάληψης κινδύνου του ιδρύματος για την επαρκή κάλυψη των κινδύνων. το διοικητικό όργανο, ωστόσο, μπορεί να αναθέσει την παρακολούθηση και τη διαχείριση του CSRBB σε ανώτερα διοικητικά στελέχη, σε εμπειρογνώμονες ή σε επιτροπή διαχείρισης ενεργητικού – παθητικού, υπό τους όρους που διευκρινίζονται περαιτέρω στην παράγραφο 132.
- (β) ότι έχουν θεσπίσει ένα πλαίσιο διαχείρισης CSRBB που καθορίζει σαφώς τις αρμοδιότητες και αποτελείται από πολιτικές, διαδικασίες και εσωτερικούς ελέγχους, συμπεριλαμβανομένων των τακτικών ανεξάρτητων επανεξετάσεων και αξιολογήσεων της αποτελεσματικότητας του πλαισίου.
- (γ) ότι οι ρυθμίσεις, οι διαδικασίες και οι μηχανισμοί που αποτελούν σημεία αναφοράς για την αξιολόγηση του CSRBB είναι πλήρεις και αναλογικοί προς τη φύση, την κλίμακα και την πολυπλοκότητα των εγγενών κινδύνων του επιχειρηματικού μοντέλου και των δραστηριοτήτων του ιδρύματος.

131. Το διοικητικό όργανο ή οι εκπρόσωποί του θα πρέπει, ειδικότερα, να είναι αρμόδιο για τα ακόλουθα:

- (α) Να κατανοεί τη φύση και το επίπεδο της έκθεσης σε CSRBB. Το διοικητικό όργανο θα πρέπει να διασφαλίζει ότι υπάρχουν σαφείς οδηγίες σχετικά με την διάθεση ανάληψης κινδύνου για το CSRBB όσον αφορά τις επιχειρηματικές στρατηγικές του ιδρύματος.
- (β) Να διαπιστώνει τη λήψη των κατάλληλων μέτρων για την εκτίμηση και την παρακολούθηση του CSRBB, σύμφωνα με τις εγκεκριμένες στρατηγικές και πολιτικές. Στο πλαίσιο αυτό, το διοικητικό όργανο ή οι αντιπρόσωποί του είναι υπεύθυνοι για τον καθορισμό:
  - i. συστημάτων και προτύπων για την παρακολούθηση του CSRBB, την αξιολόγηση των θέσεων και την αξιολόγηση των επιδόσεων, συμπεριλαμβανομένων των διαδικασιών επικαιροποίησης των σεναρίων ακραίων μεταβολών, παραμέτρων και ακραίων καταστάσεων και των βασικών υποκείμενων παραδοχών που καθοδηγούν την ανάλυση CSRBB του ιδρύματος·
  - ii. ολοκληρωμένης διαδικασίας υποβολής αναφορών και ελέγχου CSRBB· και
  - iii. αποτελεσματικών εσωτερικών ελέγχων και συστημάτων διοικητικής πληροφόρησης (ΣΔΠ).

- (γ) Να εγκρίνει σημαντικές πρωτοβουλίες ανάληψης κινδύνων CSRBB πριν από την εφαρμογή. Οι θέσεις που σχετίζονται με τις εσωτερικές μεταβιβάσεις κινδύνων μεταξύ εκτός και εντός του χαρτοφυλακίου συναλλαγών θα πρέπει να τεκμηριώνονται δεόντως.
  - (δ) Να εποπτεύει την έγκριση, την εφαρμογή και την αναθεώρηση των πολιτικών και διαδικασιών διαχείρισης του CSRBB. Το επίπεδο και οι μεταβολές στην έκθεση του ιδρύματος στον CSRBB θα πρέπει να παρέχονται τακτικά στο διοικητικό όργανο.
  - (ε) Να διασφαλίζει ότι η επικύρωση των μεθόδων μέτρησης CSRBB και η αξιολόγηση του αντίστοιχου κινδύνου υποδείγματος περιλαμβάνονται σε επίσημη διαδικασία πολιτικής η οποία θα πρέπει να αναθεωρείται και να εγκρίνεται από το διοικητικό όργανο ή τους εκπροσώπους του.
  - (στ) Να κατανοεί και να αξιολογεί την εκτέλεση των καθηκόντων των εκπροσώπων του όσον αφορά την παρακολούθηση και τον έλεγχο του CSRBB, σύμφωνα με τις πολιτικές που έχουν εγκριθεί από το διοικητικό όργανο, με βάση τακτική επισκόπηση έγκαιρων και επαρκώς λεπτομερών πληροφοριών.
  - (ζ) Να κατανοεί τις συνέπειες των στρατηγικών CSRBB του ιδρύματος και των πιθανών συνδέσεων τους με τους κινδύνους αγοράς, ρευστότητας, πίστωσης και λειτουργίας, χωρίς ωστόσο να απαιτείται από όλα τα μέλη του διοικητικού οργάνου να είναι εμπειρογνώμονες στον τομέα. Ορισμένα μέλη θα πρέπει να έχουν επαρκείς τεχνικές γνώσεις προκειμένου να παρουσιάζουν ζητήματα και προκλήσεις όσον αφορά τις εκθέσεις που υποβάλλονται στο διοικητικό όργανο. Το ίδρυμα θα πρέπει να ορίσει ότι τα μέλη του διοικητικού οργάνου είναι υπεύθυνα να διασφαλίζουν ότι η ανώτερη διοίκηση έχει την ικανότητα να κατανοεί τον CSRBB και ότι η διαχείριση του CSRBB διαθέτει επαρκείς πόρους.
132. Τα ιδρύματα θα πρέπει να διαθέτουν ρυθμίσεις και διαδικασίες ανάθεσης για οποιαδήποτε ανάθεση εκ μέρους του διοικητικού οργάνου όσον αφορά την εκτίμηση και την παρακολούθηση του CSRBB, συμπεριλαμβανομένων, μεταξύ άλλων, των ακόλουθων:
- (α) Πρόσωπα ή επιτροπές στις οποίες έχουν ανατεθεί καθήκοντα του διοικητικού οργάνου για την ανάπτυξη πολιτικών και πρακτικών CSRBB, όπως ανώτερα διοικητικά στελέχη, εμπειρογνώμονες ή επιτροπή διαχείρισης ενεργητικού – παθητικού, θα πρέπει να προσδιορίζονται και να έχουν σαφώς καθορισμένους στόχους από το διοικητικό όργανο;
  - (β) Το διοικητικό όργανο θα πρέπει να διασφαλίζει ότι υπάρχει επαρκής διαχωρισμός αρμοδιοτήτων στη διαδικασία διαχείρισης κινδύνου. Οι λειτουργίες προσδιορισμού, εκτίμησης, παρακολούθησης και ελέγχου του CSRBB θα πρέπει να έχουν σαφώς προσδιορισμένες αρμοδιότητες, να είναι ανεξάρτητες από τις λειτουργίες ανάληψης κινδύνου στον CSRBB και να αναφέρουν περιπτώσεις έκθεσης στον CSRBB απευθείας στο διοικητικό όργανο ή τους εκπροσώπους του.

- (γ) Το ίδρυμα θα πρέπει να διασφαλίζει ότι οι εκπρόσωποι του διοικητικού οργάνου έχουν σαφείς αρμοδιότητες σχετικά με τις μονάδες που είναι υπεύθυνες για την ανάληψη κινδύνου στον CSRBB. Ο διάυλος επικοινωνίας για τη διαβίβαση των οδηγιών των εκπροσώπων στις εν λόγω μονάδες γραμμής θα πρέπει να είναι σαφής και
- (δ) Το διοικητικό όργανο θα πρέπει να διαπιστώνει ότι η δομή του ιδρύματος επιτρέπει στους εκπροσώπους του να εκτελούν τα καθήκοντά τους και διευκολύνει την αποτελεσματική λήψη αποφάσεων και τη διακυβέρνηση. Στο πλαίσιο αυτό, η επιτροπή διαχείρισης ενεργητικού – παθητικού, ή ισοδύναμη αυτής, θα πρέπει να συνεδριάζει τακτικά και η σύνθεσή της θα πρέπει να αντικατοπτρίζει κάθε σημαντικό τμήμα που συνδέεται με τον CSRBB. Το διοικητικό όργανο θα πρέπει να ενθαρρύνει τη συζήτηση σχετικά με τη διαδικασία διαχείρισης του CSRBB, τόσο μεταξύ των μελών και των εκπροσώπων του, όσο και μεταξύ των εκπροσώπων του και άλλων μελών του ιδρύματος. Το διοικητικό όργανο θα πρέπει επίσης να διασφαλίζει ότι η τακτική επικοινωνία μεταξύ των τομέων διαχείρισης κινδύνου και στρατηγικού σχεδιασμού διευκολύνει την παρακολούθηση του κινδύνου που προκύπτει από τις μελλοντικές δραστηριότητες.

4.5.4 Πολιτικές, διαδικασίες και έλεγχοι κινδύνου για τον CSRBB

Πολιτικές και διαδικασίες κινδύνου

133. Το διοικητικό όργανο θα πρέπει, βάσει της συνολικής στρατηγικής του για τον CSRBB, να υιοθετεί άρτιες πολιτικές, διαδικασίες και συστήματα ελέγχου κινδύνου που θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι:
- (α) καθορίζονται οι διαδικασίες επικαιροποίησης των σεναρίων για την εκτίμηση και την παρακολούθηση του CSRBB·
  - (β) η προσέγγιση μέτρησης και οι αντίστοιχες παραδοχές για την εκτίμηση και την παρακολούθηση των κινδύνων CSRBB είναι κατάλληλες και αναλογικές·
  - (γ) οι παραδοχές των υποδειγμάτων που χρησιμοποιούνται επανεξετάζονται και, αν είναι απαραίτητο, τροποποιούνται τακτικά·
  - (δ) καθορίζονται τα πρότυπα για την αξιολόγηση των θέσεων και τη μέτρηση της απόδοσης· και
  - (ε) υπάρχουν καθορισμένα όρια εξουσίας και ευθύνης για τη διαχείριση της έκθεσης στον CSRBB.
134. Οι πολιτικές θα πρέπει να είναι δεόντως αιτιολογημένες, αξιόπιστες και τεκμηριωμένες και θα πρέπει να απευθύνονται σε όλες τις συνιστώσες του CSRBB που είναι σημαντικές για την ιδιαίτερη κατάσταση του ιδρύματος. Με την επιφύλαξη της αρχής της αναλογικότητας, στις πολιτικές για τον CSRBB θα πρέπει να περιλαμβάνονται:

- (α) Η εφαρμογή του ορίου μεταξύ «εκτός χαρτοφυλακίου συναλλαγών» και «χαρτοφυλακίου συναλλαγών». Οι εσωτερικές μεταβιβάσεις κινδύνων μεταξύ εκτός και εντός του χαρτοφυλακίου συναλλαγών θα πρέπει να τεκμηριώνονται δεόντως και να παρακολουθούνται·
- (β) το μέγεθος και η μορφή των ασκήσεων αιφνίδιων και μη αναμενόμενων μεταβολών των περιθωρίων που θα χρησιμοποιούνται για τους εσωτερικούς υπολογισμούς του CSRBB αντιστοίχως·
135. Προκειμένου να διασφαλίζεται ότι οι πολιτικές και διαδικασίες διαχείρισης του CSRBB του ιδρύματος παραμένουν κατάλληλες και αξιόπιστες, το διοικητικό όργανο ή οι εκπρόσωποί του θα πρέπει να επανεξετάζουν τις πολιτικές και τις διαδικασίες διαχείρισης του CSRBB υπό το πρίσμα των αποτελεσμάτων των τακτικών εκθέσεων.
136. Το διοικητικό όργανο ή οι εκπρόσωποί του θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι οι δραστηριότητες ανάλυσης και διαχείρισης κινδύνου που σχετίζονται με τον CSRBB διεξάγονται από επαρκές και ικανό προσωπικό που διαθέτει τεχνικές γνώσεις και εμπειρία, σύμφωνα με τη φύση και το πεδίο των δραστηριοτήτων του ιδρύματος.

Εσωτερικοί έλεγχοι

137. Όσον αφορά τις πολιτικές και τις διαδικασίες ελέγχου του CSRBB, τα ιδρύματα θα πρέπει να διαθέτουν κατάλληλες διαδικασίες έγκρισης, επανεξετάσεις και άλλους μηχανισμούς σχεδιασμένους ώστε να παρέχουν εύλογη βεβαιότητα ότι επιτυγχάνονται οι στόχοι διαχείρισης κινδύνου.
138. Τα ιδρύματα θα πρέπει να αναθέτουν την επανεξέταση των διαδικασιών εντοπισμού, μέτρησης, παρακολούθησης και ελέγχου του CSRBB σε ανεξάρτητη υπηρεσία ελέγχου, η οποία μπορεί να είναι είτε εσωτερικός είτε εξωτερικός ελεγκτής, σε τακτική βάση. Στις περιπτώσεις αυτές, οι εκθέσεις που συντάσσονται από εσωτερικούς ή εξωτερικούς ελεγκτές ή άλλους ισοδύναμους εξωτερικούς φορείς θα πρέπει να τίθενται στη διάθεση των οικείων αρμόδιων αρχών.

Σύστημα πληροφορικής και ποιότητα δεδομένων για τον CSRBB

139. Τα συστήματα πληροφορικής και οι εφαρμογές που χρησιμοποιεί το ίδρυμα για να εκτελεί, να επεξεργάζεται και να καταγράφει λειτουργίες, να εντοπίζει, να μετρά και να συγκεντρώνει εκθέσεις σε CSRBB, καθώς και για να παράγει αναφορές θα πρέπει να μπορούν να υποστηρίξουν τη διαχείριση του CSRBB εγκαίρως και με ακρίβεια. Ειδικότερα, τα συστήματα θα πρέπει:
- (α) Να καταγράφουν δεδομένα σχετικά με το πιστωτικό περιθώριο για όλες τις περιπτώσεις έκθεσης του ιδρύματος στον CSRBB. Αυτό θα πρέπει να υποστηρίζει το σύστημα μέτρησης του ιδρύματος για τον εντοπισμό, τη μέτρηση και τη συγκέντρωση των κύριων πηγών έκθεσης στον CSRBB·

- (β) Να μπορούν να καταγράφουν πλήρως και με σαφήνεια όλες τις συναλλαγές που εκτελεί το ίδρυμα, λαμβάνοντας υπόψη τα χαρακτηριστικά τους ως προς τον CSRBB.
- (γ) Να είναι προσαρμοσμένα στην πολυπλοκότητα και στο πλήθος των συναλλαγών που δημιουργούν CSRBB.
- (δ) Να προσφέρουν επαρκή ευελιξία ώστε να καλύπτουν ένα εύλογο φάσμα σεναρίων αιφνίδιων ή ακραίων καταστάσεων CSRBB και τυχόν συμπληρωματικών σεναρίων.
- (ε) Να παρέχουν τη δυνατότητα στα ιδρύματα να επιμετρούν, να αξιολογούν πλήρως και να παρακολουθούν τη συνεισφορά των επιμέρους συναλλαγών στη συνολική τους έκθεση και
- (στ) Να είναι σε θέση να υπολογίζουν τις μετρήσεις CSRBB.

140. Το σύστημα πληροφορικής θα πρέπει να είναι ικανό να καταγραφεί τα χαρακτηριστικά πιστωτικού περιθωρίου των προϊόντων.

141. Τα συστήματα που χρησιμοποιούνται για τη μέτρηση του CSRBB θα πρέπει να μπορούν να αποτυπώνουν τα χαρακτηριστικά CSRBB όλων των προϊόντων.

142. Οι μετρήσεις κινδύνου θα πρέπει να βασίζονται σε αξιόπιστα εσωτερικά δεδομένα και δεδομένα της αγοράς. Τα ιδρύματα θα πρέπει να ελέγχουν την ποιότητα των εξωτερικών πηγών πληροφοριών που χρησιμοποιούν για την κατάρτιση των βάσεων ιστορικών δεδομένων των πιστωτικών περιθωρίων, καθώς και τη συχνότητα με την οποία ενημερώνονται οι βάσεις δεδομένων.

143. Προκειμένου να διασφαλιστεί η υψηλή ποιότητα των δεδομένων, τα ιδρύματα θα πρέπει να εφαρμόζουν κατάλληλες διαδικασίες με τις οποίες διασφαλίζεται η ορθότητα των δεδομένων που εισάγονται στο σύστημα πληροφορικής. Η εισαγωγή δεδομένων θα πρέπει να είναι όσο το δυνατόν περισσότερο αυτοματοποιημένη με σκοπό τη μείωση των διοικητικών σφαλμάτων, και η χαρτογράφηση των δεδομένων θα πρέπει να επανεξετάζεται περιοδικά και να ελέγχεται σε σχέση με μια εγκεκριμένη έκδοση μοντέλου. Επιπλέον, θα πρέπει να υπάρχει επαρκής τεκμηρίωση των κυριότερων πηγών δεδομένων που χρησιμοποιούνται στη διαδικασία μέτρησης κινδύνου του ιδρύματος. Τα ιδρύματα θα πρέπει επίσης να συγκροτούν κατάλληλους μηχανισμούς για να επαληθεύουν την ορθότητα της διαδικασίας συνάθροισης και την αξιοπιστία των αποτελεσμάτων του υποδείγματος. Οι εν λόγω μηχανισμοί θα πρέπει να επιβεβαιώνουν την ακρίβεια και την αξιοπιστία των δεδομένων.

Εσωτερικές αναφορές

144. Τα εσωτερικά συστήματα αναφοράς κινδύνων των ιδρυμάτων θα πρέπει να παρέχουν έγκαιρη, ακριβή και εκτενή πληροφόρηση όσον αφορά την έκθεσή τους στον CSRBB. Η συχνότητα των εσωτερικών αναφορών θα πρέπει να είναι τουλάχιστον ανά τρίμηνο.

145. Οι εσωτερικές αναφορές θα πρέπει να υποβάλλονται στο διοικητικό όργανο ή τους εκπροσώπους του με πληροφορίες σε σχετικά επίπεδα συγκέντρωσης (ανά επίπεδο ενοποίησης) και να επανεξετάζονται τακτικά. Οι αναφορές θα πρέπει να περιλαμβάνουν επίπεδο πληροφοριών προσαρμοσμένο στο συγκεκριμένο επίπεδο διοίκησης (π.χ. διοικητικό όργανο, ανώτερη διοίκηση) και στην ειδική κατάσταση του ιδρύματος και του οικονομικού περιβάλλοντος.
146. Οι αναφορές για τον CSRBB θα πρέπει να παρέχουν συγκεντρωτικές πληροφορίες, καθώς και επαρκή υποστηρικτικά λεπτομερή στοιχεία ώστε το διοικητικό όργανο ή η εκπρόσωποί του να είναι σε θέση να αξιολογήσουν την ευαισθησία του ιδρύματος στις μεταβολές των συνθηκών της αγοράς και σε λοιπούς σημαντικούς παράγοντες κινδύνου. Το περιεχόμενο των αναφορών θα πρέπει να αποτυπώνει τις μεταβολές στο προφίλ κινδύνου του ιδρύματος και το οικονομικό περιβάλλον και να συγκρίνει το τρέχον άνοιγμα με τα όρια πολιτικής.
147. Οι αναφορές για τον CSRBB θα πρέπει να περιλαμβάνουν, σε τακτική βάση, τα αποτελέσματα των αναθεωρήσεων και ελέγχων των μοντέλων καθώς και συγκρίσεις προηγούμενων προβλέψεων ή εκτιμήσεων κινδύνου με πραγματικά αποτελέσματα με σκοπό την άντληση πληροφοριών για πιθανές ελλείψεις στην ανάπτυξη των μοντέλων. Τα χαρτοφυλάκια που μπορεί να υπόκεινται σε σημαντικές διακυμάνσεις των τρεχουσών τιμών της αγοράς θα πρέπει να προσδιορίζονται με σαφήνεια και οι επιπτώσεις θα πρέπει να παρακολουθούνται εντός του συστήματος διοικητικής πληροφόρησης του ιδρύματος και να υπόκεινται σε εποπτεία, σύμφωνα με οποιαδήποτε άλλα χαρτοφυλάκια που εκτίθενται σε κίνδυνο αγοράς.
148. Μολονότι οι τύποι αναφορών που καταρτίζονται για το διοικητικό όργανο ή τους εκπροσώπους του ποικίλλουν ανάλογα με τη σύνθεση του χαρτοφυλακίου του ιδρύματος, θα πρέπει να περιλαμβάνουν, λαμβάνοντας υπόψη τις παραγράφους 146 και 147, τα ακόλουθα:
- (α) Συνοπτικές περιγραφές των συγκεντρωτικών εκθέσεων του ιδρύματος στον CSRBB σε σχέση με τις διαφορετικές μετρήσεις CSRBB. Τα στοιχεία ενεργητικού και παθητικού, τα εκτός ισολογισμού ανοίγματα και οι στρατηγικές που καθοδηγούν το επίπεδο και την κατεύθυνση του CSRBB θα πρέπει να προσδιορίζονται και να επεξηγούνται, και
  - (β) Βασικές παραδοχές μοντελοποίησης.
149. Βάσει των εν λόγω αναφορών, το διοικητικό όργανο ή η εκπρόσωποί του θα πρέπει να είναι σε θέση να αξιολογήσουν την ευαισθησία του ιδρύματος στις μεταβολές των συνθηκών της αγοράς και σε λοιπούς σημαντικούς παράγοντες κινδύνου, με ειδική αναφορά σε χαρτοφυλάκια τα οποία θα μπορούσαν ενδεχομένως να υπόκεινται σε σημαντικές διακυμάνσεις των τρεχουσών τιμών της αγοράς.
150. Το εσωτερικό σύστημα μέτρησης θα πρέπει να παράγει αναφορές σε τέτοια μορφή που να επιτρέπει στα διάφορα επίπεδα διοίκησης του ιδρύματος να κατανοούν εύκολα τις αναφορές και να λαμβάνουν τις κατάλληλες αποφάσεις εγκαίρως. Οι αναφορές θα πρέπει να

αποτελούν τη βάση για την τακτική παρακολούθηση του κατά πόσον ένα ίδρυμα λειτουργεί σύμφωνα με τη στρατηγική του.

Διακυβέρνηση μοντέλου

151. Τα ιδρύματα θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι η επικύρωση των μεθόδων μέτρησης CSRBB —οι οποίες θα πρέπει να επανεξετάζονται και να επικυρώνονται ανεξάρτητα από την ανάπτυξή τους— και η αξιολόγηση του αντίστοιχου κινδύνου υποδείγματος περιλαμβάνονται σε επίσημη διαδικασία πολιτικής η οποία θα πρέπει να αναθεωρείται και να εγκρίνεται από το διοικητικό όργανο ή τους εκπροσώπους του. Η πολιτική θα πρέπει να είναι ενσωματωμένη στις διαδικασίες διακυβέρνησης για τη διαχείριση κινδύνου μοντέλου και να διευκρινίζει:

(α) τους διοικητικούς ρόλους και να καθορίζει ποιος είναι υπεύθυνος για την ανάπτυξη, την επικύρωση, την τεκμηρίωση, την εφαρμογή και τη χρήση των μοντέλων· και

(β) τις αρμοδιότητες εποπτείας του μοντέλου καθώς και τις πολιτικές που περιλαμβάνουν την ανάπτυξη αρχικών και συνεχών διαδικασιών επικύρωσης, την αξιολόγηση των αποτελεσμάτων, την έγκριση, τον έλεγχο των εκδόσεων, τις διαδικασίες εξαίρεσης, κλιμάκωσης, τροποποίησης και απόσυρσης.

4.6 Παρακολούθηση του CSRBB

4.6.1 Γενική προσέγγιση για την παρακολούθηση του CSRBB

152. Τα ιδρύματα θα πρέπει να εφαρμόζουν αξιόπιστα εσωτερικά συστήματα μέτρησης (IMS) που συνυπολογίζουν όλες τις συνιστώσες και πηγές του CSRBB που σχετίζονται με το επιχειρηματικό μοντέλο του ιδρύματος.

153. Τα ιδρύματα θα πρέπει να παρακολουθούν την έκθεσή τους στον CSRBB όσον αφορά τις πιθανές αλλαγές στις διαφορετικές μετρήσεις CSRBB. Τα ιδρύματα θα πρέπει να χρησιμοποιούν συμπληρωματικά χαρακτηριστικά των διαφορετικών προσεγγίσεων προκειμένου να καταγράψουν την πολύπλοκη φύση του CSRBB σε βραχυπρόθεσμο και μακροπρόθεσμο χρονικό ορίζοντα. Ειδικότερα, τα ιδρύματα θα πρέπει να επιμετρούν και να παρακολουθούν (i) τις συνολικές επιπτώσεις των βασικών παραδοχών μοντελοποίησης στις διαφορετικές μετρήσεις CSRBB και (ii) τον CSRBB των παραγώγων του τραπεζικού χαρτοφυλακίου τους εφόσον σχετίζεται με το επιχειρηματικό μοντέλο.

4.6.2 Μέθοδοι παρακολούθησης του CSRBB

154. Τα ιδρύματα θα πρέπει να αναπτύσσουν και να χρησιμοποιούν τις δικές τους παραδοχές και μεθόδους υπολογισμού για την εκτίμηση του CSRBB. Η επιλεγμένη μεθοδολογία μέτρησης θα πρέπει να ενδείκνυται για την πολυπλοκότητα της ίδιας της τράπεζας.

155. Το ίδρυμα θα πρέπει να κατανοεί πλήρως τους περιορισμούς κάθε ποσοτικού εργαλείου και υποδείγματος που χρησιμοποιεί και να λαμβάνει υπόψη αυτούς τους περιορισμούς κατά τη διαδικασία διαχείρισης του CSRBB. Κατά την αξιολόγηση του CSRBB, το ίδρυμα θα πρέπει

να έχει επίγνωση των κινδύνων που ενδέχεται να προκύψουν ως αποτέλεσμα της λογιστικής αντιμετώπισης των συναλλαγών εκτός του χαρτοφυλακίου συναλλαγών.

156. Κατ' εξαίρεση, στην πρακτική εφαρμογή της παραγράφου 120 και για λόγους αναλογικότητας, τα ιδρύματα δύνανται να συμπεριλάβουν συνιστώσες ιδιοσυγκρατικού πιστωτικού περιθωρίου για την παρακολούθηση του CSRBB, εφόσον εξασφαλίζεται ότι τα μέτρα θα αποφέρουν πιο συντηρητικά αποτελέσματα.

4.6.3 Παραδοχές παρακολούθησης του CSRBB

157. Κατά τη μέτρηση του CSRBB, τα ιδρύματα θα πρέπει να κατανοούν και να τεκμηριώνουν πλήρως βασικές παραδοχές μοντελοποίησης. Οι εν λόγω παραδοχές θα πρέπει να είναι ευθυγραμμισμένες με τις επιχειρηματικές στρατηγικές και να ελέγχονται τακτικά.

158. Τα ιδρύματα θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τις επιπτώσεις των λογιστικών πρακτικών για τη μέτρηση του CSRBB, ιδίως για τις μετρήσεις καθαρών εσόδων από τόκους συν τις μεταβολές στην αγοραία αξία.

159. Αν η αξιοπιστία και η σταθερότητα των παραδοχών σχετικά με τη διαφοροποίηση επαληθεύονται και τεκμηριώνονται καταλλήλως, ενδέχεται να είναι δυνατή η διαφοροποίηση μεταξύ CSRBB και IRRBB. Υπό την ίδια προϋπόθεση, οι παραδοχές σχετικά με τη διαφοροποίηση μεταξύ του CSRBB και άλλων κινδύνων ενδέχεται να είναι δυνατές. Οι επιδράσεις της διαφοροποίησης θα πρέπει να εκτιμούνται τόσο συντηρητικά ώστε να θεωρούνται επαρκώς σταθερές ακόμη και σε οικονομικές υφέσεις αλλά και υπό συνθήκες της αγοράς οι οποίες δεν είναι ευνοϊκές για τη διάρθρωση σε επιχειρηματικό επίπεδο και επίπεδο κινδύνου. Σε κάθε περίπτωση, τα ιδρύματα θα πρέπει να διαθέτουν ξεχωριστές αξιολογήσεις του CSRBB και λοιπών κινδύνων (συμπεριλαμβανομένου του IRRBB).

160. Καθώς οι συνθήκες της αγοράς, το ανταγωνιστικό περιβάλλον και οι στρατηγικές αλλάζουν με την πάροδο του χρόνου, τα ιδρύματα θα πρέπει να επανεξετάζουν τις σημαντικές παραδοχές μέτρησης τουλάχιστον σε ετήσια βάση και πιο συχνά κατά τη διάρκεια ταχέως μεταβαλλόμενων συνθηκών της αγοράς.

161. Για τους σκοπούς του CSRBB, τα ιδρύματα θα πρέπει να καταρτίζουν συνετή τεκμηρίωση για τη στήριξη των παραδοχών και διαδικασιών των πολιτικών τους, και να συμπεριλάβουν διαδικασία για την επανεξέταση αυτών. Τα ιδρύματα θα πρέπει να κατανοούν, για τους σκοπούς του CSRBB, τις επιπτώσεις των επιλεγμένων στρατηγικών επενδύσεων που σχετίζονται με τον CSRBB.

Παράρτημα Ι – Μέθοδοι μέτρησης του IRRBB (μη εξαντλητικός κατάλογος)

Μοντελοποίηση ταμειακών ροών	Σύστημα μέτρησης	Περιγραφή	Καταγραφόμενοι κίνδυνοι	Περιορισμοί του συστήματος μέτρησης
Ανεξάρτητες ταμειακές ροές (θεωρείται ότι η χρονική στιγμή των ταμειακών ροών είναι ανεξάρτητη από το συγκεκριμένο σενάριο για τα επιτόκια)	Με βάση τα καθαρά έσοδα από τόκους: <ul style="list-style-type: none"> Ανάλυση διαφορών: Διαφορά ανατιμολόγησης Εστίαση στη συνιστώσα των καθαρών εσόδων από τόκους: Μεταβολή των καθαρών εσόδων από τόκους 	Η ανάλυση διαφορών κατανέμει όλα τα σχετικά ευαίσθητα σε μεταβολές επιτοκίου μέσα σε προκαθορισμένες χρονικές περιόδους σύμφωνα με τις ημερομηνίες ανατιμολόγησης ή λήξης τους, οι οποίες είτε καθορίζονται συμβατικά είτε βασίζονται σε συμπεριφορικές παραδοχές. Υπολογίζει τις καθαρές θέσεις («διαφορές») σε κάθε χρονική περίοδο. Προσεγγίζει τη μεταβολή στα καθαρά έσοδα από τόκους που προκύπτει από μετατόπιση της καμπύλης αποδόσεων μέσω του πολλαπλασιασμού έκαστης καθαρής θέσης με την αντίστοιχη μεταβολή του επιτοκίου.	Κίνδυνος (μόνο κίνδυνος) διαφορών παράλληλος	<ul style="list-style-type: none"> Το σύστημα μέτρησης προσεγγίζει τον κίνδυνο διαφορών μόνο γραμμικά. Βασίζεται στην παραδοχή ότι όλες οι θέσεις εντός μιας συγκεκριμένης κατηγορίας ληκτότητας λήγουν ή ανατιμολογούνται ταυτόχρονα. Παραλείπει να μετρήσει τον κίνδυνο βάσης και τον κίνδυνο δικαιώματος προαίρεσης.
	Οικονομική αξία: <ul style="list-style-type: none"> Ανάλυση διάρκειας: Τροποποιημένη διάρκεια/PV01 των μετοχών 	Η τροποποιημένη διάρκεια προσεγγίζει τη σχετική μεταβολή στην καθαρή παρούσα αξία ενός χρηματοπιστωτικού μέσου λόγω οριακών παράλληλων μετατοπίσεων της καμπύλης αποδόσεων κατά μία ποσοστιαία μονάδα. Η <i>τροποποιημένη διάρκεια των μετοχών</i> μετρά την έκθεση ενός ιδρύματος σε κίνδυνο διαφορών εκτός του χαρτοφυλακίου συναλλαγών. Η PV01 των μετοχών προέρχεται από την τροποποιημένη διάρκεια των μετοχών και μετρά την απόλυτη μεταβολή της αξίας των μετοχών που προκύπτει από	Κίνδυνος (μόνο κίνδυνος) διαφορών παράλληλος	<ul style="list-style-type: none"> Το σύστημα μέτρησης έχει εφαρμογή μόνο σε περιπτώσεις οριακών μετατοπίσεων της καμπύλης αποδόσεων. Υπό την παρουσία κυρτότητας, μπορεί να υποτιμήσει την επίδραση μεγαλύτερων διακυμάνσεων επιτοκίου. Έχει εφαρμογή μόνο σε περιπτώσεις παράλληλων μετατοπίσεων της καμπύλης αποδόσεων.

Μοντελοποίηση ταμειακών ροών	Σύστημα μέτρησης	Περιγραφή	Καταγραφόμενοι κίνδυνοι	Περιορισμοί του συστήματος μέτρησης
<ul style="list-style-type: none"> Μερικώς τροποποιημένη διάρκεια/μερική PV01 	<p>παράλληλη μετατόπιση της καμπύλης αποδόσεων κατά 1 μονάδα βάσης (0,01 %).</p> <p>Το σημείο εκκίνησης είναι η κατανομή όλων των ταμειακών ροών των ευαίσθητων σε μεταβολές επιτοκίου μέσων σε χρονικές περιόδους. Για κάθε είδος μέσου επιλέγεται η κατάλληλη καμπύλη αποδόσεων. Η τροποποιημένη διάρκεια κάθε μέσου υπολογίζεται από τη μεταβολή της καθαρής παρούσας αξίας του, λόγω της παράλληλης μετατόπισης της καμπύλης αποδόσεων κατά 1 ποσοστιαία μονάδα. Η τροποποιημένη διάρκεια των μετοχών προσδιορίζεται ως η τροποποιημένη διάρκεια των στοιχείων ενεργητικού επί των στοιχείων ενεργητικού διαιρούμενων διά του μετοχικού κεφαλαίου μείον την τροποποιημένη διάρκεια των στοιχείων παθητικού επί των στοιχείων παθητικού διαιρούμενων διά του μετοχικού κεφαλαίου.</p> <p>Η PV01 των ιδίων κεφαλαίων προκύπτει πολλαπλασιάζοντας την τροποποιημένη διάρκεια των μετοχών με την αξία των μετοχών (ενεργητικό μείον παθητικό) και διαιρώντας με το 10 000 για να καταλήξουμε στη μεταβολή της αξίας ανά μονάδα βάσης.</p>	<p>Κίνδυνος διαφορών (παράλληλος και μη παράλληλος κίνδυνος)</p>	<ul style="list-style-type: none"> Παραλείπει να μετρήσει τον κίνδυνο δικαιώματος προαίρεσης και καταγράφει τον κίνδυνο βάσης στην καλύτερη περίπτωση μερικώς. Το σύστημα μέτρησης έχει εφαρμογή μόνο σε περιπτώσεις οριακής μεταβολής των επιτοκίων. Υπό την παρουσία κυρτότητας, το σύστημα μέτρησης μπορεί να υποτιμήσει την επίδραση μεγαλύτερων διακυμάνσεων επιτοκίου. 	

Μοντελοποίηση ταμειακών ροών	Σύστημα μέτρησης	Περιγραφή	Καταγραφόμενοι κίνδυνοι	Περιορισμοί του συστήματος μέτρησης
<p>Οι ταμειακές ροές εξαρτώνται εν όλω ή εν μέρει από το σενάριο επιτοκίων (θεωρείται ότι η χρονική στιγμή των ταμειακών ροών των δικαιωμάτων προαίρεσης, των μέσων με ενσωματωμένα, ρητά δικαιώματα προαίρεσης — σε πιο σύνθετες προσεγγίσεις— των μέσων των οποίων η ληκτότητα εξαρτάται από τη συμπεριφορά</p>	<p><u>Με βάση τα καθαρά έσοδα από τόκους:</u> Εστίαση στη συνιστώσα των καθαρών εσόδων από τόκους: • Μεταβολή των καθαρών εσόδων από τόκους</p>	<p>καμπύλης αποδόσεων σε συγκεκριμένα διαστήματα ληκτότητας. Για τη μερική μέτρηση κάθε κατηγορίας ληκτότητας είναι δυνατή η εφαρμογή διαφορετικού μεγέθους μετατόπισης, ώστε να μπορεί να υπολογιστεί η επίδραση της μεταβολής στο σχήμα της καμπύλης αποδόσεων για το σύνολο του χαρτοφυλακίου.</p> <p>Η μεταβολή των καθαρών εσόδων από τόκους είναι ένα σύστημα μέτρησης με βάση τα κέρδη και μετρά τη μεταβολή των καθαρών εσόδων από τόκους στη διάρκεια ενός συγκεκριμένου χρονικού ορίζοντα (συνήθως 1-5 έτη) που προκύπτει από αιφνίδια ή σταδιακή διακύμανση του επιτοκίου.</p> <p>Το σημείο εκκίνησης είναι η χαρτογράφηση όλων των ταμειακών ροών των ευαίσθητων σε μεταβολές επιτοκίου μέσω σε (αναλυτικές) χρονικές περιόδους (ή με τη χρήση των ακριβών ημερομηνιών ανατιμολόγησης μεμονωμένων θέσεων σε πιο σύνθετα συστήματα).</p> <p>Το βασικό σενάριο για τους υπολογισμούς αντικατοπτρίζει το τρέχον εταιρικό σχέδιο του ιδρύματος να προβάλλει τον όγκο, τις ημερομηνίες τιμολόγησης και ανατιμολόγησης των μελλοντικών επιχειρηματικών συναλλαγών. Τα επιτόκια που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό των μελλοντικών ταμειακών ροών στο βασικό σενάριο προέρχονται από επιτόκια πρόσω, κατάλληλους συντελεστές διαφοράς αντιστοιχισμένης θέσης ή αναμενόμενα επιτόκια αγοράς για διαφορετικά μέσα.</p> <p>Κατά την εκτίμηση του πιθανού εύρους των μεταβολών των καθαρών εσόδων από τόκους, οι</p>	<p>Κίνδυνος διαφορών (παράλληλος και μη παράλληλος), κίνδυνος βάσης και, υπό την προϋπόθεση ότι όλες οι ταμειακές ροές μοντελοποιούνται βάσει σεναρίου, επίσης κίνδυνος δικαιώματος προαίρεσης</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Παραλείπει να μετρήσει τον κίνδυνο βάσης και τον κίνδυνο δικαιώματος προαίρεσης. • Ευαισθησία του αποτελέσματος στις παραδοχές μοντελοποίησης και στις συμπεριφορικές παραδοχές. • Πολυπλοκότητα.

Μοντελοποίηση ταμειακών ροών	Σύστημα μέτρησης	Περιγραφή	Καταγραφόμενοι κίνδυνοι	Περιορισμοί του συστήματος μέτρησης
των πελατών, μοντελοποιείται με βάση το σενάριο επιτοκίων)	<p>Οικονομική αξία: Εστίαση στην οικονομική αξία των μετοχών (EVE)</p> <p>• Μεταβολή στην οικονομική αξία των μετοχών</p>	<p>τράπεζες χρησιμοποιούν παραδοχές και μοντέλα για να προβλέπουν την πορεία των επιτοκίων, τη λήξη των υπάρχοντων στοιχείων ενεργητικού και παθητικού και των εκτός ισολογισμού στοιχείων και την πιθανή αντικατάστασή τους.</p> <p>Τα συστήματα μέτρησης με βάση τα καθαρά έσοδα από τόκους μπορούν να διαφοροποιηθούν ανάλογα με την πολυπλοκότητα των μελλοντικών ταμειακών ροών: τα απλά μοντέλα εκκαθαρισμένου ισολογισμού θεωρούν ότι τα υπάρχοντα στοιχεία ενεργητικού και παθητικού λήγουν χωρίς αντικατάσταση· τα μοντέλα σταθερού ισολογισμού θεωρούν ότι τα υπό λήξη στοιχεία ενεργητικού και παθητικού αντικαθίστανται από συγκρίσιμα μέσα· ενώ τα πιο σύνθετα μοντέλα δυναμικών ταμειακών ροών αντανακλούν τις επιχειρηματικές ανταποκρίσεις σε διαφορετικά περιβάλλοντα επιτοκίων στο μέγεθος και τη σύνθεση του τραπεζικού χαρτοφυλακίου.</p> <p>Όλα τα συστήματα μέτρησης με βάση το κέρδος μπορούν να χρησιμοποιηθούν σε σενάριο ή στοχαστική ανάλυση. Τα κέρδη σε κίνδυνο (EaR) αποτελούν παράδειγμα της δεύτερης περίπτωσης, που μετρά τη μέγιστη μεταβολή των καθαρών εσόδων από τόκους σε ένα δεδομένο επίπεδο αξιοπιστίας.</p>	<p>Κίνδυνος διαφορών (παράλληλος και μη παράλληλος κίνδυνος) και κίνδυνος βάσης, αν όλες οι ταμειακές ροές μοντελοποιούνται βάσει σεναρίου, και κίνδυνος</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ευαισθησία του αποτελέσματος στις παραδοχές μοντελοποίησης και στις συμπεριφορικές παραδοχές. • Το στοχαστικό σύστημα μέτρησης, το οποίο εφαρμόζει μια κατανομική παραδοχή,

Μοντελοποίηση ταμειακών ροών	Σύστημα μέτρησης	Περιγραφή	Καταγραφόμενοι κίνδυνοι	Περιορισμοί του συστήματος μέτρησης
		<p>παραδοχή ότι όλες οι θέσεις τραπεζικού χαρτοφυλακίου εκκαθαρίζονται.</p> <p>Ο κίνδυνος επιτοκίου μπορεί να αξιολογηθεί από τη ΔΕVE για συγκεκριμένα σενάρια επιτοκίου ή από την κατανομή ΔΕVE χρησιμοποιώντας προσομοιώσεις Monte Carlo ή ιστορικές προσομοιώσεις. Η οικονομική αξία σε κίνδυνο (EVaR) αποτελεί παράδειγμα της δεύτερης περίπτωσης, που μετρά τη μέγιστη μεταβολή της αξίας των μετοχών σε ένα δεδομένο επίπεδο αξιοπιστίας.</p>	<p>δικαιώματος προαίρεσης</p>	<p>μπορεί να παραβλέψει την καταγραφή κινδύνων απρόσμενων γεγονότων και περιπτώσεων μη γραμμικότητας.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Οι προσεγγίσεις πλήρους αποτίμησης Monte Carlo είναι υπολογιστικά απαιτητικές και ενδέχεται να είναι δύσκολο να ερμηνευθούν («μαύρο κουτί»). • Πολυπλοκότητα.

Παράρτημα II - Πίνακας πολυπλοκότητας για τη μέτρηση του IRRBB

Τα ιδρύματα θα πρέπει να εφαρμόζουν τουλάχιστον το επίπεδο πολυπλοκότητας στις μετρήσεις κινδύνου που παρουσιάζεται στον παρακάτω πίνακα, ανάλογα με την κατηγοριοποίησή τους σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές ΔΕΕΑ. Όταν η πολυπλοκότητα ή το πεδίο εφαρμογής του επιχειρηματικού μοντέλου ενός ιδρύματος είναι σημαντικά, το ίδρυμα θα πρέπει, ανεξάρτητα από το μέγεθός του, να πραγματοποιεί και να εφαρμόζει μετρήσεις κινδύνου που αντιστοιχούν στο συγκεκριμένο επιχειρηματικό μοντέλο του και να καλύπτουν επαρκώς όλες τις ευαισθησίες. Όλες οι ουσιώδεις ευαισθησίες στις μεταβολές επιτοκίου θα πρέπει να καταγράφονται επαρκώς, συμπεριλαμβανομένης της ευαισθησίας σε συμπεριφορικές παραδοχές.

Τα ιδρύματα που προσφέρουν χρηματοοικονομικά προϊόντα που περιέχουν ενσωματωμένα δικαιώματα προαίρεσης θα πρέπει να χρησιμοποιούν συστήματα μέτρησης που να αποτυπώνουν επαρκώς την εξάρτηση των δικαιωμάτων προαίρεσης από τις μεταβολές των επιτοκίων. Τα ιδρύματα των οποίων τα προϊόντα παρέχουν στους πελάτες συμπεριφορικά δικαιώματα προαίρεσης θα πρέπει να χρησιμοποιούν επαρκείς προσεγγίσεις μοντελοποίησης εξαρτώμενων ταμειακών ροών για να ποσοτικοποιήσουν τον IRRBB σε σχέση με μεταβολές της συμπεριφοράς των πελατών που θα μπορούσαν να επέλθουν στα διαφορετικά σενάρια προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων επιτοκίων.

Οι τέσσερις κατηγορίες που αναφέρονται στον πίνακα πολυπλοκότητας που ακολουθεί αντικατοπτρίζουν την κατηγοριοποίηση των ιδρυμάτων όπως καθορίζεται στις κατευθυντήριες γραμμές ΔΕΕΑ της ΕΑΤ. Οι διαφορετικές κατηγορίες αντικατοπτρίζουν διαφορετικό μέγεθος, δομή και φύση, πεδίο εφαρμογής και πολυπλοκότητα των δραστηριοτήτων των ιδρυμάτων· η Κατηγορία 1 αντιστοιχεί στα πιο πολύπλοκα ιδρύματα.

Μέτρηση και μοντελοποίηση του IRRBB

Ενδεικτικές εποπτικές προσδοκίες όσον αφορά τη μέτρηση και μοντελοποίηση του IRRBB ανάλογα με την κατηγορία πολυπλοκότητας του ιδρύματος

Μοντελοποίηση ταμειακών ροών	Σύστημα μέτρησης	Ίδρυμα κατηγορίας 4	Ίδρυμα κατηγορίας 3	Ίδρυμα κατηγορίας 2	Ίδρυμα κατηγορίας 1
<p>Ανεξάρτητες ταμειακές ροές (θεωρείται ότι η χρονική στιγμή των ταμειακών ροών είναι ανεξάρτητη από το συγκεκριμένο σενάριο για τα επιτόκια)</p>	<p>Με βάση τα καθαρά έσοδα από τόκους: Ανάλυση διαφορών:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Διαφορά ανατιμολόγησης 	<p>Οι χρονικές περίοδοι που συνιστώνται από την Επιτροπή της Βασιλείας για τα Πρότυπα Τραπεζικής Εποπτείας στο έγγραφο με τίτλο «Principles for the Management and Supervision of Interest Rate Risk in the banking book» (Αρχές για τη διαχείριση και εποπτεία του κινδύνου επιτοκίου στο τραπεζικό χαρτοφυλάκιο) από τα Πρότυπα της Επιτροπής της Βασιλείας για την Τραπεζική Εποπτεία του Απριλίου 2016.</p>			
		<p>Χρονικές περίοδοι που συνιστώνται από τα Πρότυπα της Επιτροπής της Βασιλείας για την Τραπεζική Εποπτεία. Εφαρμογή της τυπικής άσκησης αιφνίδιας και μη αναμενόμενης μεταβολής των επιτοκίων. Μοντέλο καμπύλης αποδόσεων με διάρκειες που αντιστοιχούν στις χρονικές περιόδους.</p>	<p>Χρονικές περίοδοι που συνιστώνται από τα Πρότυπα της Επιτροπής της Βασιλείας για την Τραπεζική Εποπτεία, εφαρμογή των συντελεστών μερικής διάρκειας. Εφαρμογή της άσκησης αιφνίδιας και μη αναμενόμενης μεταβολής των επιτοκίων και άλλων σεναρίων αιφνίδιων μεταβολών των επιτοκίων ή ακραίων καταστάσεων (βλ. ενότητα 4.3 σχετικά με τη μέτρηση του IRRBB). Μοντέλο καμπύλης αποδόσεων με διάρκειες που αντιστοιχούν στις χρονικές περιόδους.</p>	<p>[Μερική διάρκεια ανά τύπο μέσου και χρονική περίοδο. Εφαρμογή των τυπικών και άλλων σεναρίων αιφνίδιων μεταβολών των επιτοκίων ή ακραίων καταστάσεων (βλ. ενότητα 4.3 σχετικά με τη μέτρηση του IRRBB). Μοντέλο καμπύλης αποδόσεων με διάρκειες που αντιστοιχούν στις χρονικές περιόδους.]</p>	<p>[Μερική διάρκεια ανά συναλλαγή και χρονική περίοδο. Εφαρμογή των τυπικών και άλλων σεναρίων αιφνίδιων μεταβολών των επιτοκίων ή ακραίων καταστάσεων (βλ. ενότητα 4.3 σχετικά με τη μέτρηση του IRRBB). Μοντέλο καμπύλης αποδόσεων με διάρκειες που αντιστοιχούν στις χρονικές περιόδους.]</p>
	<p>Οικονομική αξία: Ανάλυση διάρκειας:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Τροποποιημένη διάρκεια/PV01 των μετοχών • Μερικώς τροποποιημένη διάρκεια/μερική PV01 				

Μέτρηση και μοντελοποίηση του IRRBB

Ενδεικτικές εποπτικές προσδοκίες όσον αφορά τη μέτρηση και μοντελοποίηση του IRRBB ανάλογα με την κατηγορία πολυπλοκότητας του ιδρύματος

αποδόσεων με διάρκειες που αντιστοιχούν στις χρονικές περιόδους.

Οι ταμειακές ροές εξαρτώνται εν όλω ή εν μέρει από το σενάριο επιτοκίων (η χρονική στιγμή των ταμειακών ροών των δικαιωμάτων προαίρεσης, των μέσων με ενσωματωμένα, ρητά δικαιώματα προαίρεσης —σε πιο σύνθετες προσεγγίσεις— των μέσων των οποίων η ληκτότητα εξαρτάται από τη συμπεριφορά των πελατών, μοντελοποιείται με βάση το σενάριο επιτοκίων)

Με βάση τα καθαρά έσοδα από τόκους:

- Καθαρά έσοδα από τόκους (NII)

Η άσκηση αιφνίδιας και μη αναμενόμενης μεταβολής των επιτοκίων εφαρμόζεται σε έναν σταθερό ισολογισμό. Βάσει των χρονικών περιόδων που συνιστώνται από τα Πρότυπα της Επιτροπής της Βασιλείας για την Τραπεζική Εποπτεία.

Τυπικά και άλλα σενάρια αιφνίδιων μεταβολών ή ακραίων καταστάσεων για την καμπύλη αποδόσεων (βλ. ενότητα 4.3 σχετικά με τη μέτρηση του IRRBB), με εφαρμογή στα κέρδη, αντικατοπτρίζοντας τον σταθερό ισολογισμό ή απλές παραδοχές για τη μελλοντική επιχειρηματική ανάπτυξη.

Τυπικά και άλλα σενάρια αιφνίδιων μεταβολών ή ακραίων καταστάσεων για την καμπύλη αποδόσεων και ξεχωριστά μεταξύ βασικών επιτοκίων της αγοράς (βλ. ενότητα 4.3 σχετικά με τη μέτρηση του IRRBB), με εφαρμογή στα κέρδη που προβλέπονται από το επιχειρηματικό μοντέλο ή τον σταθερό ισολογισμό. Συμπεριλαμβανομένων των προβλεπόμενων εμπορικών περιθωρίων που συνάδουν με το σενάριο επιτοκίων (βλ.

Ολοκληρωμένα σενάρια επιτοκίου και ακραίων καταστάσεων που συνδυάζουν μετατοπίσεις της καμπύλης αποδόσεων με μεταβολές στο περιθώριο βάσης και το πιστωτικό περιθώριο, καθώς και με μεταβολές στη συμπεριφορά των πελατών, εφαρμόζονται για την πρόβλεψη του όγκου εργασιών και των κερδών, προκειμένου να επιμετρηθεί η διαφορά σε σύγκριση με το υποκείμενο επιχειρηματικό σχέδιο. Συμπεριλαμβανομένων των προβλεπόμενων εμπορικών περιθωρίων

Μέτρηση και μοντελοποίηση του IRRBB

Ενδεικτικές εποπτικές προσδοκίες όσον αφορά τη μέτρηση και μοντελοποίηση του IRRBB ανάλογα με την κατηγορία πολυπλοκότητας του ιδρύματος

		ενότητα 4.3 σχετικά με τη μέτρηση του IRRBB).	που συνάδουν με το σενάριο επιτοκίων (βλ. ενότητα 4.3 σχετικά με τη μέτρηση του IRRBB).
Οικονομική αξία:			
•Οικονομική αξία των μετοχών (EVE)	Εφαρμογή τυπικών και άλλων σεναρίων αιφνίδιων μεταβολών ή ακραίων καταστάσεων για την καμπύλη αποδόσεων (βλ. ενότητα 4.3 σχετικά με τη μέτρηση του IRRBB), χρησιμοποιώντας τις χρονικές περιόδους που συνιστώνται από τα Πρότυπα της Επιτροπής της Βασιλείας για την Τραπεζική Εποπτεία· διάρκειες καμπύλης αποδόσεων που αντιστοιχούν στις χρονικές περιόδους.	Μέτρηση υπολογιζόμενη με βάση τις συναλλαγές ή τις ταμειακές ροές. Εφαρμογή τυπικών και άλλων σεναρίων αιφνίδιων μεταβολών ή ακραίων καταστάσεων για την καμπύλη αποδόσεων και ξεχωριστά μεταξύ βασικών επιτοκίων της αγοράς (βλ. ενότητα 4.3 σχετικά με τη μέτρηση του IRRBB). Επαρκείς διάρκειες στις καμπύλες αποδόσεων. Πλήρης αποτίμηση των δικαιωμάτων προαίρεσης.	Ολοκληρωμένα σενάρια επιτοκίου και ακραίων καταστάσεων που συνδυάζουν μετατοπίσεις της καμπύλης αποδόσεων με μεταβολές στο περιθώριο βάσης και το πιστωτικό περιθώριο, καθώς και με μεταβολές στη συμπεριφορά των πελατών. Επαρκείς διάρκειες σε όλες τις καμπύλες αποδόσεων. Πλήρης αποτίμηση των δικαιωμάτων προαίρεσης. Ανάλυση σεναρίου που συμπληρώνεται από προσομοιώσεις Monte Carlo ή ιστορικές προσομοιώσεις σε χαρτοφυλάκια με ουσιώδη δικαιώματα προαίρεσης.

Μέτρηση και μοντελοποίηση του IRRBB

Ενδεικτικές εποπτικές προσδοκίες όσον αφορά τη μέτρηση και μοντελοποίηση του IRRBB ανάλογα με την κατηγορία πολυπλοκότητας του ιδρύματος

Καθημερινή
επικαιροποίηση των
παραγόντων κινδύνου.
